

SZÁMVETÉS

útközben

Horváth Zoltán építésze

SZÁMVETÉS

ÚTKÖZBEN

HORVÁTH ZOLTÁN
ÉPÍTÉSZETE

Előszó

Örök kérdés, hogy egy épület megítélhető-e az idő- és térbeli környezet részletes ismerete nélkül. Alkotható-e vélemény egy épületről csak képek alapján, a tervező gondolatainak, illetve a használók, a környék lakói véleményének ismerete nélkül? Az utóbbi időkhöz azt gondoltam, hogy a válasz: egyértelmű nem. Különösen a hazai organikus építészet „ideológiával és narratívával telített” épületei esetében. Horváth Zoltán, és tágabban közvetlen munkatársai, Turi Attila és Terdik Bálint közelmúltbeli épületei kétségessé tették számomra ennek az állításnak a létjogosultságát, mivel az épületek döntően vidéken, illetve a budapesti agglomerációban épültek, erősen megkérdőjelezhető építészeti környezetben. Bántóan gőgösnek tartom azt az építészeti hozzáállást, amely az adott építési helyszín környezetének vélt vagy valós építészeti igénytelenségére hivatkozva a saját önmegvalósításának eszközeként tekint egy-egy tervezési feladatra, kizárva a környezeti hatásokat. Ezzel hozzájárul a környezet sokszólamúságához, még ha a környezet építészeti minőségén emel is. Egyre inkább azt látom, hogy az építészek feladata ma egyfajta szolgálat, különösen a magyar vidéken. Ez egészen más képességeket, talán hajlamokat igényel, mint amelyekre a mai építészeket kiképezték az egyetemen, illetve a mindennapi szakmai közegben. Mindezt egy kicsit szélesebb perspektívát nyitva boncolgatnám Horváth Zoltán szakmai pályafutásának elmúlt évtizedeit. És mindezek apropóján feltennék néhány kérdést az organikus, regionalista építészet jelenéről, jövőjéről. Horváth Zoltán és munkatársai mindenképpen azon alkotók közé tartoznak, akik az építészetet, különösen a kisebb léptékű, vidéki középületek tervezését egyfajta szolgálatnak tekintik. E szolgálat alapja a főépítési tevékenység, azaz egy építészeti gazdaszerep vállalása, amely egyrészt az állandó jelenlétről, másrészt a példamutatásról szól. Az állandó jelenlét lényege, hogy a főépítész megszólítható, minden szakmaikérdésre belátható időn belül válaszol, a legegyszerűbb lakossági megkeresésektől a településfejlesztés szélesebb horizontú kérdéseikig. A példamutatás pedig – az én meglátásom szerint – nem mást jelent, mint jó épületek tervezését és megvalósítását. Nem elég a főépítési fogadóórán, a tervtanácsban kinyilatkoztatni a nagy igazságokat. Meg kell mutatni, hogyan kell – kulturáltan – viselkedni. Horváth Zoltán és a Triskell Építésziroda többi alkotója épületeivel megfogalmazza azt az építészeti arányrendszert, formavilágot és anyaghasználatot, amivel be lehet lakni a magyar vidéket. A rendszerváltás utáni idők építészeti gondolkodására jellemző, hogy egyrésztől, aki fizet, az az úr. Azaz a megrendelő bármilyen stílusú, méretű házat terveztet, az építésznek a szolgáltató szektor szereplőjeként ki

kell szolgálnia a megrendelői igényeket, amelyeket csak azok a fránya jogszabályok korlátozhatnak. Ez határozza meg az agglomerációs települések jelenlegi építészeti arcukat. Ezzel párhuzamosan az építészek körében uralkodóvá vált az az attitűd, miszerint minden építész szuverén alkotó, akinek – kis túlzással – egyedüli célja a saját portfóliójának (sz)építése. Minden épülettervvel a világ megváltása a minimálisan elvárt cél, de elsősorban formai megközelítésből. Önkritikusan meg kell állapítanom, hogy ez az attitűd ránk, „Makovecz-árvákra” is igaz. Szilárd meggyőződése, hogy a Horváth Zoltán által járt út közelebb van a „világmegváltás elvárt minimumához”. Ez az építészet formalista, de formáit egy felsőbb rendhez igazítja. Épületeit a Kárpát-medencei lakóházakra emlékeztető léptékű elemi részekre bontja le, amelyek addíciójából jön létre a mindig egyedi, de mégis ugyanazt az egy alapgondolatot kifejtő építészeti kompozíció. E tömegek belső rendje és egymáshoz viszonyított kapcsolata példátlanul intakt, alig van funkcionális megbicsaklás. Az alaprajzok nagyon tiszták és jól működők, de mégis van bennük annyi csalafintaság, amittől a belső tér érdekessé válik. Ráadásul minimális költséggel, ami, valljuk be, nem utolsó szempont. Az épületek külső rendjére jellemző a szimmetria, ami – Makovecz Imre épületeihez hasonlatosan – mindig módosul egy kis aszimmetriával. Az anyaghasználat végtelenül primer: a Kárpát-medencében megszokott fehér fal, látszó ácsszerkezet, cseréptető szentháromságából alig lép ki. Ebből következően szerkezeti csomópontjai tiszták, a gondolkodásmód a hazai építészetnek egyelőre nem sajátja, megkockáztatom, hogy a többséget rémülettel tölti el. Horváth Zoltán és a Triskell Építészroda közelmúltbeli tevékenysége rávilágít arra, hogy az építészet se nem funkcionális, se nem esztétikai – sokkal inkább kulturális kérdés. Az építészetben csak úgy lehet kikényszeríteni a kulturált viselkedést, ha mi magunk is kulturáltan viselkedünk. Így van ez az életben is. Ahogy az élet számtalan területén, úgy az építészetben is el kellene fogadnunk egy közös, Kárpát-medencei stílt, és ahhoz illeszkedően kellene tervezni. Ez az írás természetesen nem az „önmegvalósító formalisták” elleni kiáltvány. Sokkal inkább napjaink egyik legfontosabb építészeti feladatának, a magyar vidék belakásának általános érvényűen követendő alapgondolatát, az illeszkedést kívánja az építészeti közgondolkodásba behúzni. Egy jó épületnek három dologhoz kell illeszkednie. Először is a környezet kulturális identitásához, ami egyáltalán nem magától értetődően, elsődlegesen olvasható. Másodszor a természeti környezethez, amit talán ma már nem kell részletezni, de mégis meglehetősen, hogy akár egy bejáratú ajtó tájolására, kialakítására is hatással lehet, mint azt a maglódi bölcsőde épületénél is megfigyelhettük. Harmadszor illeszkednie kell az emberi természethez, ami sajátos romantikus voltával, otthonosság iránti vágyával jóval állandóbb entitás, mint

amilyen mértékben az építészet fejlődik, változik, elsősorban technológiai szempontból. Az illeszkedés fontosságának felismeréséhez a helyes, de sokszor fájó önismeret vezethet el. Elszabadulni az utánzás által átélhető talmi azonosulástól, megtalálva az önnön képességeimhez, tehetségemhez mért saját utat, természetesen nem feledve a Mester teremítő géniusza által ránk testált kötelezettségeket. Mert abból, aki élete végéig Makoveczet utánozza, soha nem lesz Makovecz, de tisztességes Makovecz-követő sem. Aki viszont a Kárpát-medencei archetipikus mintákat követi, abból lehet olyan építész, aki a Mester nyomdokain járva, hathatósan hozzájárul a Kárpát-medence többszörösen roncsolt építészeti környezetének új életre keltéséhez. Horváth Zoltán megtalálta ezt a saját utat, amiért nagyon irigylem! Egyben gratulálok hozzá, mert tudom, hogy küzdelmes, embert próbáló évtizedek voltak szükségesek ehhez.

Erhardt Gábor

Mathias Corvinus Collegium
Építészet és Emlékezet műhelyének vezetője

Számomra az építészet elválaszthatatlan a helytől, annak természeti adottságaitól és kulturális értékeitől. Szakmai hitvallásom szerint az építész feladata az értékmentés és az értékteremtés kettőiségében rejlik, ezek felett álló rendezőelv a hely maga. A helyre Hamvas Béla - i értelemben gondolok: „A hely mindig festmény és rajz, és nincs belőle több, mint ez az egy. A térnek képlete, a helynek

génusza van. Mert nemcsak természet és környezet, föld, talaj, éghajlat, növényzet, vizek, hegyek és mindez együttesen. A hely nemcsak az, ahol a dolgok vannak. A hely barátságos, vagy ellenszenves, félelmetes, vagy szelíd, nyugodt vagy fenséges, és a nyelvnek alig van jelzője, amit ne lehetne a helyre alkalmazni. Két egyforma hely éppúgy nincs, mint megismétlődő pillanatot. Az emberi élet gazdagsága meg nem ismétlődő pillanatokban, és semmi máshoz nem hasonlítható helyekben van annyira, hogy a Vedanta embere azért sajnálja itt hagyni az életet, mert látni akarja a helyeket, amelyeken még nem járt.” Az ember és a környezetének kapcsolatát a környezetpszichológia kutatja, amely a többi tudományághoz képest, néhány évtizedes múltjával fiatalnak mondható. Természetesen az ember környezetébe bele kell gondolnunk az épített és természeti környezet adottságait. Mindez hatással van fejlődésünkre, apró mozzanatok sokasága tereli életünket. Egy ilyen mozzanatot kristálytiszta fel tudok idézni: apám szülei Ócsán az ófaluban, - ahogyan ezt itt mondják - az *Alszege*n éltek, közvetlenül a román kori háromhajós katedrális mellett. Később az ő házukból lett a Duna-Ipoly Nemzeti Park egyik tájháza. A premontrei rend e csodás kőépítményének kisugárzó hatása, a tiszteletet ébresztő atmoszférája és kertjének izgalmas világa magával ragadó volt. A '70-es évek elejétől, nyaranta sok időt töltöttem a nagyszüleimnél. Egy életre meghatározó élmény volt, gyermekként látni a tekintélyt, erőt, eleganciát sugalló katedrális és annak szomorú környezetét. Ez az időszak az *emberarcú szocializmus* éve, a múltat végleg eltörölni vágyók időszakának kiteljesedése volt. Tombolt a vidék építészetének megsemmisítése, az egyen Kádár-kockák építése és a maradinak ítélt egységes faluképek szétverése, átfestése és barbár átépítése. Hét-nyolc éves gyermekként, nekem ez volt az épített környezet, ezt kaptam, ezt láttam. Aztán történt egyszer, hogy ez az építészeti káosz a templom környékén eltűnt, filmesek jelentek meg. Visszaépítettek, átalakítottak, átfestettek, díszletekkel egészítették ki a templom környezetében futó apró kanyargós utcákat. Gyermekéveim legizgalmasabb nyarát éltem ekkor meg. Túl azon, hogy mindig a filmekkel lógtam,

tátott szájjal csodálva őket, egy olyan harmonikus világ képe égett belém, a kéttornyú kőkatedrális és az egységes fehér vakolatdíszes, cserép vagy nádtetős rendezett házak, kertek, kerítések látványa, amelyet azóta sem tudok feledni. A helyes lépték, az épületek emberi arányrendszere itt mutatta meg magát először nekem. Azóta is e gyermekkori álombeli harmonikus képet keresem, amikor épített környezetünket formálhatom.

Szakmai pályafutás

1968. január 8-án születtem Budapesten, gyermek éveimet Ócsán töltöttem. Az egyetemi éveket és azt követő néhány évet Budapesten töltöttem. 1996-tól családommal Ócsán élek.

1982-86	Bolyai János Gimnázium
1987-92	Budapesti Műszaki Egyetem, Építészmérnöki kar
1990-92	Szakmai Gyakorlatok (Paralel Kft. – Szentesi Anikó)
1992	Makona Építésziroda Kft. (Makovecz Imre)
1993	Triskell Épülettervező Kft. (2008-tól Társtulajdonos)
1998-2014	Ócsa város főépítésze
2000-2005	Felsőpakony Község főépítésze
2006	Tectum-Art Építésziroda Kft. alapítása
2011	Főépítési szakvizsga
2012	Magyar Építőművészek Szövetségének tagja
2014	Főépítések az Épített és Természeti Környezetért Alapítvány Kuratóriumának tagja
2014-2019	Maglód város főépítésze
2015	Magyar Főépítések Egyesületének tagja
2017	Magyar Művészeti Akadémia Köztestületi tagja
2023	Országos Főépítési Kollégium alelnöke
2024-	Visegrád város főépítésze
2024	Magyar Építész Kamara főépítési tagozatának vezetőségi tagja

Fontosabb Középületek

1995-99	Százhalombatta, Szt. István Plébániatemplom (Makovecz Imre munkatársaként)
1995	Herend, Porcelánmanufaktúra Szállóépülete
1999	Ócsa, tizenkét tantermes általános iskola
2000	Ócsa, Millenniumi emlékmű
2003	Dabas, Átrium időszotthon
2003	Ócsa, Semmelrock Irodaház
2004	Bugyi, Belezna Kastély felújítási tervei
2005	Csenger, hat csoportszobás óvoda
2007	Csurgó, járóbeteg szakellátó intézet
2007	Dabas, Szlovák tájház épület együttese
2008	Felsőpakony, ravatalozó épülete
2008	Dabas, ravatalozó épülete
2009	Ócsa, egészségügyi központ és gyógyszertár
2009	Örkény, sportcsarnok
2010	Abony, egészségház és járóbeteg ellátó
2010	Abony, katolikus közösségi ház
2010	Ócsa, Duna-Ipoly Nemzetipark bemutatóépülete
2011	Lajosmizse, ravatalozó épülete
2012	Abony, művészetek Háza – zeneiskola (Turi Attilával)

2012	Vecsés, Szegedi-család Kriptája
2013	Budakalász, egészségház
2013	Ócsa, két csoportszobás bölcsőde
2013	Budapest, Múzeumi negyed beépítési tervpályázata (I. díj – Terdik Bálinttal, Izmini Rékával, Kovács Ákossal)
2014	Bugyi Nagyközség, sportcsarnok
2014	Ócsa, okmányiroda – rendőrség épülete
2014	Budaörs, BKK - Volán buszpályaudvar
2014	Ócsa, hat csoportszobás óvoda
2014	Dunavarsány, városháza
2015	Maglód, városháza felújítási tervei
2015	Budaörs, idősök napközi otthona
2015	Nagytarcsa, négy csoportszobás bölcsőde
2015	Maglód, hat csoportszobás bölcsőde
2015	Kaposvár, Móricz Zsigmond Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium bővítése
2016	Pilis, Csernai Pál Kulturális és Sportközpont
2016	Velence, Dr. Entz Ferenc Mezőgazdasági Szakképző Iskola bővítése
2016	A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Kormányprogram keretében- Tanuszoda, Tornacsarnok (Csanádpalota, Dabas, Tolna, Sümeg, Törökszentmiklós, Görgeteg, Andocs)
2016	Alsónémedi, művelődésiház
2016	Alsónémedi, gyermekorvosi és védőnői rendelő
2016	Vác, Cházár András szakiskola, műemléképületének felújítása
2017	Tiszakécske, ravatalozó épülete
2017	Bugyi, három gyermekszobás bölcsőde
2017	Budaörs, régészeti központ, Múzeum
2017	Kakucs, művelődésiház (Horváth Gergellyel)
2017	Maglód, egészségház
2018	Szolnok, Petőfi Szakgimnázium Kosárlabda méretű Sportcsarnoka
2018	Maglód, tizenkét tantermes általános iskola (Horváth Gergellyel)
2018	Törökbálint, nyolc gyermekszobás bölcsőde
2018	Szigetszentmiklós, EGYMI – iskola
2018	Ráckeve, általános iskola Kézilabda méretű sportcsarnoka
2019	Budapest XVIII., Gulner Gyula Általános iskola bővítési tervei
2019	Cegléd, Kossuth Gimnázium felújítási tervei (Horváth Gergellyel, az eredeti tervező Pártos Gyula – 1904)
2019	Mátraháza, edzőtábor szállásépületének tervei
2020	Gyömrő, huszonnégy tantermes általános iskola tervei
2020	Abony, ravatalozó terve
2021	Tiszafüred, termálfürdő tervei
2021	Monor, József Attila Gimnázium bővítési tervei
2022	Dunavarsány, EGYMI – óvoda, iskola, szakiskola
2022	Magyarországi Határátkelő arculati terve (Turi Attilával és Terdik Bálinttal)
2023	Szolnok, Baross Szakiskola bővítési tervei

2023	Budakeszi, multifunkcionális közösségi ház
2024	Budakalász, Egészség ház bővítési tervei
2024	Sopron, Vas és Villamosipari technikum épületének felújítási tervei
2024	Mohács, Szt. János hotel tervei (Horváth Gergellyel)
2025	Szeged, Krúdy Gyula Szakiskola bővítési tervei
2025	Szeged, Móravárosi Szakiskola bővítési tervei
2025	Jászberény, Klapka György Technikum és Szakképző Iskola új tanműhelyei
2025	Örkény, négy gyermekszobás bölcsőde terve

Díjak

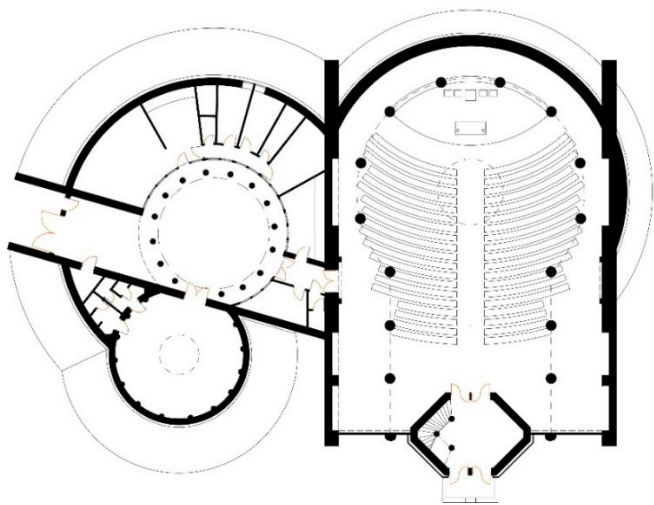
2001	Ócsa Polgárainak Szolgálatáért díj
2002	Építészeti Nívódíj (Általános Iskola, Ócsa)
2005	Építészeti Nívódíj (Idősek Otthona, Dabas)
2010	Építészeti Nívódíj (Egészségügyi központ – Gyógyszertár, Ócsa)
2010	Kulturált Településképi Nívódíj (Ócsa főépítészeként)
2011	Építészeti Nívódíj (Katolikus Községi Ház, Abony)
2013	Építészeti Nívódíj (Egészségügyi központ, Budakalász)
2013	Creaton díj III. helyezés (Egészségügyi központ, Budakalász)
2016	Pro Architectura díj
2019	Ybl Miklós díj
2022	Csemete bölcsőde (Bugyi Nagyközség) a „Jövőt építünk” Kárpát-medencei bölcsőde-óvodapályázat díjazott épülete
2023	Creaton díj I. helyezés (Nyolc csoportszobás bölcsőde, Törökbálint)
2025	Creaton díj I. helyezés (Cegléd, Kossuth Gimnázium felújítási tervei)
2025	BIG SEE Awards – Maglód, általános iskola
2025	BIG SEE Awards – Törökbálint, bölcsőde
2025	BIG SEE Awards – Cegléd, műemlék Kossuth Gimnázium felújítása

Publikáció

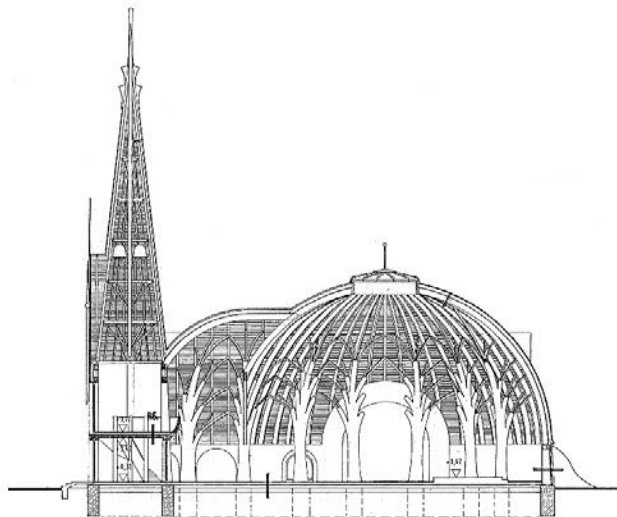
2013	Magyar Építőművészet 2013/8
2014	Magyar Építőművészet 2014/3
2015	Országépítő 2015/1
2015	Országépítő 2015/3
2019	Országépítő 2019/2
2020	Magyar Építőművészet 2020/3
2014	Tetőpont Magazin 2014 április
2021	T+I (Tradition and Innovation) 2021/3
2022	Országépítő 2022/2
2022	T+I (Tradition and Innovation) 2022/4
2024	fidelio.hu 2024.09.18.
2024	mma.hu 2024. 09.12.
2025	T+I (Tradition and Innovation) 2025/7

Százhalombatta

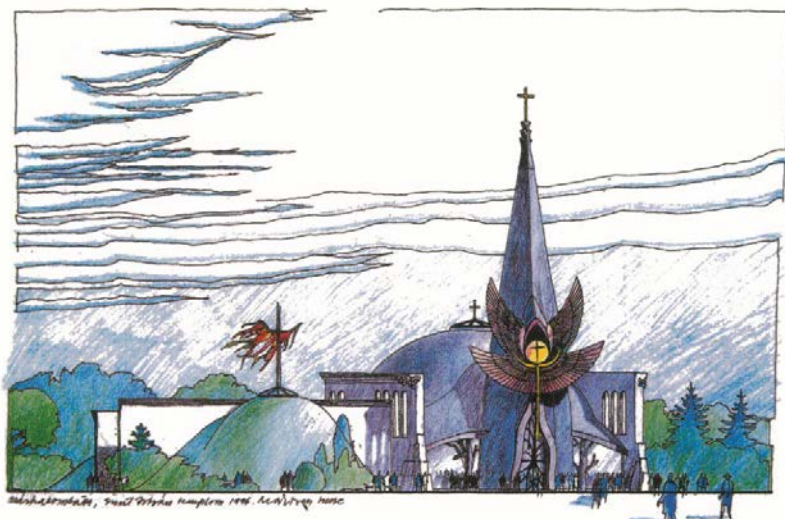
Szent István Plébániatemplom
Makovecz Imre munkatársaként

Alaprajz

Hosszmetszet

1995-1999

„...Megépül egy fikció, egy mondat kihallatszik majd a szakadékból és végleges alakot ölt anyagokból, és jelen akar lenni a világban, tapintható és látható anyagból. Olyan vízió, mely mindenki számára egyszerre látható és akkor sem tűnik el, ha elfordulunk.

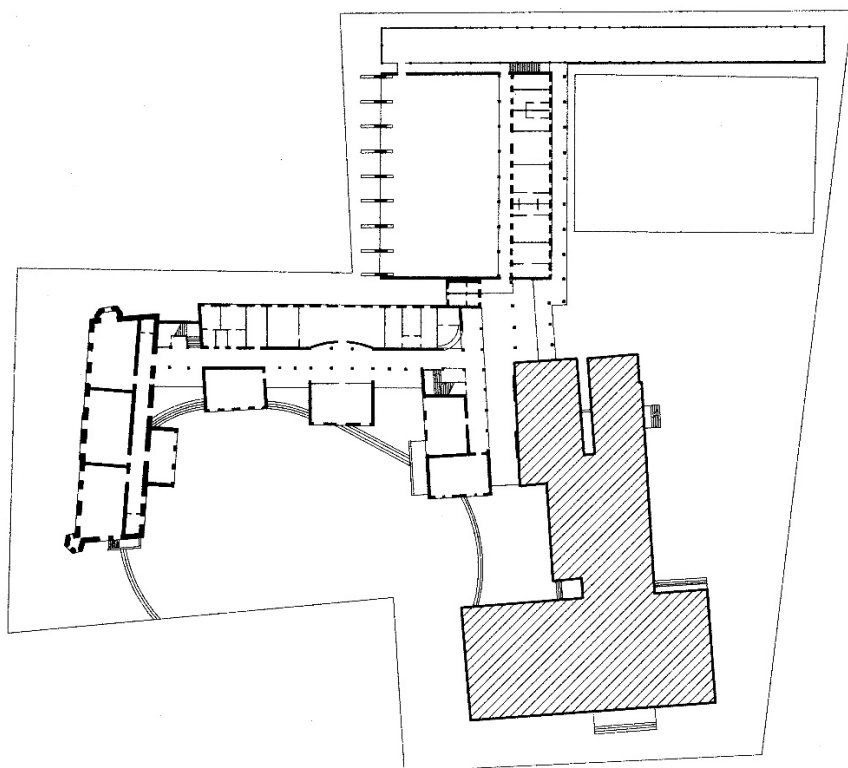
A templom megépítéséhez egy ember teremtő kiáltása nem elég. Nem tudjuk már, hogy közülünk ki szólalt meg először. Talán Nagypataki, talán az öreg pap, aki félrefordított, megviselt arcával és magányával van jelen. Talán Zoltán, Lomnici és emberei, vagy mégis először talán a választott testület, a város, a névtelenek sora, ki jobban, ki kevésbé, van ki undorral és haraggal...”

Makovecz Imre

Százhalombatta
Szent István Plébániatemplom

Földszinti alaprajz

„...Micisapkás öregember támasztja neki rozszant kerékpárját az ócsai iskola kerítésének. Rágyújt, majd kezével a napfényt eltakarva hosszan nézi a tornyos iskolát. Azt mondja, ha erre jár, ami hetente legalább kétszer megesik, mindig elidőz egy cseppet az új iskolánál. Tetszik neki, amivé varázsolták az egykori kúriát...”

„...Szembe fordulva az épülettel, feltűnik annak furcsa, ám tetszetős tagoltsága. Az úgynevezett kifutók egy-egy épületrész kinyomulása az udvarra szinte teraszokat képeznek, és bensőségességet adnak az apró tereknek. Hátrébb haladva az udvaron egy régi iskolaépülethez jutunk. Beton és üveg, a hatvanas évek jellegzetes stílusában. Szerencsére annyira azért elkülönül az új épülettől, hogy nem rontja annak összképi látványát. A fehér-barna épület stílusához a homlokzat jobb szélén álló, henger alakú torony se illik túlságosan, ám bár felhívó jellege kétségtelen. Mi is a toronyra és az iskola nevének felirata fölötti rész szép díszítésére figyeltünk fel...”

Novák Gábor

(Részlet a Köznevelés című lapban megjelent, Funkcionalitás és esztétikum című cikkből, 2003)

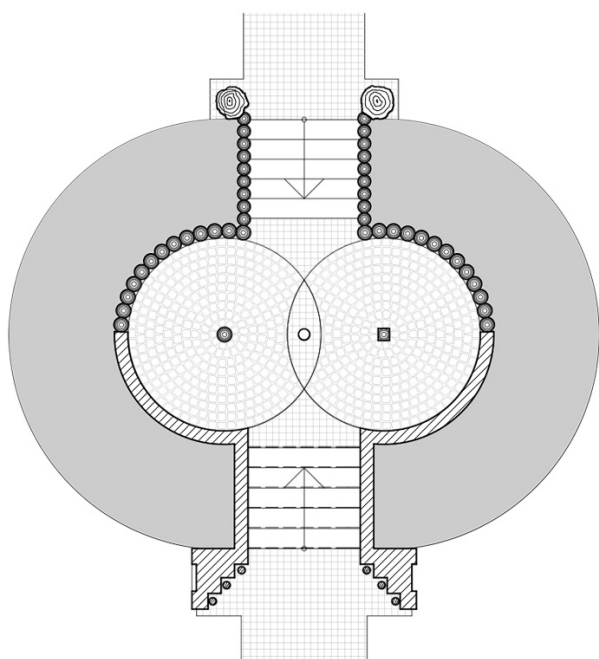

Ócsa

Millenniumi Emlékmű

2000

„...hol van éppen Szent István? Gondolom, hogy azt várták, hogy egy bronzba öntött alak fog majd megjelenni. Lehetőleg kemény kézzel, mint hogyha öklével, a Szent Jobbként tisztelt ököllel ma is fékezni akarná azokat az indulatokat, amelyeket mi belelátunk ellenfeleibe. 1983 óta nagyon változott a világ és benne az 1000 körüli időkről alkotott képünk is. Ez az emlékmű annak a képnek felel meg, amelyet mi ma mondhatnánk, hogy szinte csak hónapok óta, de már teljes biztonsággal alkotni tudunk magunknak az ezredfordulóról. Tele van a világ és különösen a szűkebb értelemben vett Magyarország a fordulat kifejezéssel...”

„...Tehát azt jelenti, hogy művészen működik egy szeizmográf, amelyek előre jelzi a földrengéseket, és pontosan tudja, hogy mi a feladata akkor, mikor mi a humán tudományok művelői még legfeljebb sejtjük vagy gyűjtögetjük hozzá az adatokat...”

„...Kétszer kétpólusú rendszerről van itt szó. Az egyik miután kétféle bejárata van, tehát a kettő egyforma erővel szól hozzánk. Attól függően, hogy innen vagy a túloldaltól közelítjük meg. Mind a két megközelítés hiteles...”

„...Tehát ez a fajta szimbolika, amivel itt találkozunk elképesztően, mondhatom elképesztően kiváló intuícióval ráérezett arra, amelyik 1000 évvel ezelőtt is és ma is a legfontosabb problémánk. Ezt a kétfajta örökséget tudjuk-e úgy egymásba átgyűrűztetni, hogy ebből ne egymás elleni harc, hanem egymásért vállalt küzdelem bontakozzék ki?

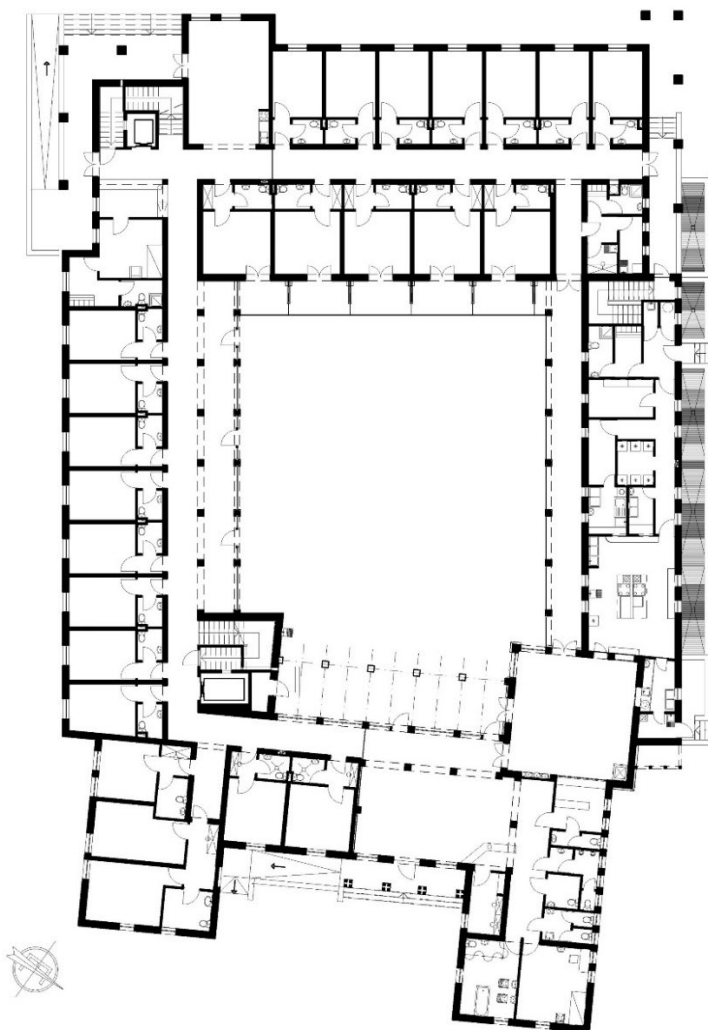
Én megköszönöm Horváth Zoltánnak, hogy ösztönösen, de kiváló érzéssel megfogalmazta nekünk ezt az üzenetet...”

Pap Gábor
művészettörténész

(Részlet az Ócsai Millenniumi Emlékmű avatásán mondott beszédéből, 2000)

„Egy falsarok, egy lábazat, egy párkány, egy lépcső, egy szeglet, egy pillér, egy ereszték, egy ablak, egy boltozat, egy kert, egy fa, egy szín, egy íz, egy hangulat. Mindez az otthonunk, melyet oly nagy gonddal építünk, gondozunk. Mindezekről kell megválnia azoknak az idős embereknek, akik különböző kényszerek okán időotthonokba költöznek. Ezt a nehéz változást, melynek során az ismerősök, barátok, rokonok szerető közösségéből is kiszakad az ember, kell segítenie az új otthonnak. Oly módon, hogy változás ne legyen törés, hanem új közösség épüljön.

Nos, amikor az átadott épületbe, több hónap után visszatértem, a már itt élő 30 lakó között frissességet, jó kedvet éreztem. Köszönhető ez az üzemeltető, orvos-tanár házaspárnak is, akiktől nagyon sok segítséget kaptam a tervezés során...”

„...Szerencsésen alakult a tervezés. Hiszen a leendő üzemeltető, már évek óta működtetett, egy másik településen idősokotthonát. Emellett, végigjártak néhány nyugat-európai otthont is. Nagyon sok segítséget, újszerű szempontot kaptam tőlük. Ugyanakkor magam is tanulmányoztam néhány nemzetközi példát. Az előkészítő tanulmányok, megbízási instrukciók, a terület sajátosságainak, adottságainak figyelembevételével állítottuk össze a tervezési programot és az első tanulmánytervet...”

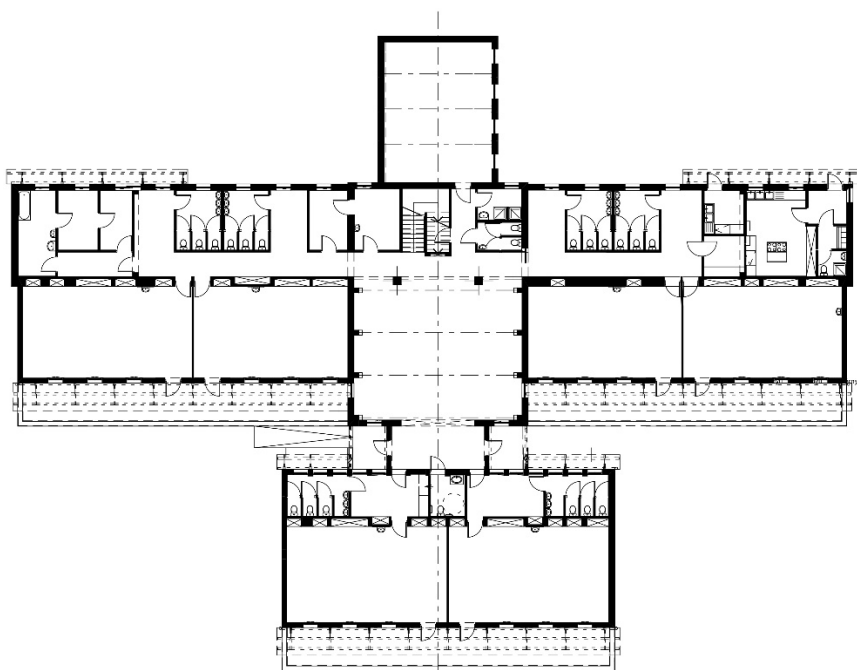
„...Sok finomításon, változáson keresztül jutottunk el a kiviteli tervekig. Két fontos építészeti szempontból azonban soha nem engedtem.

Az egyik a telepítés. Ennek lényege a belső udvar, és erre az udvar szervezett közösségi terek, az aula, az étkező, a nyitott és az üvegezett tornác, valamint a pergola. Elképzelésem szerint, ez nemcsak az étkező teraszaként, de a belső udvar színpadaként is működhet. Így a belső átrium alkalmas ünnepségek, előadások, és más közösségi rendezvények megtartására is.

A másik fontos szempont az épület helyes aránya, léptéke. Céлом az volt, hogy a többnyire falusias, kis városias közegből érkező idős lakó, új helyén is hasonló arányokkal, anyagokkal, formákkal találkozzon. Nyújtson az épület részletgazdasága új élményeket, az emlékek újszerű megidézésével. Hittem abban, hogy ez az út vezet ahhoz, hogy az idős emberek újra otthon érezzék magukat. Reméltem azt, hogy az épület így segítheti elő, hogy az időskori változásból ne lelki törés, testi leépülés következék, hanem friss megújulás, talán sokadik újrakezdés...”

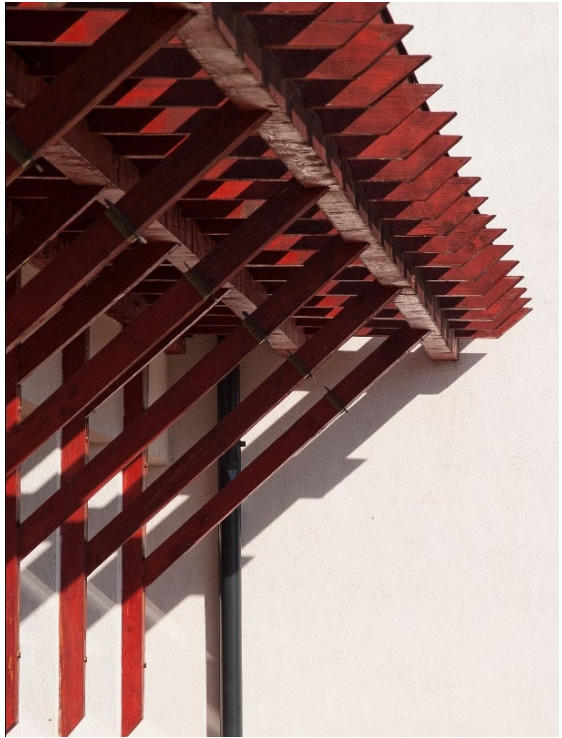

Alaprajz

Dabas

Szlovák tájház épületegyüttese

2007

Ravatalozó épületek

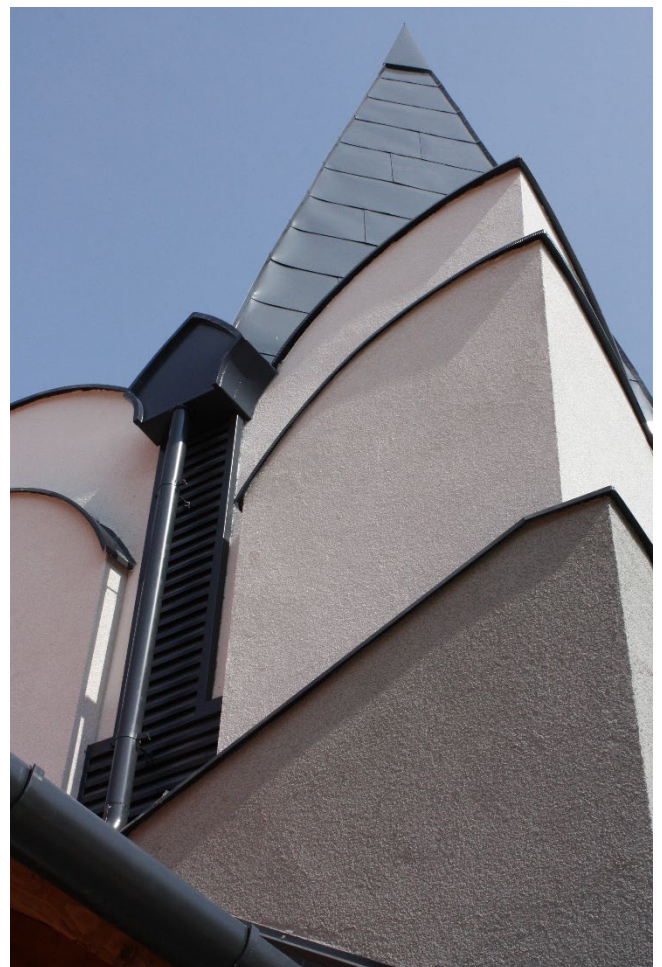
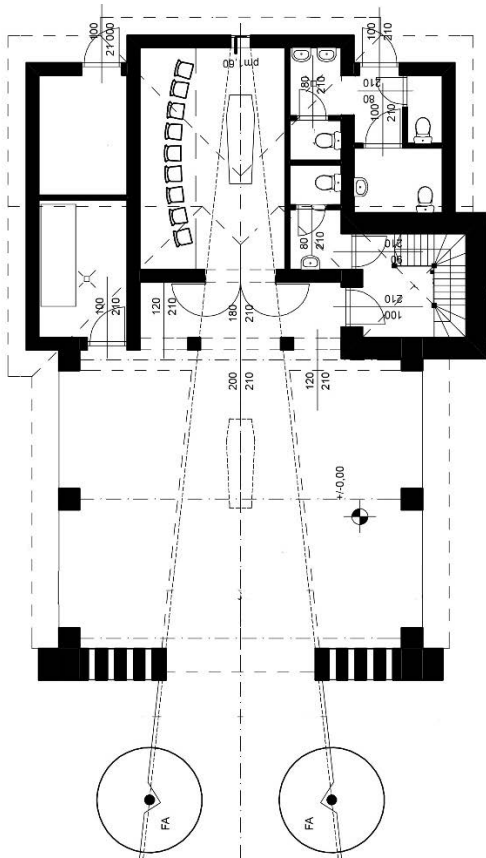

Pályafutásom során több ravatalozót tervezhettem, zömében alföldi településeken (Felsőpakony, Dabas, Tiszakécske, Abony, Lajosmizse). Ezeken a helyeken, mint oly sok településen „garázsszerű” elhanyagolt építményekben vehettünk búcsút a földi vendégségből távozó szeretteinktől. Még ha nehéz is, de egy vendégnek gondolni kell a távozásra, a halálra. A bennünk kialakuló rendben nagyon fontos a halálhoz való viszonyunk, mert ez átértékelheti földi létünket is. A régiek azt mondták, hogy az embernek nem csak átka, hanem áldása is, hogy el kell innen mennie, mert az élet egy idő után talán beteljesíti a feladatát az ember személyiségével szemben. De nem mindegy, hogy az ember miként megy el.

Mondok erre egy példát: Az Őrségben élt egy öreg úr. Valamikor a hetvenes évek végén halt meg. A környék különböző dolgait javította. A háza mögött volt a műhelye és ott mindenféle munkát végzett. Nagyon öreg volt már és egyszer riportot készítettek vele. A riporter azt kérdezte: Jani bácsi meddig fogja ezt csinálni? Nézze fiam - válaszolta az öreg - majd amikor a ház előtt megjelenik egy konflis és a bakon az Angyal ül és beszél: „Jani megyünk!” akkor én le fogom tenni a szerszámot, kimegyek, fölülök hátulra urasan és elmegyünk. Sokan ezt poétikus, érzelmes történetnek gondolják. Én ebből a következőt szűrtem le magamnak: elegánsan kell elmenni. Ez a kicsi fűrő-faragó paraszt ember eleganciája lebeg mindig előttem, amikor a halálra gondolok. Minden embernek joga van elegánsan elmenni ebből a vendégségből. Talán ez az elegancia az, amely a teremtő Istenhez a legjobban hasonlít.

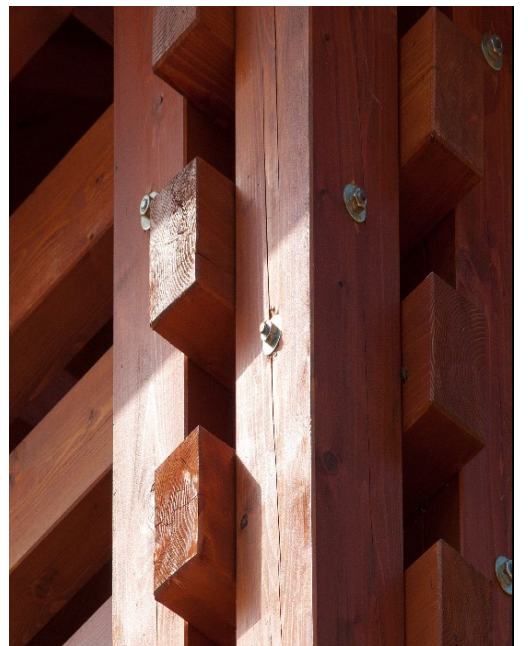
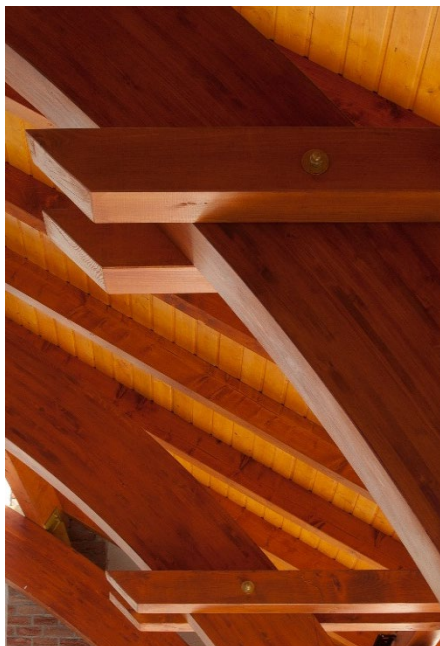
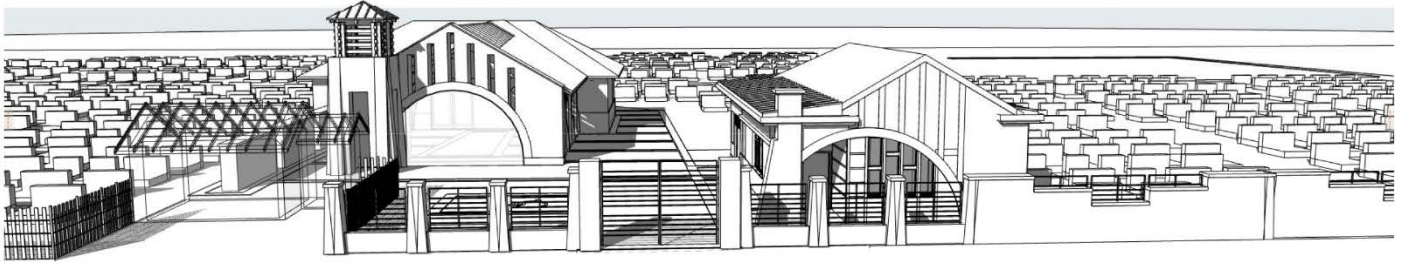
Horváth Zoltán

Felsőpakony – 2008

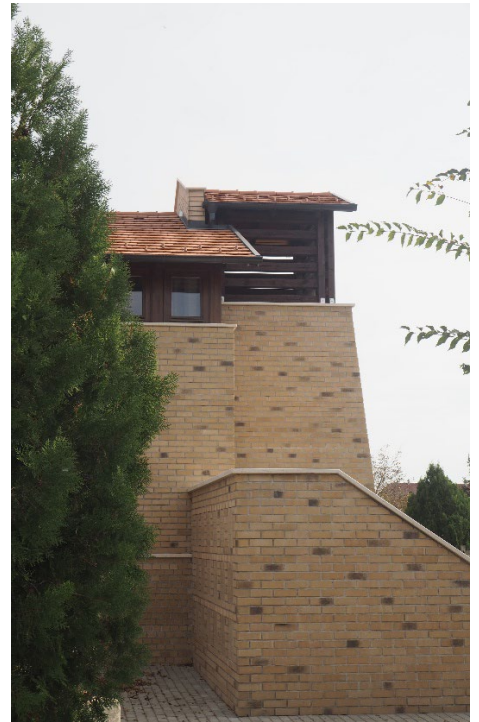
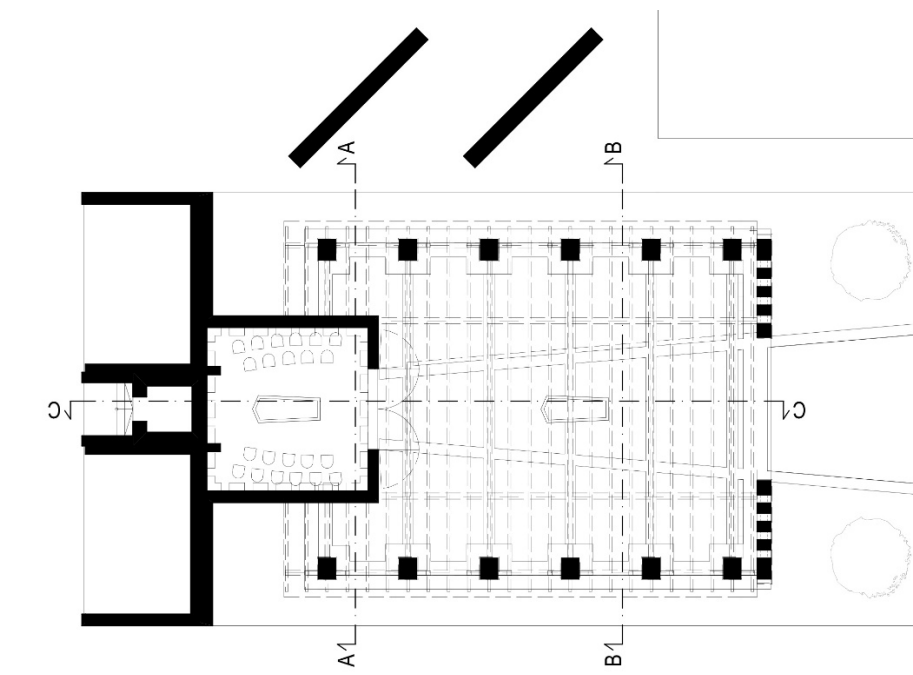

Lajosmizse – 2011

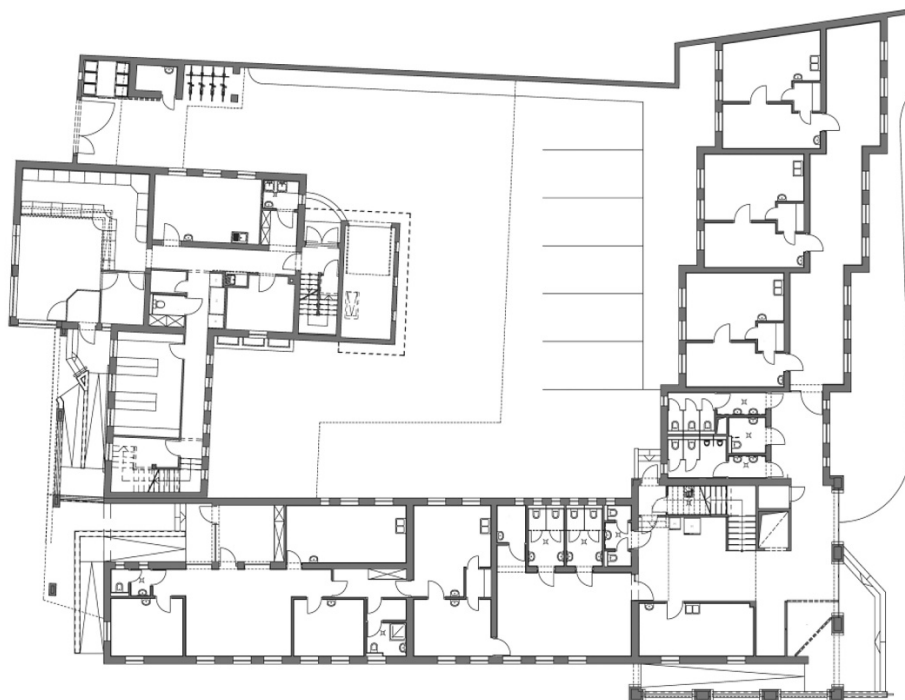

Tiszakécske - 2017

Ócsa

Egészségügyi központ és gyógyszertár

Alaprajz

Az egészségügy társadalmunk mindennapjainak egyik neuralgikus pontja. Komoly üzenete van tehát annak, ha egy kisváros önkormányzata pénzt és energiát áldoz arra, hogy mind a szolgáltatás, mind pedig az építészeti minőség terén színvonalasan megújítsa alapellátást nyújtó intézményeit. Három, helyi munkái alapján választott építész részvételével zajló, meghívásos pályázatot követően 2009-ben készültek el Ócsa város egészségházának tervei, a cél az eddig egymástól távol működő orvosi szolgáltatások integrálása volt. A mintegy 1500 m² alapterületű épület a város központjában helyezkedik el, melynek rendezése főépítési feladat volt. A nyertes pályamű az éppen folyó egészségügyi privatizáció miatt módosult, a befektetőként jelentkező gyógyszertár az eredeti koncepcióban nem szerepelt. A végleges tervekben ez a funkció az épület egynegyedét alkotja, elhelyezése a befektető érdekeihez igazodva történt. A telepítés az épített környezet struktúráihoz igazodik, tömegével finoman illeszkedik a szövetet jellemző, zárt sorú beépítéshez. A három oldalról közterülettel határos telken elhelyezkedő, „U” alakú, zárt belső udvar köré szervezett épületegyüttesben két alapfunkció kapott helyet: a főútra tájolt, önálló megközelítésű földszinti patika, emeleti patikuslakással, valamint egy, az egészségügyi alapellátást biztosító szárny, amely a gyermekorvoshoz kapcsolódóan különbejáratú védőnői szolgálattal egészül ki. A földszinten a felnőtt-, illetve gyerek háziorvosi ellátás helyiségei, valamint az ügyeleti szoba található. Az emeleti részen, amelyet a betegek lifttel is elérhetnek, különböző szakrendelők, fogászat, fizioterápia és a labor helyezkedik el. Az oldalfolyosós rendszerű alaprajz előnye, hogy a rendelők, és így a gyógyítás a csendesebb belső udvarra tájoltak, míg a várók a napfényes, gondozott külső parkra néznek. A zárt udvarról nyílik valamennyi gazdasági bejárat, a szolgálati parkolókat igényesen kialakított zöldfelületek keretezik, a belső homlokzat a kiszolgáló funkcióhoz igazodva semleges jelleget mutat.

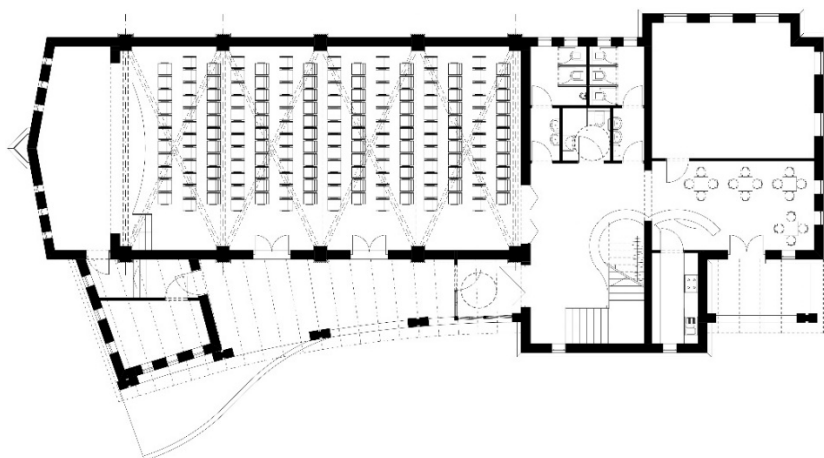
A főutca felől nyíló patika hagyományos, oromfalas kialakítású, ám az egészségház egyedi karakterű bejárati tömege felülvilágítójával, téglapilléreivel, vízszintes fa árnyékolóival mégis határozottan kijelöli a fő funkciót, bár kényszerűségből a kisebb forgalmú utcáról nyílik. Az épület hagyományos falazott szerkezetű, cserepezett magas és lécbetétes fémlemezfedésű féltetővel készült. Klinkertégla és fa külső homlokzati burkolatok, fa nyílászárók tagolják a vakolt téglafalakat. A gyógyszerár és egészségház bejáratait klinkertégla pillérek sora hangsúlyozza. Az épület meghatározó eleme a központi aula felülvilágítója, melynek belső alsó síkját az intézmény logójává váló színes üvegkompozíció díszíti. A felülvilágítón át a tereket fény járja be, a várók nagy üvegfelületei a gondozott parkra néznek. A világosság, a természet és a szabad tér látványát semmilyen más kedélyjavító fogás nem pótolhatja. A gyógyító erejű természetes fény jelenléte és a nyitottság a hazai egészségügyi intézményekre egyáltalán nem jellemző, gyakran megfigyelhető, hogy az olyan terekben is az elsötétítésre és a külvilágtól való elfordulásra törekednek, ahol az nem indokolt. A barátságos hangulatú belső tér anyaghasználata visszafogott, a rendelők szokásos merev, rideg légköre feloldódik. Az épület egészét természetes anyaghasználat, tiszta, átlátható alaprajzi rendszer és minden részletben megnyilvánuló humánus hozzáállás jellemzi. Tömegével, megjelenésével a meglévő szövetet szövi tovább sebzés nélkül.

Dénes Eszter

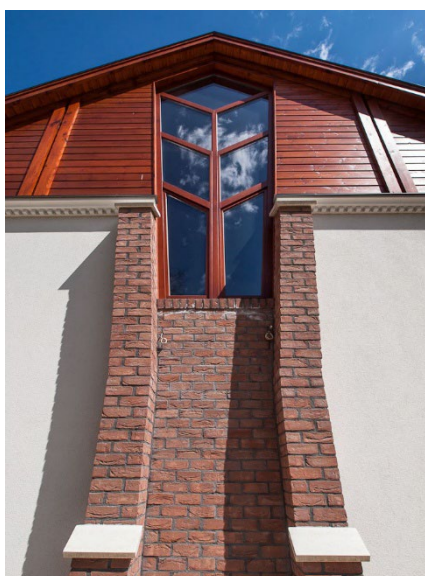
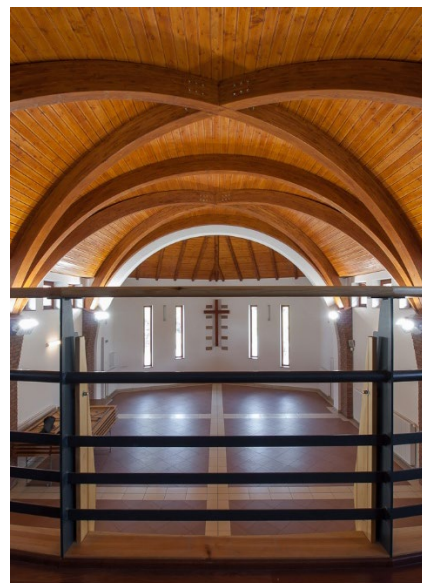

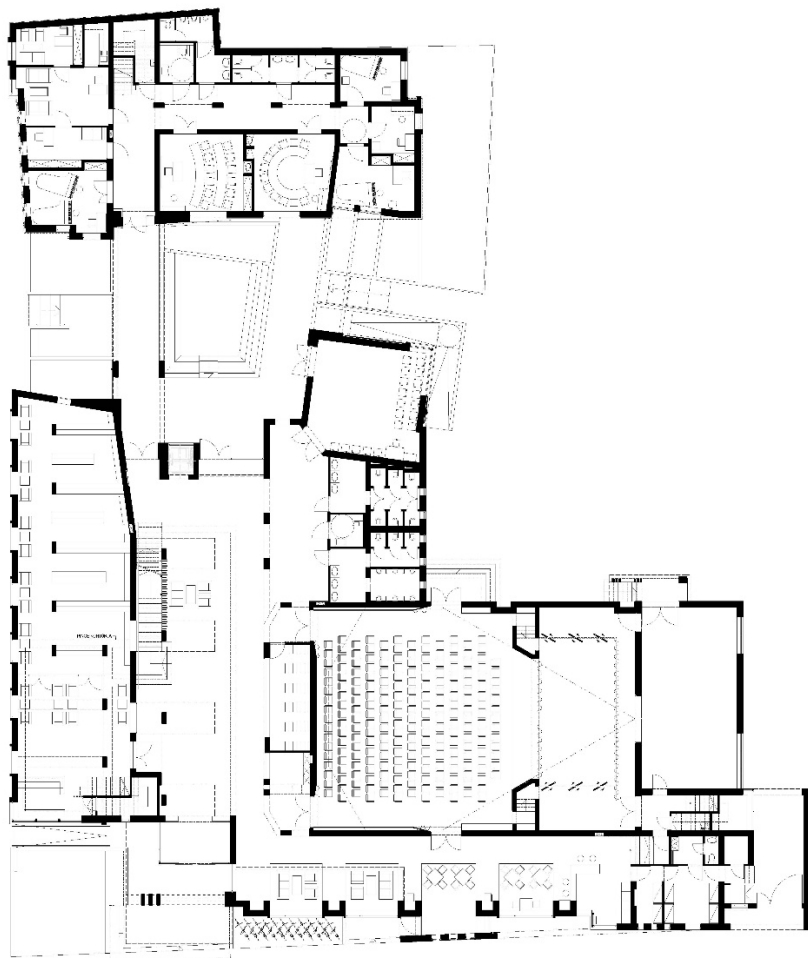
Alaprajz

Abony

Művészetek háza - zeneiskola

Turi Attilával

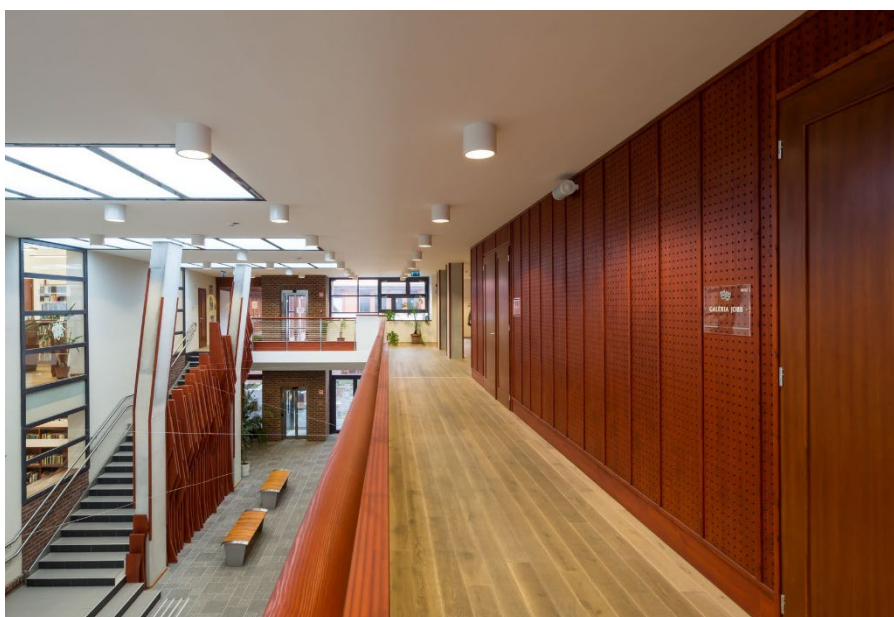
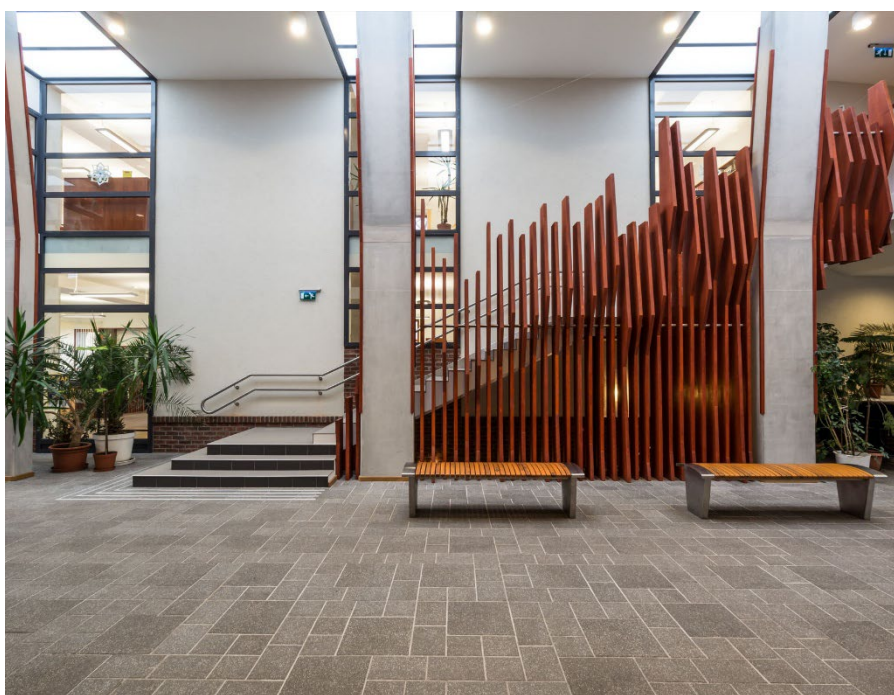
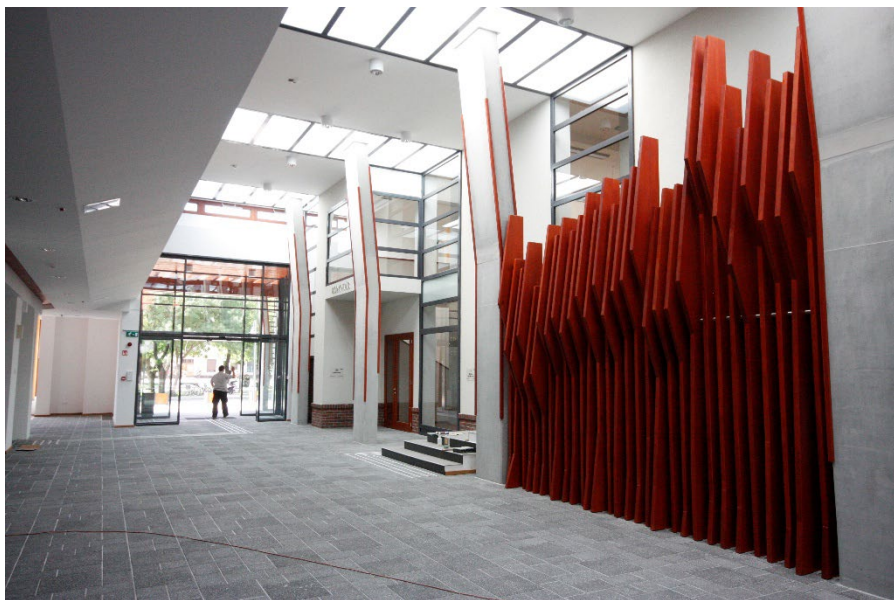
Alaprajz

Az új közösségi ház Abony építészeti szempontból eklektikus főterén kapott helyet, amely a Szolnok, Cegléd és Tápió völgye felől összefutó utak találkozásánál alakult ki. A sokáig a 4-es út által metszett városközpont számára igazi újjászületést jelentett az elkerülő út, illetve a *Lehetőségeink főtere - Abony város integrált településközpont fejlesztése* című pályázat, amelynek köszönhetően a város több mint 900 millió forintos uniós támogatást hívhatott le. Új lehetőséget kapott a városháza 1904-ben átadott eklektikus épülete, a Szent István Római Katolikus Templom (1773) és a kilencvenes években épült sportcsarnok vibráló homlokzata által körülrajzolt főtér. A térrel kommunikál a Polgármesteri Hivatallal szemben nyíló utcából a református templom tornya is. Az utca térre nyíló saroktelken, a Bihari János Zeneiskola épületének helyén kapott teret az a kulturális komplexum, amely egyúttal új oktatási, művészeti, kulturális, közösségi funkciókkal is kiegészítette a városközpontot.

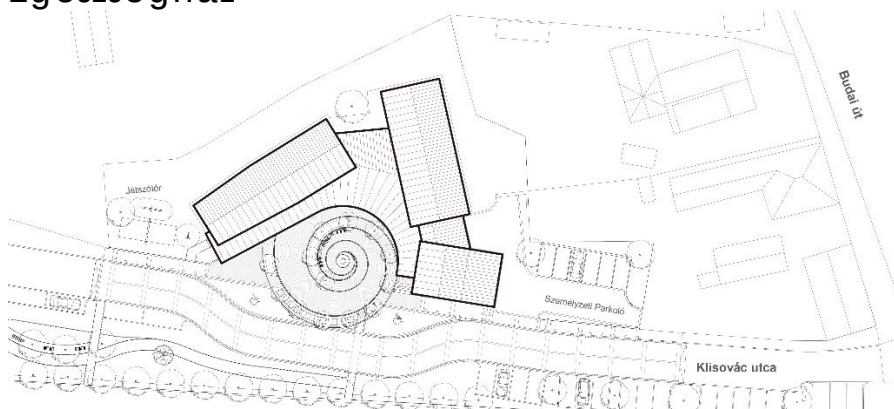

A külső és a belső tér szinte egybefolyik, az előcsarnok a szabálytalan, beugrókkal szabdaltszerű főter részévé válik, ahol bármikor át, ki és be lehet sétálni. Ugyanakkor az aula üvegezett födém szerkezete enyhén megtört vonalú látszóbeton oszlopokon nyugszik, amelyek egy ötletes megoldásnak köszönhetően égi kandelábereknek tűnnek, egyúttal szimbolikus utcai „műtárgyként” a folyamatosság érzetét keltik. Ugyancsak az átjárhatóság érzetét fokozzák a csarnok két végét lezáró üvegportálok. A modern épületelemekkel szemben erőteljes kontrasztot képeznek Jánosi János belsőépítész fabútorzata, térelemei. A ruhatár, az emeletre vezető lépcső faoszlopai könyvespolcokra utalnak, az utca hangulatát idéző térelemek között megállásra, maradásra, többek között könyvtárlátogatásra invitálják a járókelőt. Az aulától üvegfallal elválasztott 40 ezer kötetes könyvtár alsó része felnőttek, a felső, iskolai foglalkozásra is alkalmas tér gyerekkönyvtár, ahol tovább variálódhatnak a betonoszlopok és a Jánosi-féle berendezés. Az intézmény a református templom utcájára néz, lábazattól induló magas ablakai egyrészt a természetes fényt, másrészt a járókelők tekintetét engedik be. Az előcsarnok másik oldalában kávézó várja a látogatót, amely nyáron a főterre is kitelepül. Az aulával együtt ölelik körbe a modern színháztermet, ahol mobil széksorok, a helyi igényekre szabott színpadtechnika, összetolható hátsó lépcsőzet várja a zenei, színházi programok rajongóit. Itt lépnek fel a zeneiskola hallgatói, Abony amatőr színjátszóköréi, meghívott társulatok, előadók.

Budakalász

Egészség ház

Helyszínrajz

Földszinti alaprajz

Emeleti alaprajz

Az Ófalu házainak léptékében kialakított két épületszárny jó aránya, az összekötő előcsarnok tornácot idéző tömege, a középület humánus léptéke, emberközeli részletképzése, természetes, a helyre jellemző anyaghasználata okán az épület hamar a közösség kedvelt helyévé vált.

Környezetére kiható erős térszervező kisugárzása új közterülettel ajándékozta meg Budakalász lakosait, példát mutatva abban, hogy egy középület miként merít a hagyományból, miközben átértelmezve azt mai életnek megfelelő építészeti alkotást és környezetet hoz létre.

Az így kialakult rendszer elemei – épület, tér, út, parkoló –, nem csak esztétikusan kapcsolódnak, következnek egymásból, hanem a forgalomlassító „hajlított út” a biztonságos használatot is növeli. A terület körülölelő kétszintes egészség ház igazodik a kisváros léptékéhez, a lakókörnyezet változatos földszintes épületeihez. Így nem nagytömegű épület jött létre, hanem egy izgalmas struktúrájú egység.

Az épületek megítélésében a legfontosabb szempontok, az illeszkedés, az arány, a tömegképzés, a formavilág, az anyaghasználat és természetesen a funkció. Bár mi építészek előszeretettel hirdetjük, hogy ami szép az jó is, hiszen a szépség is egy funkció, mégpedig az egyik legfontosabb... Így aztán, ami szép, hasznos is, és ami szép is, hasznos is, az tud igazán tartós lenni, hiszen egy közösségnek fontossá válik.

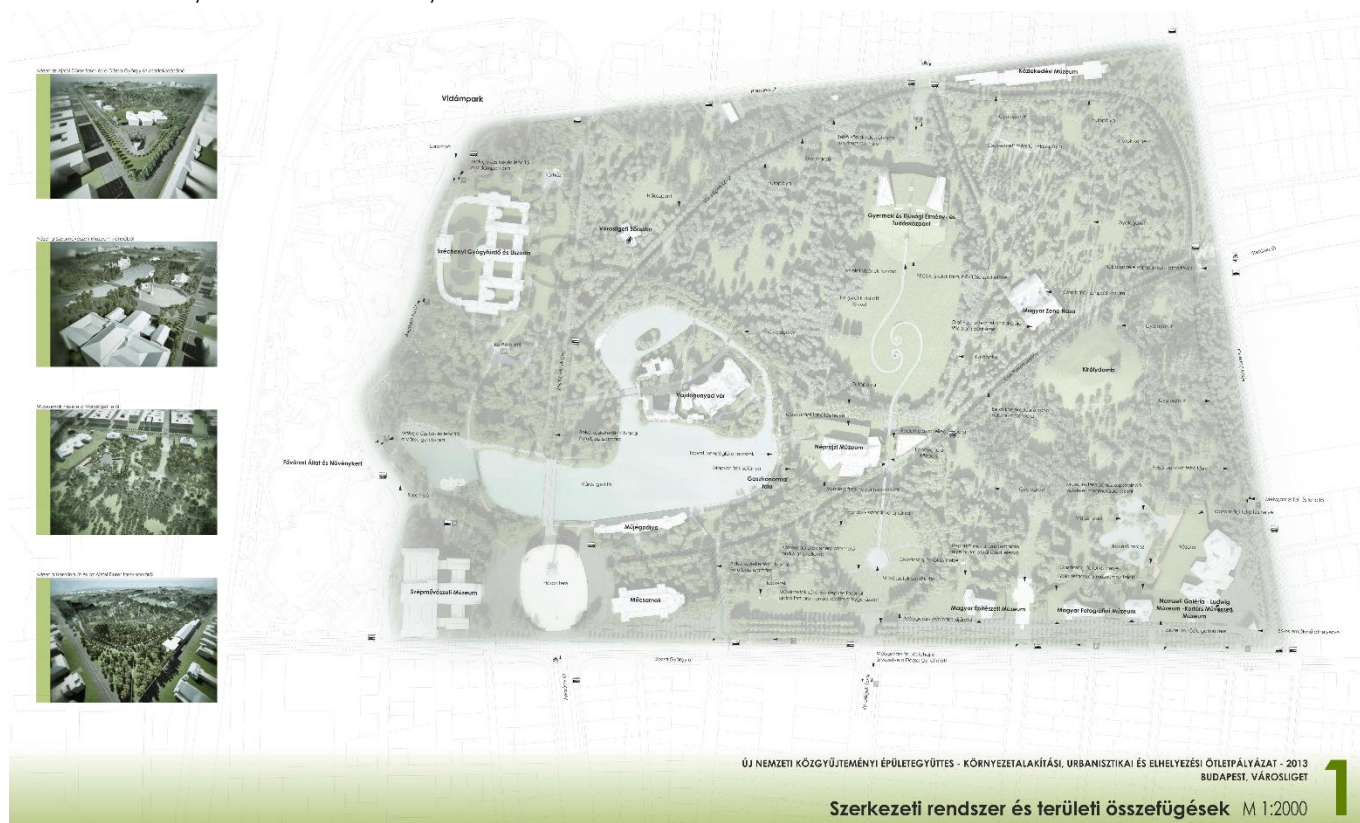
Erhardt Gábor

Terdik Bálinttal, Izmindi Rékával, Kovács Ákossal

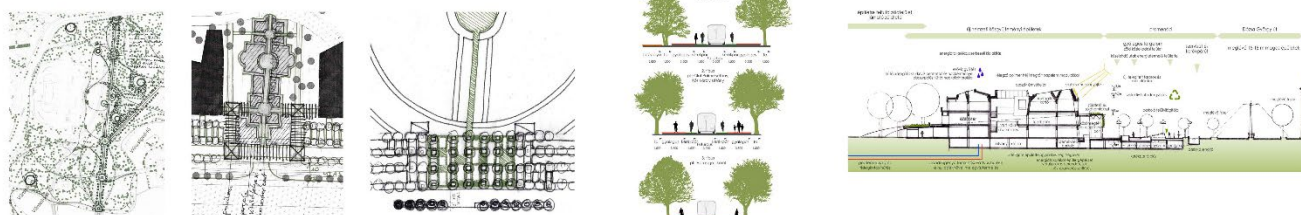

A javasolt terület a mai napig a városi szövetbe beépítetlen terület. A területen a jelenlegi építkezések mellett a jövőbeni fejlesztések is várhatóak. A területen a jelenlegi építkezések mellett a jövőbeni fejlesztések is várhatóak.

A területen a jelenlegi építkezések mellett a jövőbeni fejlesztések is várhatóak. A területen a jelenlegi építkezések mellett a jövőbeni fejlesztések is várhatóak.

A területen a jelenlegi építkezések mellett a jövőbeni fejlesztések is várhatóak. A területen a jelenlegi építkezések mellett a jövőbeni fejlesztések is várhatóak.

Környezeti tervek

Regnum Mariburi

Rendőrségi épület

Alacsony építkezések

Városi építkezések

Építkezési tervek

Építkezési tervek

Építkezési tervek

Építkezési tervek

Építkezési tervek

ÚJ NEMZETI KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉPÜLETEGYÜTES - KÖRNYEZETALKATÁSI, URBANISZTIKAI ÉS ELHELYEZÉSI ÖTELPÁLYÁZAT - 2013 BUDAPESTI VÁROSLIGET

Javasolt tömegek és megoldások

3

Főbb építészeti elemek

Ülések, Padok

Futurbusz, Zöldszín

Belső tömegközlekedés és Feltöltési útvonal

Fák és Vízfelületek

Fák, Cseriék

Jároburkolatok, vízfelületek

Parkolók, Gépkocsiközlekedés

Közvilágítás, Fényforrások

Kerékpártárolók, Személygépjűtők

Kerékpárút és Futópálya

Geotermikus energia hasznosítása

Jároburkolatok, vízfelületek

Belső tömegközlekedés és Feltöltési útvonal

Parkolók, Gépkocsiközlekedés

Közvilágítás, Fényforrások

Kerékpártárolók, Személygépjűtők

Kerékpárút és Futópálya

Geotermikus energia hasznosítása

ÚJ NEMZETI KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉPÜLETEGYÜTES - KÖRNYEZETALKATÁSI, URBANISZTIKAI ÉS ELHELYEZÉSI ÖTELPÁLYÁZAT - 2013 BUDAPESTI VÁROSLIGET

Magyarozó ábrák és hangulati elemek

4

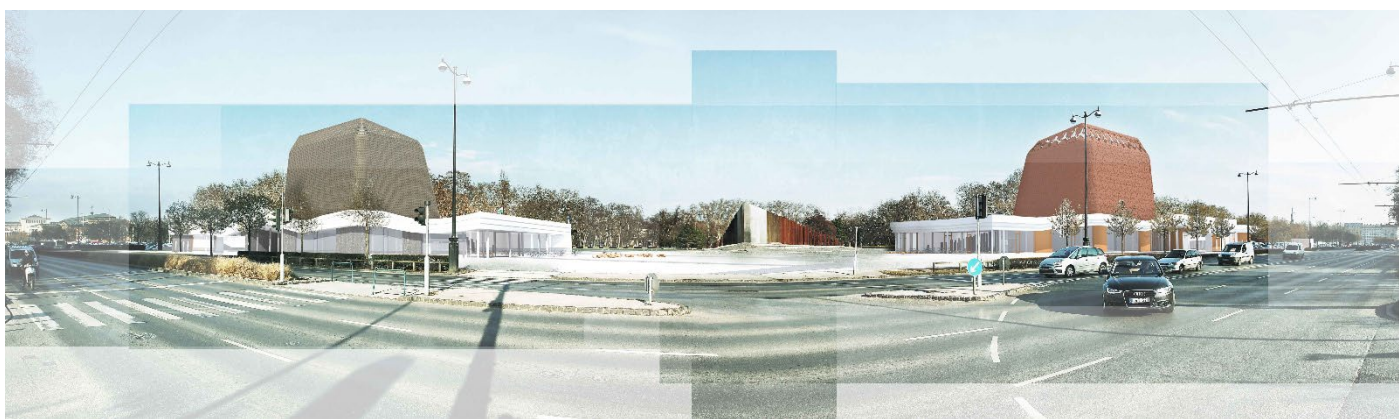

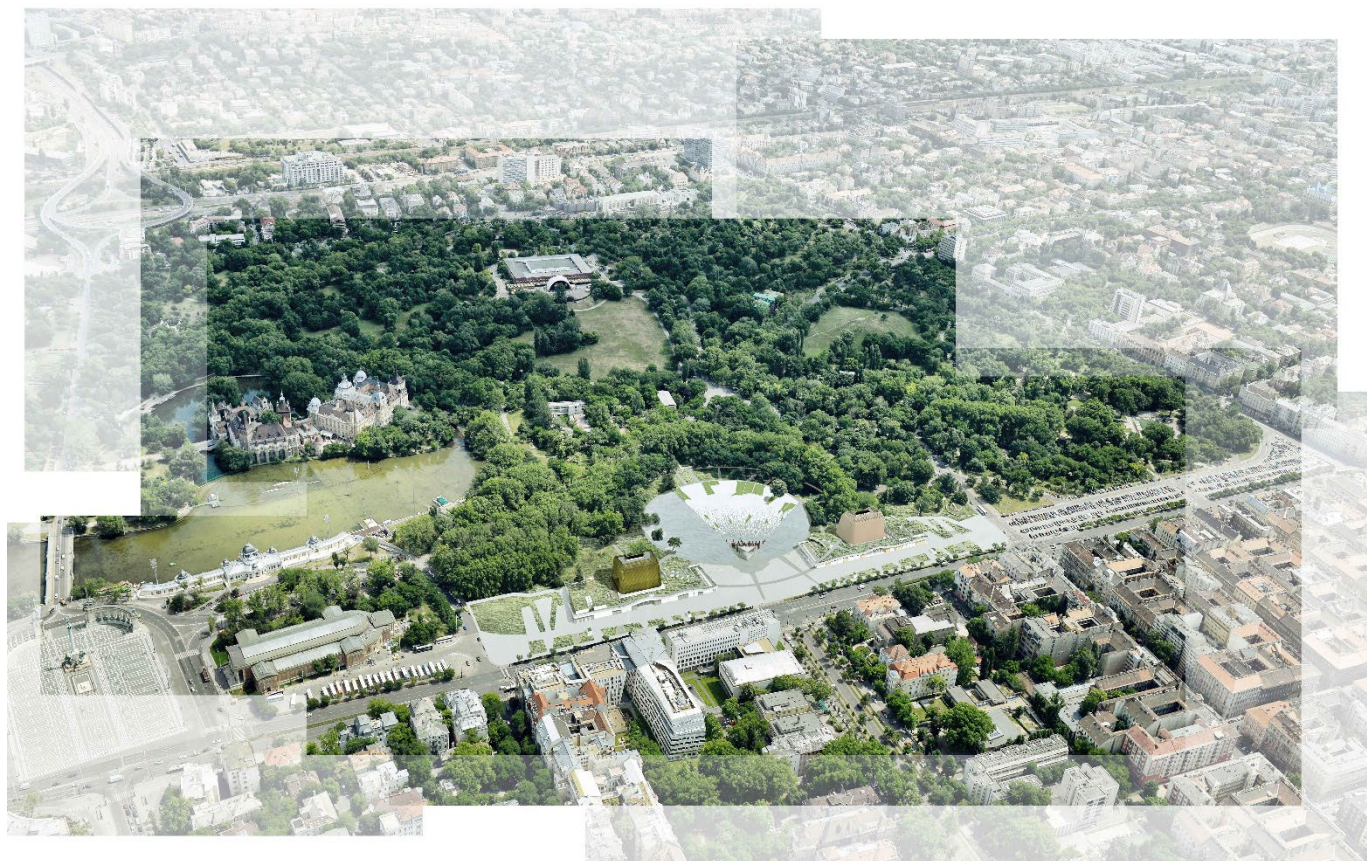
Budapest, Városliget

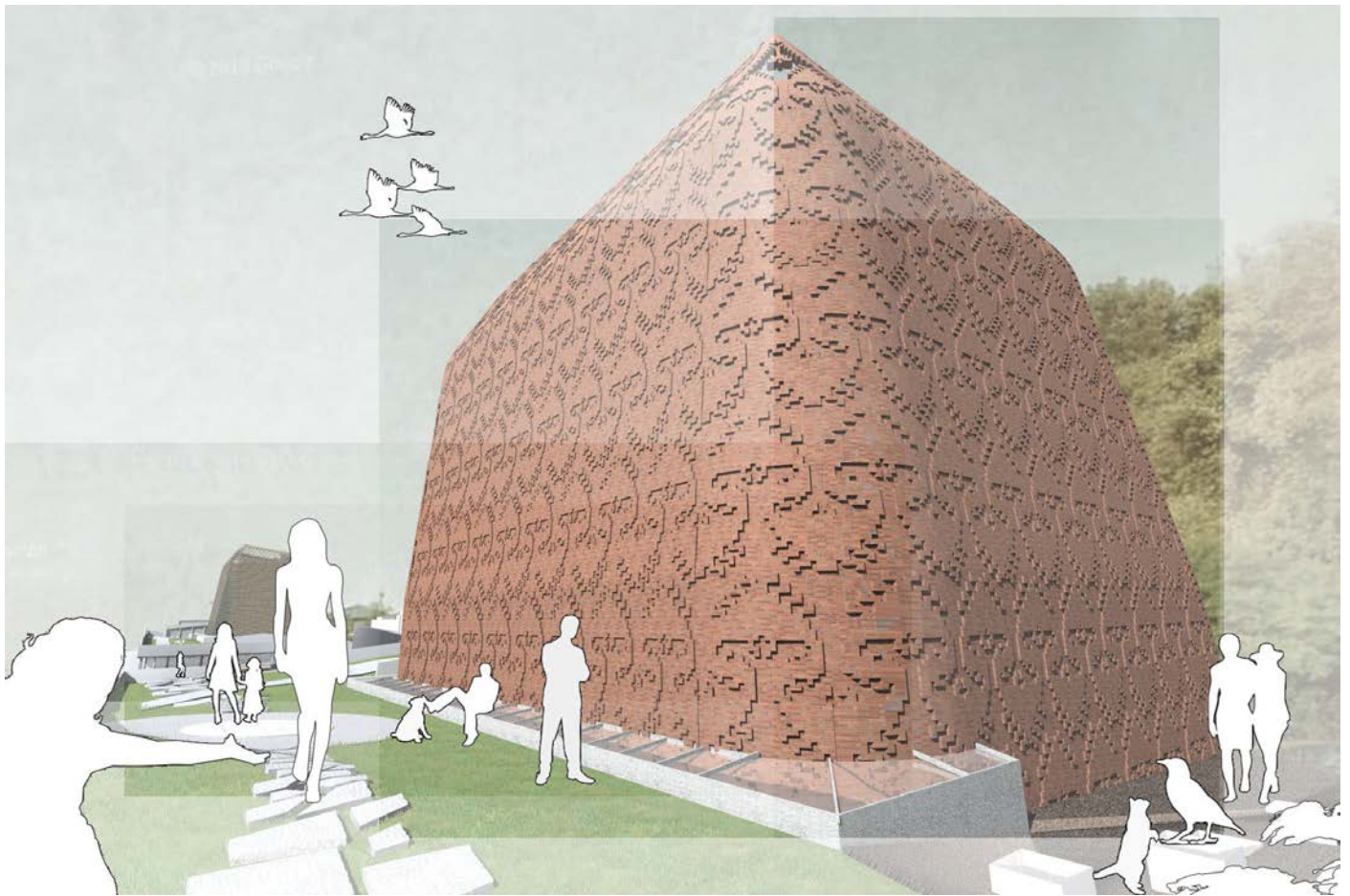
Fotó- és építészmuzeum – pályázatiterv

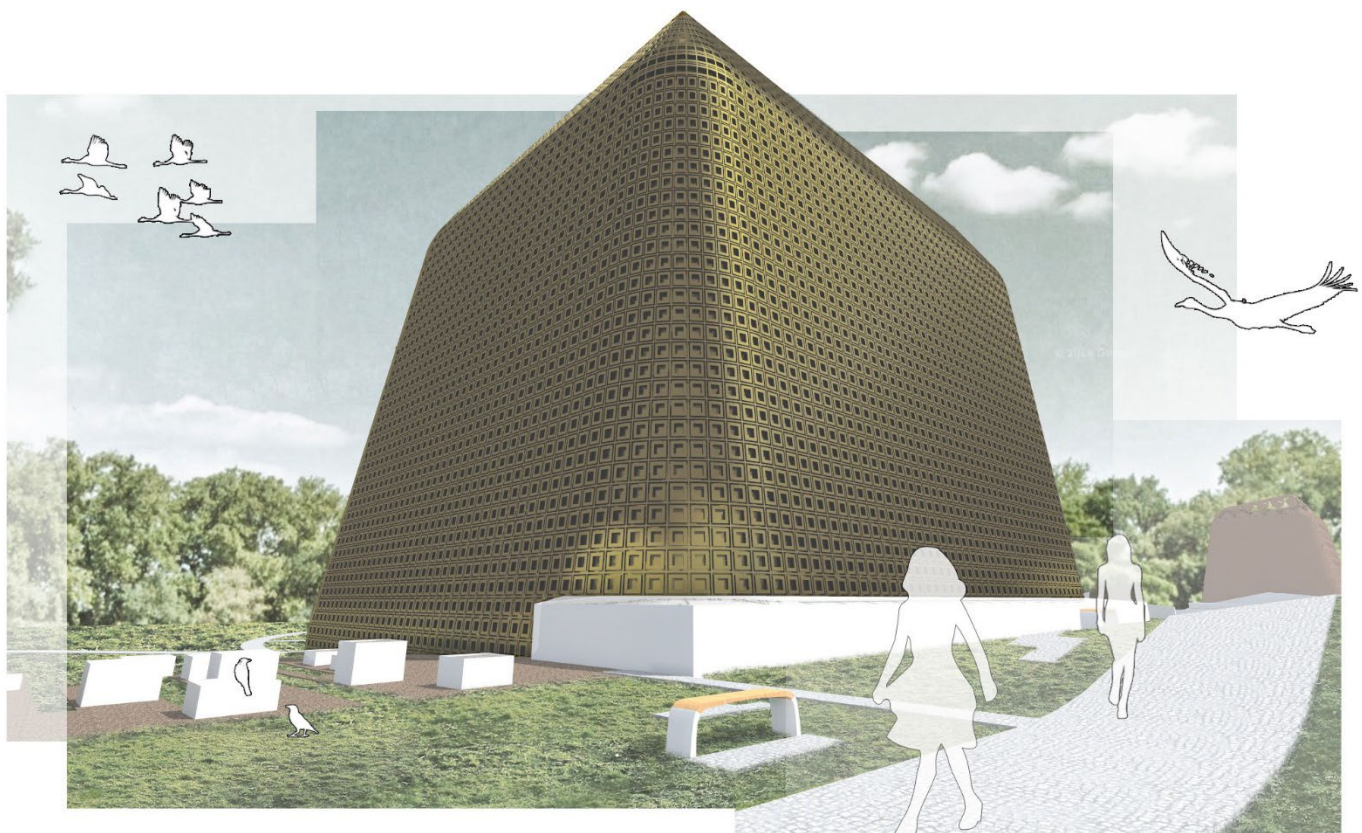
Terdik Bálinttal, Izmini Rékával, Kovács Ákossal

2014

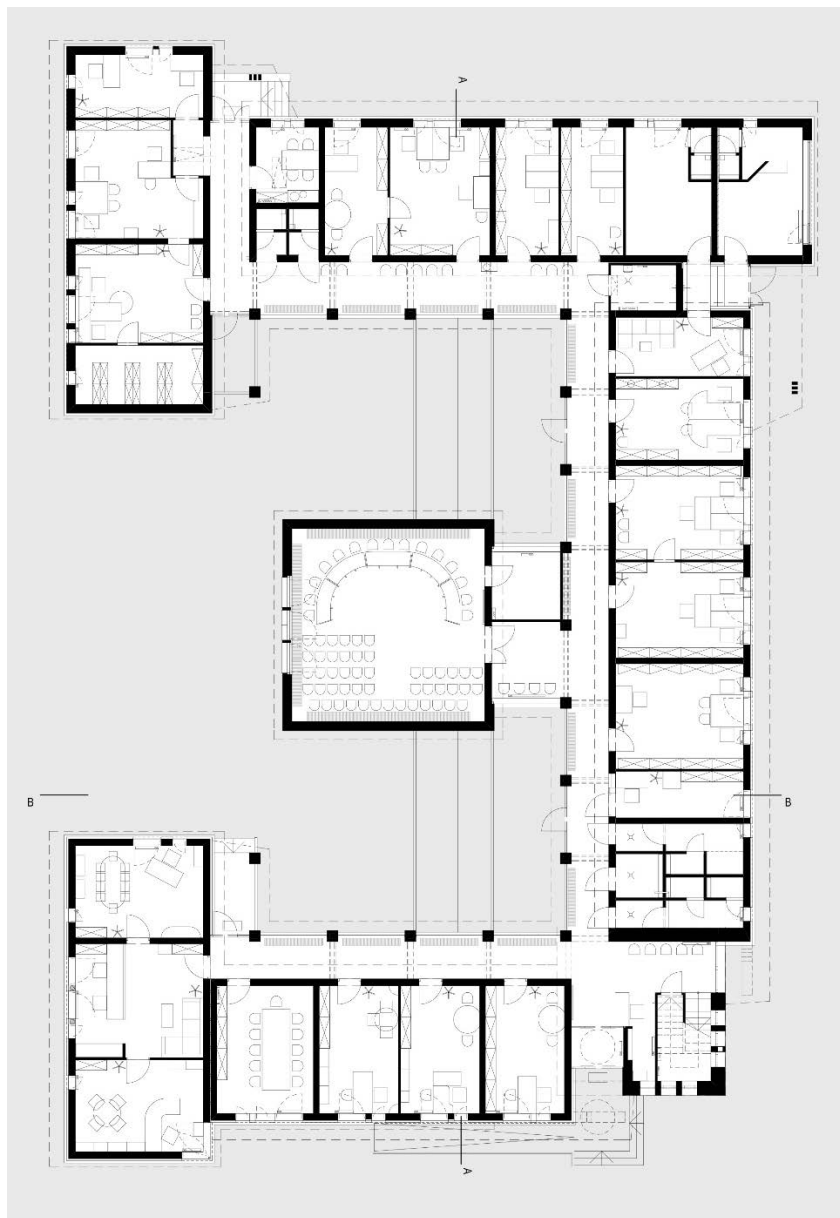

Dunavarsány

Városháza

Földszinti alaprajz

Az új városháza a korábbi épület helyére került, a település egy központi fekvésű saroktelkére. A Kossuth utca túloldalán található park nagyobb rálátást enged a főhomlokzatnak. A sajátos „C”-alakú beépítés alapgondolata szimmetrikus, de apró aszimmetriák teszik érdekessé. A bejárat értelemszerűen a sarokra került, helyét egy kétszintes torony jelöli ki. Az épülettömeg Janus – arcú, kétféle. Külső oldalával az utcák és a személyzeti parkolók felé kisvárosias karaktert mutat: vakolt felülettel, faltest – ablak – faltest ritmikával. Ezzel szemben a belső homlokzat formavilága, oszlopos rendje az átriumos házak hangulatát idézi: nagyfokú nyitottságot a természet és a fény irányába. E kettősség – azon túl, hogy racionális – érzelmileg is pozitív hatással van az épületben dolgozóakra és az ügyeiket intéző emberekre.

A mindennapi munka helyiségeit magába foglaló „C” alakú épületrész a kert mellett a városháza legfontosabb terét – a dísztermet – is körbe öleli. E viszony kihangsúlyozza a díszteremben zajló munkát, a város életét meghatározó bölcs döntések megszületésének helyét. A díszterem homlokzati megjelenése is ezt a fontosságot, elkülönülést, kiemelészt hivatott hangsúlyozni, ezért a körülölelő tömeg egyik homlokzati elemét sem hordozza magán. Sem az utcai faltest – ablak – faltest ritmika, sem az udvari nagy megnyitás nem jellemző rá, helyettük egy harmadik, különös, talán a hagyományos értelemben nem is épületre emlékeztető forma- és anyaghasználat uralja megjelenését.

Dunavarsány, Városháza

A díszterem épülettömegének alapképlete, a négyzet, különböző építészeti korok ősi alapeleme, amely az egység megteremtésének centrális formája volt. Magába foglalta a négy égtáj, illetve a négy őselem – a föld, a levegő, a tűz, a víz – azonos arányú egyensúlyát. Erre ereszkedik felülről centrális kupolaként a tető, amelyet egy belső jurtaszerű, opeionnal záródó, látszó fa vázszerkezet lebegtet. (Mindez utalás a honfoglaló ősökkel együtt érkező és itt leteleplő néptörsre, a varsákra. Bár a község címerében a varsa, mint halászeszköz szerepel, a település nevét – a kutatások szerint – a hasonló nevű, talán alán, talán jász, vagy kabar eredetű néptörzs töredéktől kapta.) Az ember életének legfontosabb küldetése, végezzon bármilyen munkát is, hogy a földet összekösse az éggel, éppen úgy, mint a gyökerein át a föld mélyéből, és levelein át a fényből egyaránt táplálkozó, fejlődő és felfele törekvő növény. Az épület díszterme nem kevesebbre vállalkozik, mint hogy építészeti eszközökkel az emberi lét, ezen legfontosabb üzenetét bemutassa. A földben gyökerező súlyos falak és az égből ereszkedő, a nap motívumot magán hordozó, légies tető, a lent és a fent, a múlt és a jövő összekötésének pillanatát örökíti meg, a körbe futó, fénnel átítatott ablaksávval.

Erhardt Gábor

VÁROSHÁZA

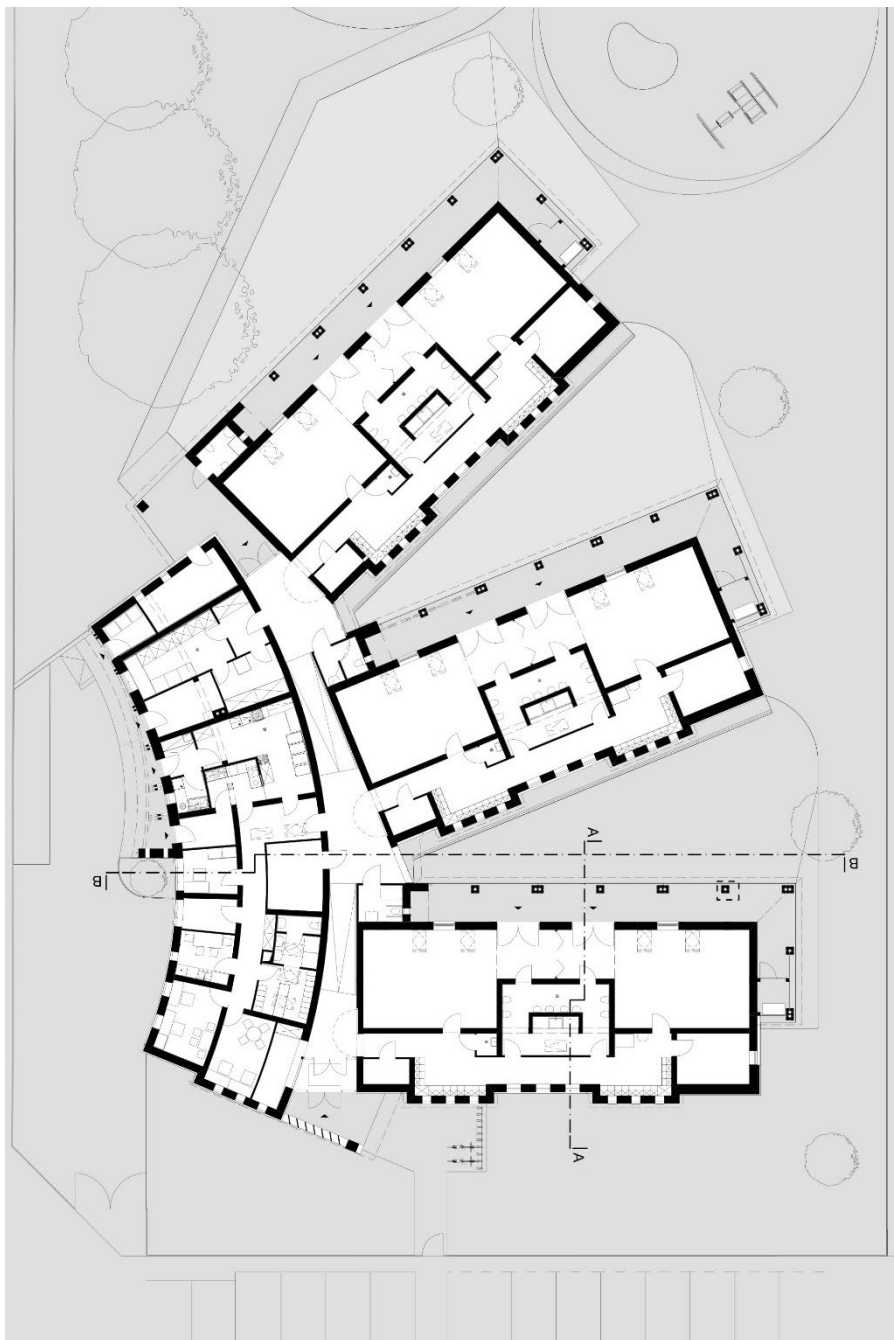

Dunavarsányi Községi Önkormányzat Hivatala
ügyfélfogadási ideje Dunavarsányban

Hétfő: 13.00 - 17.00
Kedd: 8.00 - 12.00 és 13.00 - 16.00
Péntek: 8.00 - 12.00

Maglód

Hat csoportszobás bölcsőde

Földszinti alaprajz

Az épület ismertetéséhez szükséges két fontos pont részletesebb kifejtéseként egyrészt az épített környezet karakteréről, másrészt a bölcsődei funkció „érzékenységről” kell pár mondatot írni. Az oktatási épületek tervezése különösen nehéz feladat, hiszen az eljövendő generáció térről, építészetéről alkotott gondolatait döntően befolyásolja, hogy milyen környezetben töltik legfogékonyabb életszakaszukat. Kiemelten érdekes ez a bölcsődék esetében, mivel az éppen csak nyiladozó elméjű, az elsődlegesen fontos személytől, azaz az anyától huzamosabb időre elszakított gyermekek sérülékenysége vitán felüli. Itt mindennek „rendben kell lennie”. Nem abban az értelemben, ahogy azt a ma épülő óvodák, bölcsődék tervezőinek többsége gondolja, kizárólag minimalista, purista eszközökkel alakítva ezen épületeket.

Az üresség által átláthatóvá tett térnek nem a zaklatottság miatt átláthatatlan tér az ellentéte. Számomra etalonszerű példa a Horváth Zoltán által tervezett maglói Szitakötő bölcsőde. E hely alaprajzi szerkesztése tiszta, de a szerkezetből és tömegformálásból teljesen adekvátan következő belső és külső játékosság egyértelműen vállalható alternatívát mutat a jelen minimalista építészetével szemben.

A Szitakötő bölcsőde környezetét a tipikusan agglomerációs, új parcellázású területek gyors fejlődése miatti idegensége, az otthonosság hiánya jellemzi. Ezen űr betöltésének szükségességére csak a legérzékenyebb önkormányzatoknak van „hallásuk”. A többség – az események után loholva – a körütekintés legszükségesebb minimumával igyekszik, vagy tudja kielégíteni az infrastruktúra- fejlesztési igényeket, többek között az alapfokú szolgáltatásokat biztosító középületek és közterek építését.

Erhardt Gábor

A Nemzeti Köznevelési Infrastruktúra Fejlesztési Kormányprogramban épülő tanuszodák, tornacsarnokok

Mintaterv alapján adaptációk:

Csanádpalota,
Dabas,
Tolna,

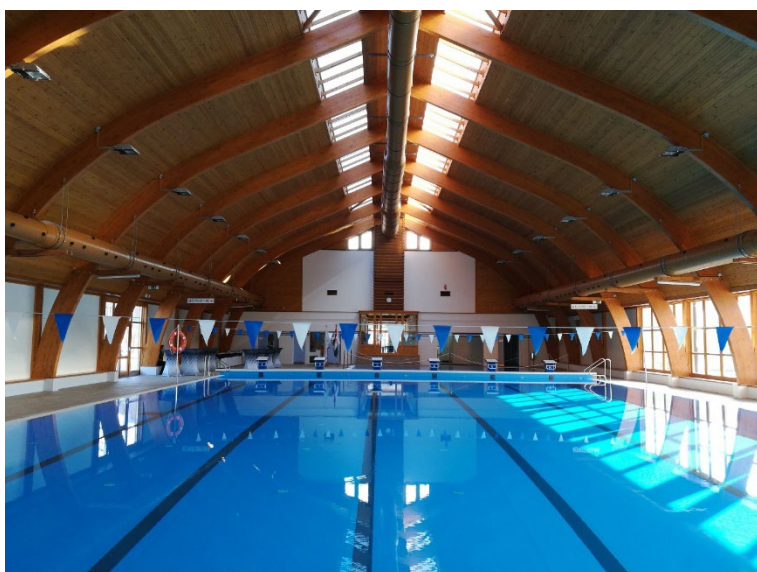
Mintaterv alapján adaptációk:

Sümeg,
Törökszentmiklós,
Nyírbogát,
Andocs

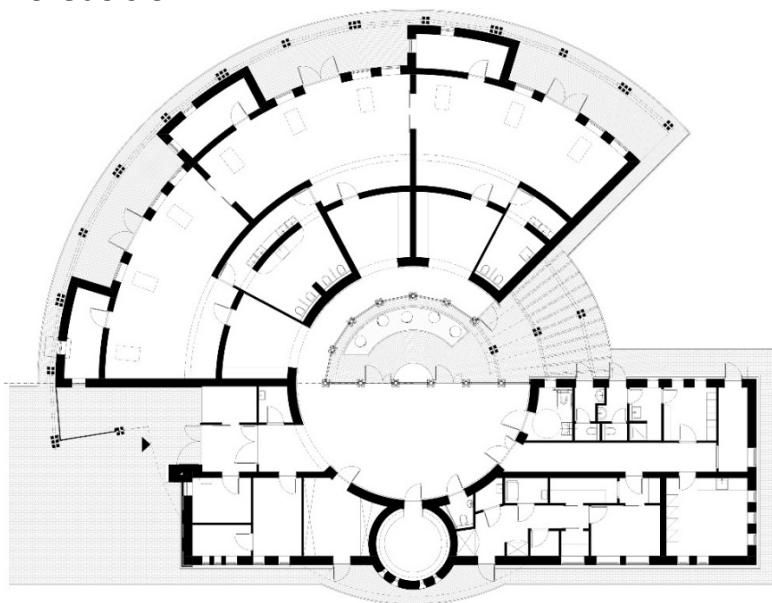
Mintaterv alapján adaptációk:

Görgeteg
Gyál,
Konyár (belső),
Tolna (belső)

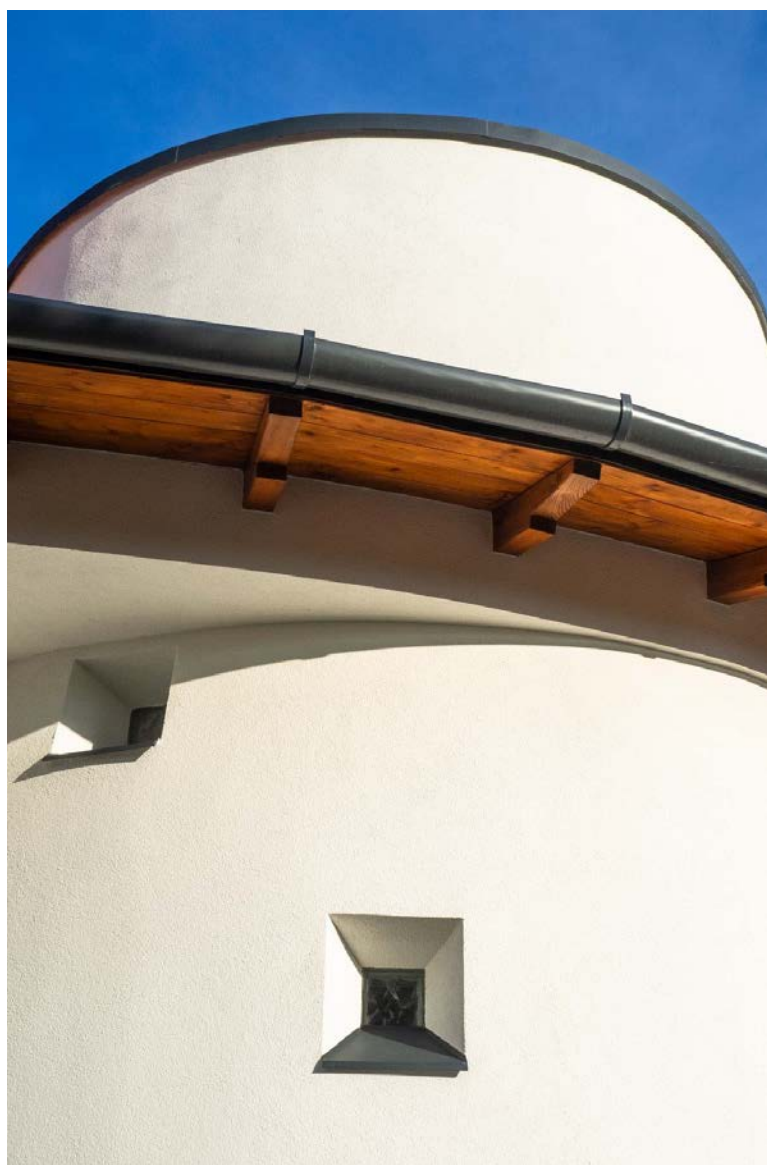

Bugyi Nagyközség

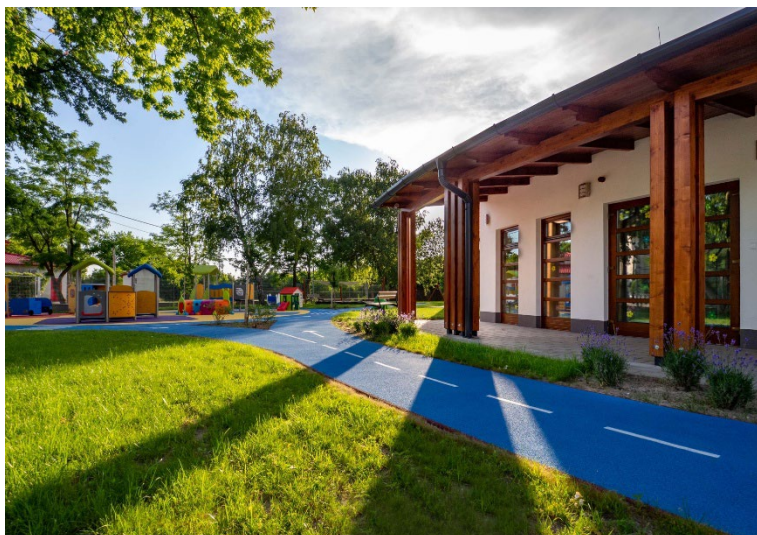
Bölcsőde

Földszinti alaprajz

Bugyi nagyközség Budapest déli szomszédja, tenyérnyi hely Magyarország szívében. Háromfoglalkoztató bölcsődéje egy kisebb középület, mégis a kortárs magyar organikus építészet egyik kiemelkedően szép példája. A ház az ide látogató számára már első látásra harmonikus képet mutat, homlokzati részletei kíváncsivá tesznek: a lineáris házon megjelenik egy gömbölyded forma, az íves tömeget egyenesek osztják. Léptéke befogadható, formavilága a helyiek számára ismerős, az avatott szem pedig felfedezi benne az első skicc lendületét, a ház rajzosságát. Az épület a magyar hagyományokból merítkezik, archetípusa a térségre jellemző alföldi parasztház. Formálása egy határozott, mégis lágy mozdulat: egy egyenes és egy hajlított hosszház találkozása. Tömegformálásának praktikus indoka a funkcionalitás: a centrális rendbe forduló, szabadabban formált szárnyban a csoportszobák kaptak helyet, míg a tengelyesen szerkesztett hosszház a működés elengedhetetlen térsorát, a kiszolgáló funkciókat (a melegítőkonyhát, mosodát, irodát) rejti. A találkozás pontjában hangsúlyt kap a főbejárat, túloldalán az eltartásból adódóan feltárul a kert. Az egyenes hosszház fő tengelye a közlekedésvonala, végpontján a homlokzaton is hangsúlyossá váló kéménnyel. Tömegéből kissé kibillen a hagyományos parasztház falazott kemencéje, ami a bölcsődében a gyógyítás funkcióját kapja. A kedvező élettani hatással bíró sószoa a gyermekek számára egy különleges hangulatú játszóhely, miközben a terem észrevétlenül az egészséges lélegzést szolgálja. A másik szárny hajlításából adódó téri viszonyok a funkció előnyére válnak: a szűkösebb oldalon jól elférnek a kisebb átmeneti terek (az öltöző-átadó helyiségek), táguló oldalán a megnövelt alapterületű csoportszobák kiszakadnak a négyzetes elrendezésből, mégis jól bútorozhatóak.

Az egyenként 51 m² alapterületű, szükség szerint egybenyitható csoportszobák hajlított terei az ölelés gesztusát sugallják, álmennyezetük a ház a házban világára utal. A „kifordított ház” tornácának szerepe megmarad: a tárolók védett levegőztető-pihentető teraszokat fognak közre, és kellemes arányú, jól belátható felületekre osztják a házat. A bejárat egyszerű térsorán áthaladva az épület magvába, kör formájú közösségi terébe érkezünk. Az egyenes és az ív találkozásánál létrejövő átriumhoz, a kerített kerthez érve feltárul a ház belső világa. Oszlopsorral tagolt üvegezett felülete áttekinthetővé és tágassá teszi az aulát. A középpontot az íves álmennyezet is kiemeli – az egyenesek és ívek találkozása az épület több pontján is visszaköszön. A belsőépítészet elemei egyszerűek, de összképükben a bölcsődei melegséget hozzák.

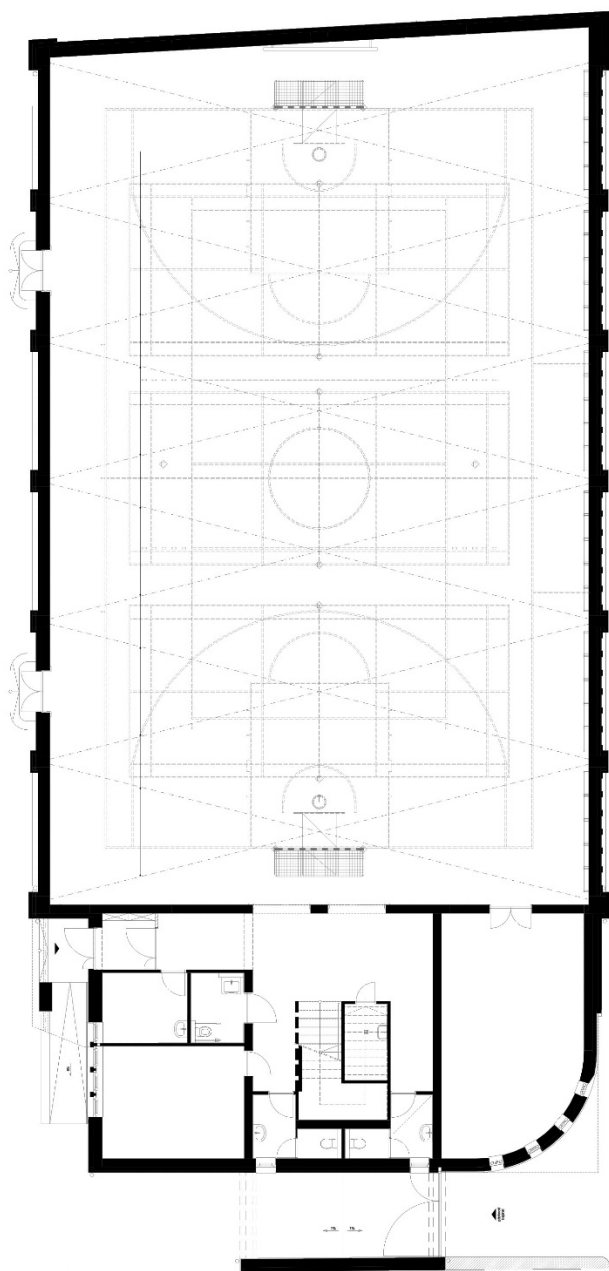
Patai Boglárka

Szolnok

Petőfi Szakgimnázium sportcsarnoka

Földszinti alaprajz

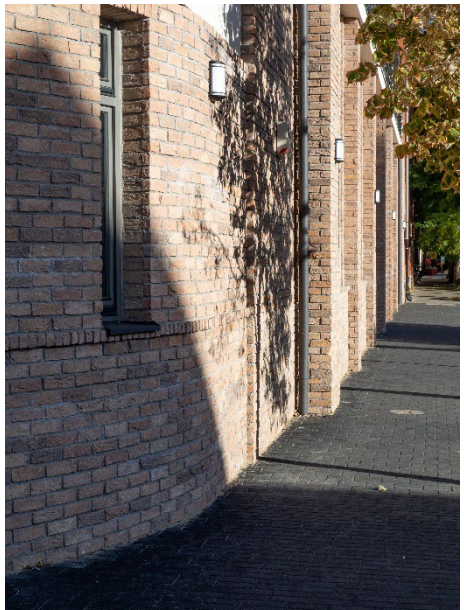
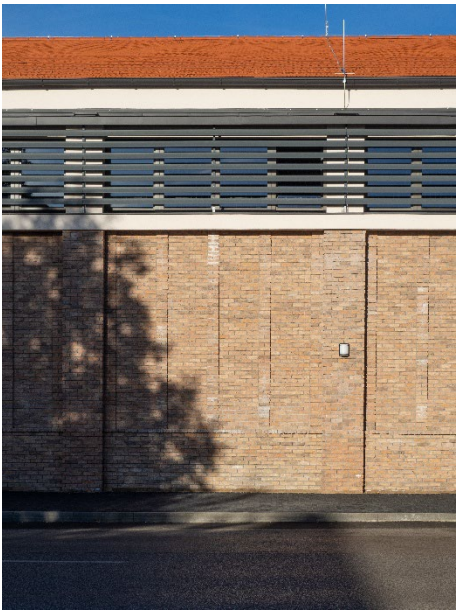

A közelmúltban új középülettel gazdagodott Szolnok városa. A Szolnoki Szakképzési Centrum Petőfi Sándor Technikum és Szakképző Iskola 2021-ben ünnepelte fennállásának 60. évfordulóját, idén átadott tornacsarnoka több évtizedes hiányt pótol. Építése még a 70-es években kezdődött, azóta ~~zár~~ tornaterem nélkül működött az intézmény.

A városmagot folyamatosan átalakító építészeti tevékenység rétegződése következtében egy rendkívül sűrű, sokrétű szövettel találkozunk a Baross utca és a Petőfi utca sarkán. Az iskola régóta nehéz helyzetével küzdött. Telke a szomszéd épületek által, közepébe ékelődő térfalakkal tagoltan beszorított helyzetbe került, a tanári parkolók elhelyezése megoldhatatlannak tűnt. A szocializmus korszakában modernnek hitt stílusú épületek közé a szabvány kosárlabdapályára méretezett tornacsarnok épphogy elfér. Ebben - a tervező megfogalmazása szerint - sebekkel terhelt városi szövetben az új épület tömege és formanyelve vállaltan nem-illeszkedő, régebbi korok mélységeiben keres kapcsolódást, gyökeret: a városra jellemző kapuáthajtos polgárházak világában. Az idézet, amelyet önmagán megjelenít, a környék századfordulós középületeiről kölcsönvett minták tudatos átírata, amellyel a meglévő műemléki örökséget gazdagítja, erősíti.

Patai Boglárka

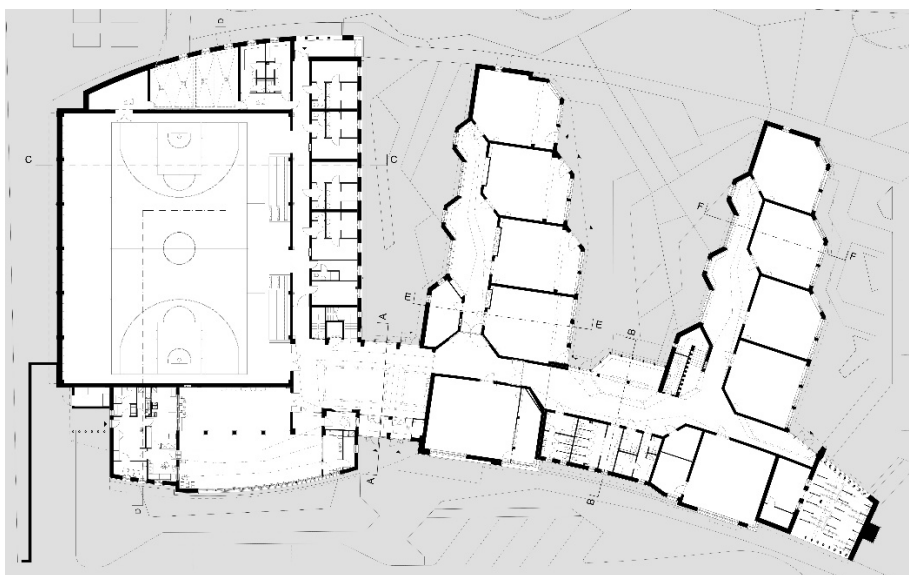

Maglód

Általános iskola

Földszinti alaprajz

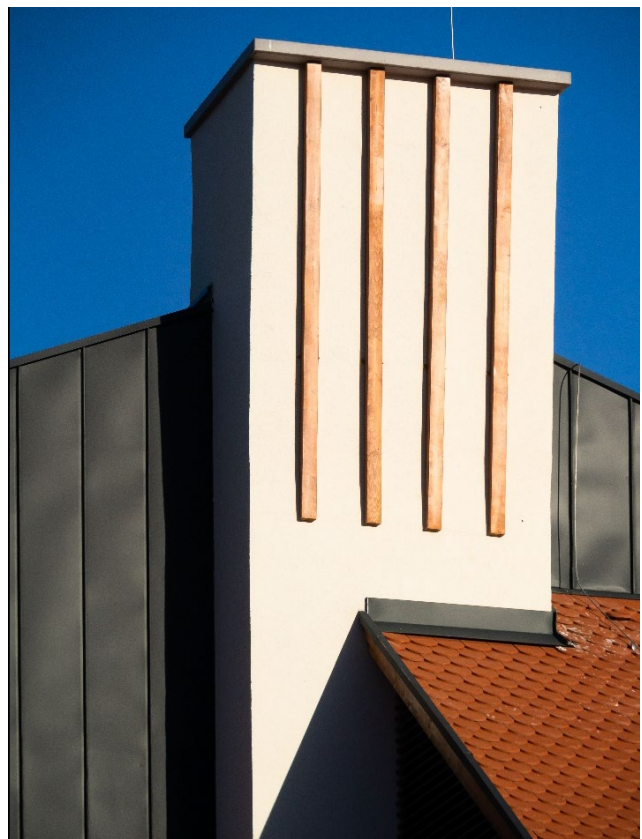
...Hogy az épület kintről nézve hívogató, ahhoz hozzájárul az utcai szárny ölelő ívre szerkesztett tömege, amely köztérre tágítja az előkertet. Az iskolába belépve világos, átlátható térbe érkezünk. Az aula az első benyomások helyszíne, már bent vagyunk, de még közeli, amit magunk mögött hagytunk, az iskolán kívüli világ, a szemközi üvegfalon át pedig megint csak kifelé, a tanárok kertjére látni. Gondolataink előrefutnak, de a tekintetünk megpihen a feltöltődésre szánt díszkert növényzetén. Megérkeztünk. Horváth Zoltán koncepciója szerint itt mutatkozik be az épület a látogatóknak. „A fénnel telített térben a tanárok kertjének látványát, a tető felhasítását, a szín- és anyaghasználatot, az építészeti formák nagyvonalúságát kívántam egygyé szervezni, az elegancia szolgálatába állítani. A tér felemel, felhúz, arra sarkallja az embert, hogy tekintetének horizontját megemelve. Ez a testtartás elengedhetetlenül szükséges világunk pontos látásához és megértéséhez.” – rögzíti a tervező. A megértéshez közelebb visz az aulában elhelyezett dombormű, amely úgy ábrázolja a fát – gyökérzetével együtt a maga teljességében –, ahogyan az egyébként láthatatlan. Kun Éva Ferenczy Noémi-díjas keramikumművész alkotása ráirányítja a figyelmet arra, hogy érzékelésünk, látásunk ezen a világon részleges, a megismerés vágya viszont örök. A teljes képre törekszünk figyelemmel, elmélyültséggel, kíváncsisággal, kreativitással, a családtól és az iskolától kapott szellemi-lelki eszköztárunkkal is.

„A műveltség egy táj, amelyben közlekednünk kell – vallotta Horváth Zoltán mestere, Makovecz Imre –, ismernünk kell az összefüggéseket, a jeles személyek gondolatait és azok kapcsolatát más személyek, csoportok gondolataival.” A helyi építészeti hagyományokra támaszkodó, maglódi általános iskola új telephelyén ezek az összefüggések megmutatkoznak. Az épület alapformája az alföldi tájat évszázadok óta meghatározó, úgynevezett hosszház, amely a település fésűs beépítését adta egykor. Az oldalirányú folyosók, a zezugos lépcsőfordulók nem csak a lábunkat vezetik: figyelmünket is terelik, élesítik az apró részletekre, üzenetekre. Az épület fésűs tömegképzéséből adódik, hogy a tagépületek egymáshoz közel állnak, egyikből rálátni a másikra. Ez a viszony feltételezi a kölcsönösséget, az egymás felé forduló figyelmet és a felelősséget, ami a közösségi lét alapja. Az átláthatóság, átjárhatóság gondolatát erősíti a földszinti osztálytermek közvetlen udvari és kertkapcsolata, a fények játéka bent, a gyerekek életkorának megfelelő játékeszközpark kint. Üzenetet hordoz a világos tér, a fehér fal, s hogy az építőanyag valóban az, aminek látszik: kő, fa, téglák – a földszínek, barnák és vörösek ismétlődő ritmusa otthonosságot ad. Az önazonos hely a tanulók identitására, szellemi, lelki, fizikai jelenlétére együttesen hat. A művészeti oktatásnak itt része a nemzeti hagyományok, a közösségi értékek iránti elkötelezettség, ahogyan a tervező szándéka is az, hogy a hely és a haza iránt hűséges, szálfagerincű felnőttekké érjenek az idejövő gyerekek.

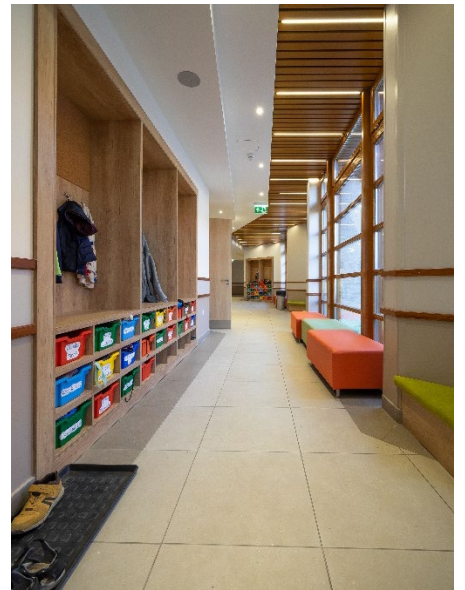
Tóth Ida

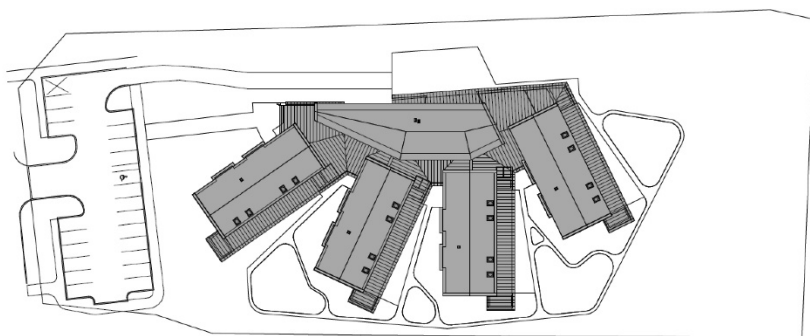

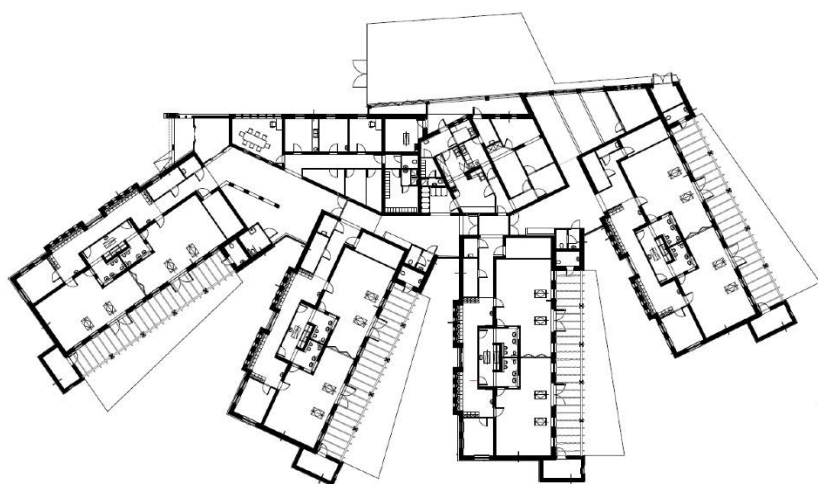

Törökbálint

Bölcsőde

Helyszínrajz

Földszinti alaprajz

...A szakmai szem észreveszi az e mögött rejlő átgondolt szerkesztést, a statika tisztaságát, a műszaki precizitást, a gondos kivitelezést is. Az építőanyagok szerepe sem kevésbé fontos, Horváth Zoltán épületeihez, olyan szerkezeteket és anyagokat választ, ami segíti ezt a szabadabb formálást. Lábazata a masszívabb, tömörebb megjelenésű téglá, fedett-nyitott tereiben felfelé tartószerkezetként és burkolatként is a puhább fa hangsúlyos. A nyeregteretős fő tömegeket kiemeli a cserépfedés, amelyeket egybefoglal a laposabb fémteret, innen kanyarodnak le a fém vízgyűjtő szerkezetek. Az épület visszafogott színeinek a kerti növények, a burkolatok és a játékok élénksége ad kontrasztot. Horváth Zoltán ezen épületén is tetten érhetőek a regionalizmus építészet vonásai: a szemlélet, ahol a rend alapja nem a raszteres szerkesztés és merőlegesség, hanem a változatosság logikáját használó és különféle téri minőségeket egymásba szövő tervezésmód. Szabályossága a szabálytalanságából ered: alaprajzában a sorolás helyett a dolgok egymásmellettiességén van a hangsúly, a működési rendben keresi helyüket és térigényüket, s az így létrejövő összekapcsolódás izgalmas, felfedezésre váró belső téri világot eredményez, amelyben jó mozgolódni.

Milyennek kell lennie egy bölcsődének ma Törökbálinton? Működésében korszerűnek, alaprajzában logikusnak, megjelenésében példamutatónak, anyaghasználatában környezettudatosnak, energetikailag megfelelőnek, tűzvédelmileg szabályszerűnek, költséghatékonyak, könnyen építhetőnek... De leginkább – és mert a tervező elvei vagy formai játéka sosem lehetnek öncélúak – egy helyi közösség számára szerethetőnek. Egy kisvárosi környezetben ismerős, ugyanakkor karakteres megjelenésűnek, környezetében és belső tereiben is családis, otthonos közegnek. Biztonságot adó helyszínnek, játékra hívogató, élményszerű téri világnak a kisgyermek első lépéseihez, aztán a kíváncsi körbe szaladgálásához, az első felfedezésekhez és a koszos tenyerekhez, az első mondókák elénekléséhez, a bogarak megleséséhez, a hintázva repüléshez!

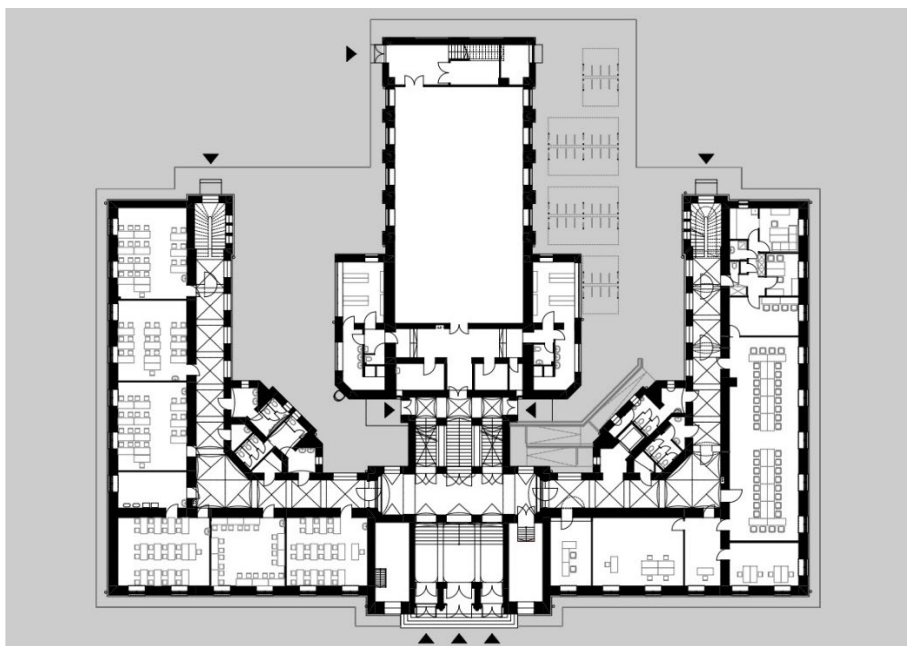
Patai Boglárka

Cegléd

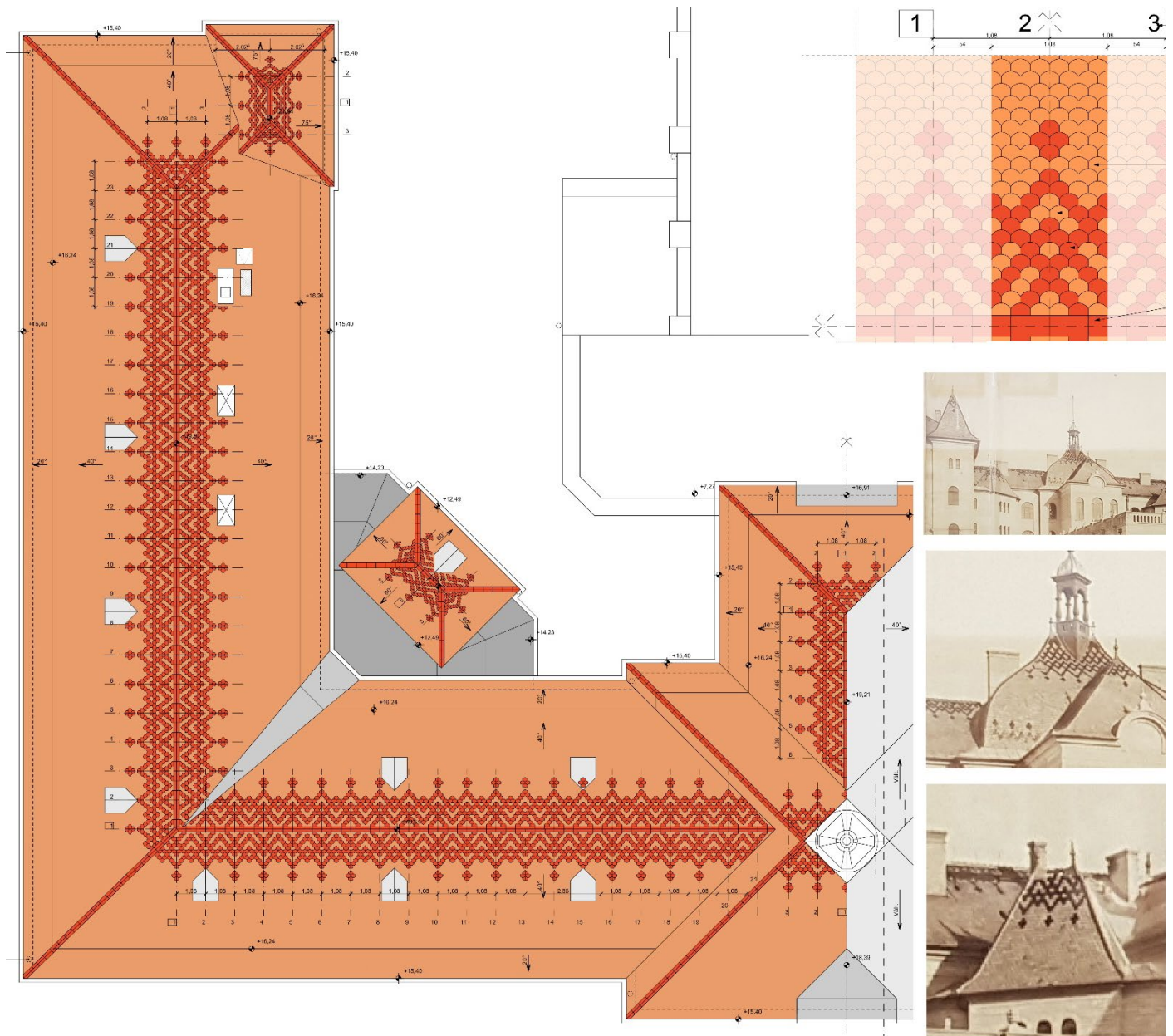
Kossuth Gimnázium felújítása

(Pártos Gyula -1904)

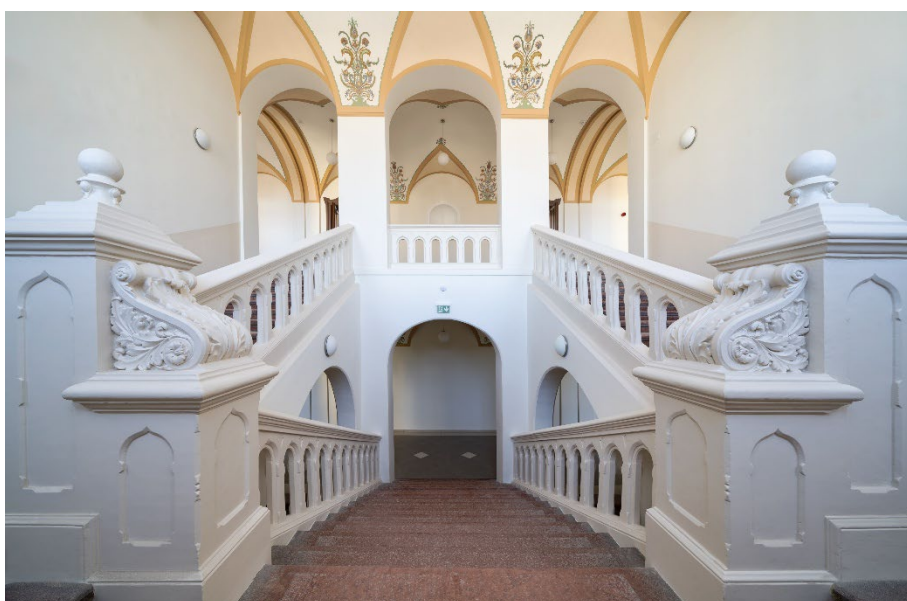

Ez a keresés adja a munkánk értelmét. Jó vagy rossz válaszaink minősítenek bennünket és rajtunk keresztül az épületeinket is. Bevallva-bevallatlanul minden építész műemléket szeretne tervezni, ami nem azt jelenti, hogy régi házat, hanem olyan épületet, amely a hely épített és teremtett környezetéhez, a közösség kultúrájához úgy illeszkedik, hogy meghatározza az ott élők mindennapjait évszázadokra, s oly fontossá válik, hogy jogi védelem alá kerül. Más a helyzet egy százhusz éves épülettel: ami ilyen szép kort megért, az már bizonyított, részévé vált a közösség mindennapjainak. Persze jogi értelemben védi, ha műemlékké vagy helyi védett épületté nyilvánítják, és amúgy is figyel rá a közösség minden tagja. Ha idegenként érkezik az építész – mint esetünkben ez Cegléden történt –, már a felmérést és a tervezést is kitüntetett közösségi figyelem kíséri. Sokan sokféleképpen segítették a munkánkat, előkerültek értékes eredeti tervek, régi képeslapok, fotók, és a jótanácsokból, a felelevenített múltbéli legendákból sem volt hiány.

Horváth Zoltán

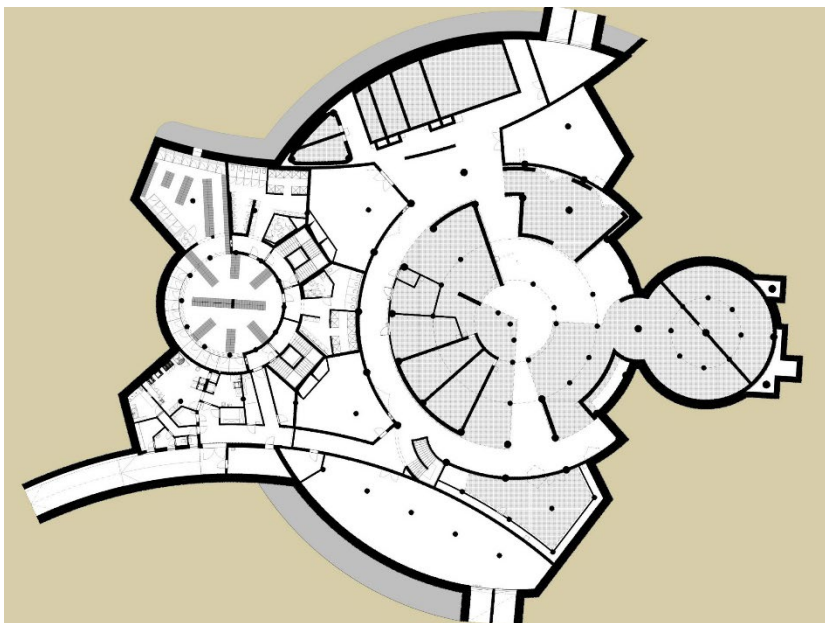

Szomorú helyzettel szembesültem az első épületbejáráskor: a lehulló, hámló külső vakolat és vakolatdíszek miatt védőtetővel volt körbeépítve az épület. Előregedett, több helyen működésképtelen nyílászárókat találtunk. A hiányos bádorgozás és tetőfedés miatt a beázások is komoly károkat okoztak a homlokzati architektúrában, valamint a tetőszerkezet évszázados gerendáiban. A belső terek linóleumburkolatos padlói és műanyag lambéria falburkolatai méltatlanok voltak az épület rangjához. Az U alakú, kétemeletes épület udvarában eredetileg ballusztos mellvéddel díszített tornacsarnok állt. Ezt az épületrészt az 1970-es években teljesen átépítették: kiszélesítették és emeletessé bővítették, itt alakították ki a könyvtárat. A további – lapos tetős, földszintes – tornacsarnoki részt magastetőt imitáló cserépfedéssel vették körbe, és a homlokzatát is modernizálták. Az oldalhomlokzatokra a korábbi íves ablakok helyett egyenes záródású ablakok kerültek. Ezekkel az átalakításokkal a tornatermi építmény megjelenése különösen zavaróvá vált. A főépület oldalszárnyait és a vizesblokkok tetejét eredetileg fiatornyok hangsúlyozták. Sajnos az átépítések során mindez eltűnt, így az udvari megjelenés sematikus homlokzati látványt nyújtott.

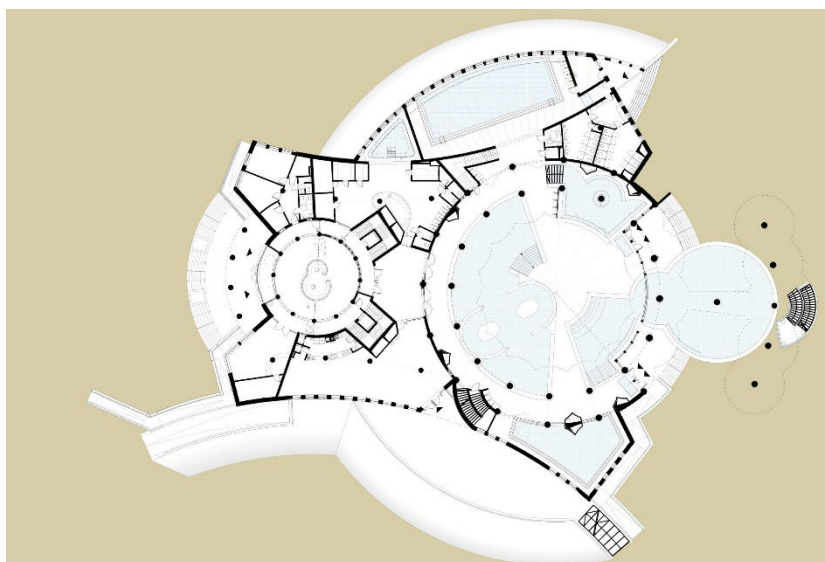
Horváth Zoltán

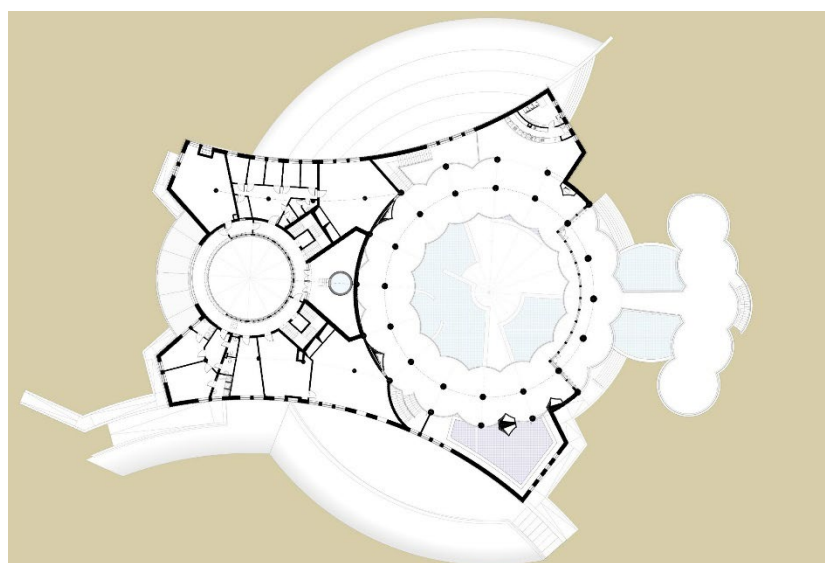
Tiszafüred, termálfürdő

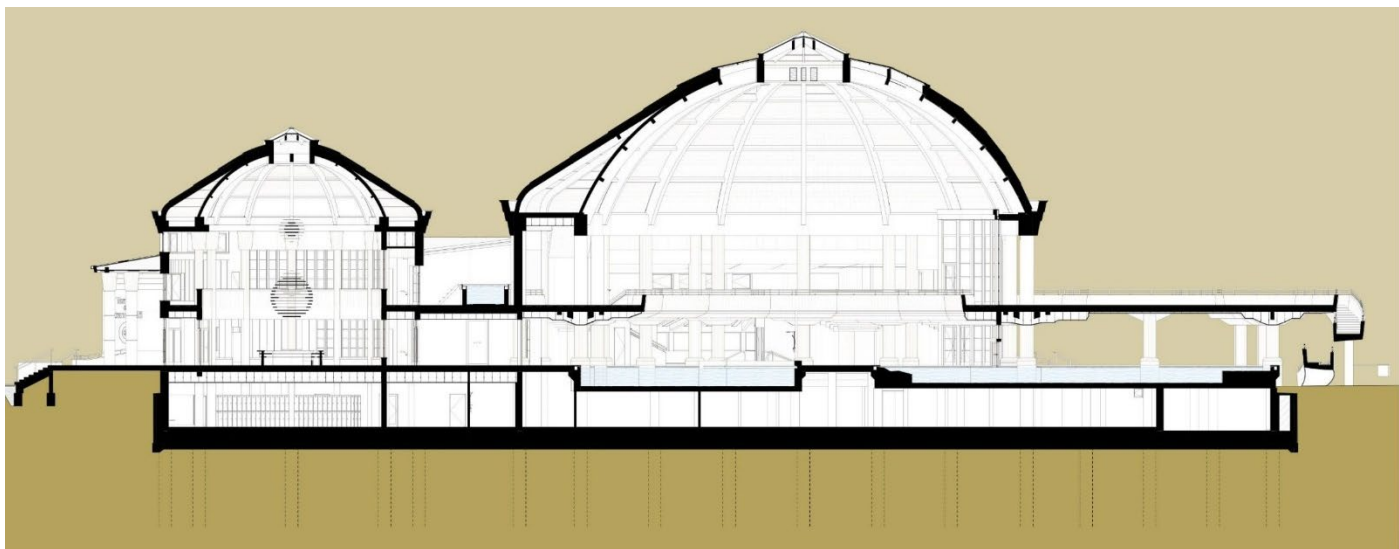
pince alaprajz

földszinti alaprajz

emeleti alaprajz

hosszmetszet

Nem túlzás azt állítani, hogy a város jövője a felszín alatt megbújó és felszínen lévő természeti kincshez, a vízhez kötődik, a gyógy- és ökoturizmus kapcsán. Tapasztalatom szerint az emberi közösségek számára kincset, éltető erőforrást jelentő természeti adottságok mértékegysége nem illeszkedik a nemzetközileg elfogadott rendszerekhez. Tiszafüreden a kincset érő víz mértékegysége nem a liter vagy a köbméter, hanem a csepp. Az érték parányi jelképének is tekinthető csepp, a víz egyik legalapvetőbb fizikai tulajdonságának, a felületi feszültségnek formai megjelenése, mely szerint a víz mindig törekszik a lehető legkisebb fajlagos felületű alakzatot felvenni, és ez a gömb.

Horváth Zoltán

Budakeszi, multifunkcionális közösségiház

Anyagjelölés

- térkö burkolat (meglévő)
- aszfalt burkolatú út (meglévő)
- beton járda (meglévő)
- térkö burkolat (új)
- zöldfelület

Beépítési paraméterek

HRSZ: 1387
Telek területe: 4.184 m²
Építési övezet jele: VI/3

Beépítés módja: Zárt sorú

Beépített alapterület: 27,33 < 40% (megengedett)

MEGFELEL

Terepszint alatti beépítettség: nincs

Épületmagasság: 6,71 < 8,5 m (megengedett)

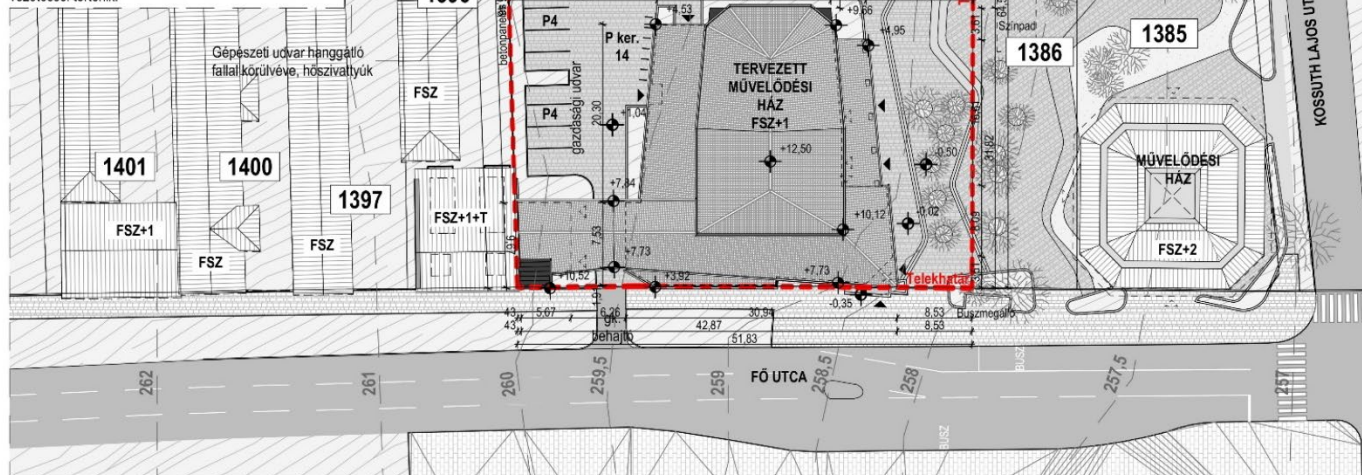
MEGFELEL

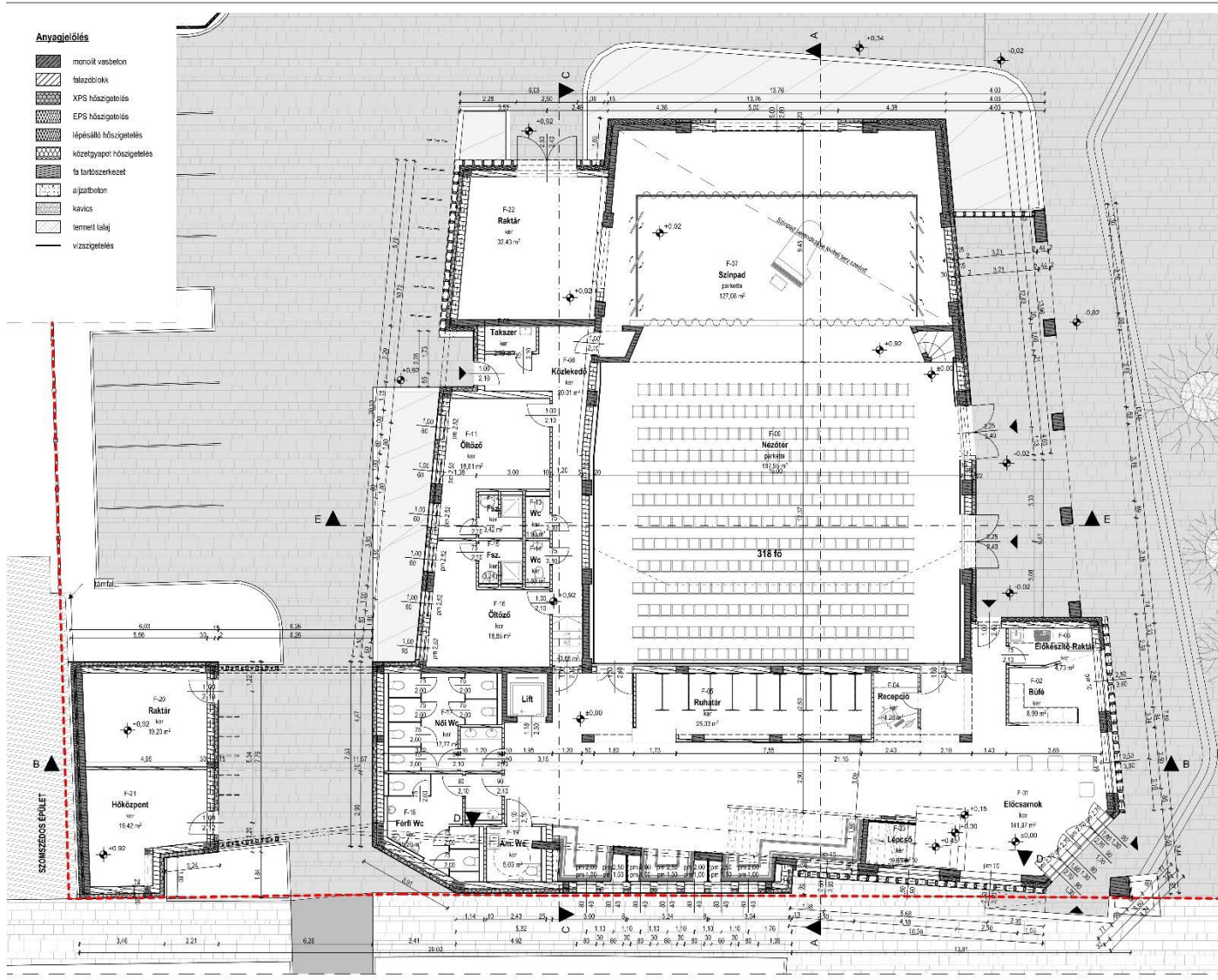
Szintterületi mutató: -

Zöldfelület: 25,68 > 10% (megengedett)

MEGFELEL

Zóldsávok, burkolt felületek és kültéri bútorok kialakítása, tényleges pozíciója Tájépítészeti terv szerint.
A tér kialakítása a telekhatáron, tervezési területen kívül, a későbbi ütemekben megvalósuló koncepciót ábrázolja, mely elterjedt a Tájépítészeti tervtől.
A csapadékvíz kezelése telken belül, szikkasztómezőkbe vezetéssel történik.

Földszinti alaprajz

Megvalósulásra váró tervek

Mohács, Szent János hotel

meglévő

tervezett

meglévő

tervezett

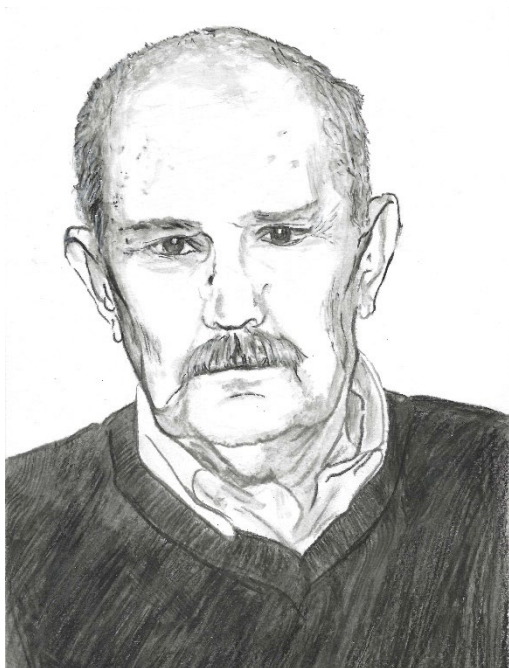

A meglévő három csillagos, 49 szobás Szent János hotel fejlesztése, bővítése négy csillagos 80 szobás hotellé, wellness, étterem és konferencia funkciókkal. A fejlesztést az épülő Duna-híd miatt megszűnő kompjárat teszi lehetővé. Az építés várható kezdése: 2029.

Főépítési munka

Makovecz Imre (Horváth Zoltán grafikája)

„... ha valaki elmegy
valahova
főépítésnek, akkor
nem az a feladata,
hogy majd ő
megmondja, hogy
milyen a szép ház,
meg hogyan kell a
régi házaknak a
homlokzataira
visszatenni a díszeket,
meg hogy hogyan kell
szép közvilágítást
csinálni..., hanem az,
hogy hogyan lehet
elkezdeni egy olyan
életet egy
településen, amely
majd ki fogja termelni
és magával hozza

természetes hozadékát: egy értelmesebb és méltóságosabb életet. Tehát a főépítésnek nem elsősorban az a feladata, hogy megmondja, mi a szép ház és ezért vitatkozzon nála képzetlenebb vagy tájékozatlanabb emberekkel, hanem hogy olyan döntés-előkészítő munkát végezzen a településeken a polgármesteri hivatalok mellett vagy azokon belül, ami lehetővé teszi azt, hogy az emberek a bennük szunnyadó váagnak megfelelően magasabb rendű életet tudjanak élni.”

(Makovecz Imre)

A főépítész, az építésszel, a tájépítésszel, a településtervezővel, a településmérnökkel együtt a társadalmi elvárásoknak megfelelően kiemelt felelősséget vállal az épített környezet minőségéért. Fontos közügyről van szó, érthető ösztársadalmi elvárásokkal. Az egyén döntése, közreműködése nélkül nincs hatása az irodalomnak, a képzőművészetnek, a zenének, a színművészetnek. Szükséges, hogy a kezünkbe vegyünk egy könyvet, elmenjünk egy galériába vagy helyet foglaljunk egy koncertteremben, színházban, szemben az építészettel, amely mindenkor körül veszi az embert, aki benne él, a formák, az anyagok, a színek hatása alatt. Az építészet elválaszthatatlan a helytől, annak természeti adottságaitól és kulturális értékeitől, a helytől, amely egy nép, egy közösség létezésének legelső feltétele. A hely építészeti kulturális értékeinek gazdája a főépítész, aki az értékmentés és az értékteremtés kettősségében dolgozik,

gazdagítva a közösség helyi értékét, erősítve az egyén identitását. Az építés emberépítéssel kezdődik, ezért a főépítésznek a település polgáraival, közösségeivel állandó kapcsolatot és párbeszédet kell fenntartani.

A főépítész kötelessége, hogy a település karakterét, történeti értékeit, építészeti örökségét és a helyi közösség által elfogadott esztétikai, kulturális értékrendet képviselje és védelmezze. A főépítész a helyi közösség identitásának védelme érdekében jogosult értő gondossággal kezelni az építész szakma kortárs alkotásait, amennyiben ezek alkalmazása ellentétes lenne a település építészeti karakterével, történeti szövetével, vagy a közösség által megfogalmazott elvárásokkal. A főépítész szakmai állásfoglalása ilyen esetekben a helyi értékrend védelmének és a közösségi érdek érvényesítésének eszköze, amely nem tekinthető szakmai vétségnek vagy elmarasztalható magatartásnak.

Horváth Zoltán

Ócsa (1998-2014)

A települést körülvevő táj látványában a rend, az illeszkedés, az arányosság, a harmónia uralkodik. Ócsa fontos hely, tud és őriz valamit. Példát mutat és kíváncsivá tesz. Minden itt történik, itt minden megtörténik, végletes hely. Vérel és verejtékkel kőtömbökből, emberfeletti munkával az örökkévalóságot hirdető katedrális épült itt. A felszentelt idegen köveket ideszállító szabályozatlan ősi – Duna hordalékába, nádfedeles pincéket vájt a szorgos emberi kéz. Az apró, fehérre meszelt mulandó vályogházak és a főutca vakolatdíszes urizáló polgárházai együtt jelentik a város építészeti örökségét.

Maglód (2015 – 2020)

Maglód csodálatos fekvésű város, a Gödöllői-dombság része. Földrajzi magassága a Gellért-hegy magasságával azonos, egy „széltető”. Az egyik legtisztább levegőjű város az agglomerációban. Azt mondják a helyiek, hogy itt nem áll meg a rosszlevegő, a kosz. Azt hiszem, a táj, a környezet okozza, hogy itt az emberek mosolygósabbak, nyitottabbak, érdeklődőbbek, sokkal inkább törődnek a városukkal. Mindez a főépítész munkáját is segítette.

Visegrád (2024 –)

Magyarország legkisebb városa, amely fölött büszke vár nyújtózik az égig, a völgyben büszke magyarok és még büszkébb németek közössége él. Nehéz dolga van a magamfajta gyűttmentnek, nem adják könnyen a bizalmat.

Főépítész-toborzó – Tóth Ida interjúja

Horváth Zoltán az építész feladatáról, az értékmentés-értékteremtés kettősségéről és a vágyaink szerinti életről megjelent: mma.hu, foepiteszek.hu és a fidelio.hu oldalakon

Az iskolai év kezdetén mintegy 620 diák és félszáz pedagógus vehette birtokba a több mint hárommilliárd forintból megújult Ceglédi Kossuth Lajos Gimnáziumot. A felújítás terveit a Triskell Építész Iroda készítette, amelynek vezető tervezőjével, az Ybl Miklós- és Pro Architectura díjas Horváth Zoltánnal, a Magyar Művészeti Akadémia köztestületi tagjával az alföldi szecesszióról, a helyben boldogulás lehetőségeiről és a közösség szolgálatáról is beszélgettünk.

Cegléd „Kossuth városa”, ahol Kossuth Toborzó Ünnepe és Huszárfesztivál várja az érdeklődőket 2024. szeptember 19–21. között a Ceglédi Kossuth Lajos Gimnázium szomszédságában. A Kossuth-kultusz elemei megtalálhatók az emblematisz intézményben is, ahol 1903 szeptemberében indult meg a tanítás. Mit érzélt ebből a kitüntetett figyelemből az épület felújításakor?

Nagy érdeklődés kísérte a munkánkat a tervezés első pillanatától kezdve, ami nekem szokatlan volt. Korábban inkább zöldmezős beruházások találtak rám. Megszoktam, hogy a tervezés-kivitelezés során kizárólag az érintettek vagy még inkább az őket képviselők figyelme kíséri az építész munkáját, és csak a fizikai megvalósulást követően érzem azt az izgatott várakozást, amely arra irányul: miként fogadja az épületet a közösség, amelynek szántuk? Az újdonság varázslatos vonzása átalakul-e megbecsüléssé, pótolhatatlan közkinccsé az évek során? Befogadja-e a hely, a környezet és a használók közössége az épületet?

Lesz-e belőle műemlék?

Igen, ez nagy titok, és minden építész erre a kérdésre keresi a választ: mitől válik igazán fontossá egy épület? Ez a keresés adja a munkánk értelmét. Jó vagy rossz válaszaink minősítenek bennünket és rajtunk keresztül az épületeinket is. Bevallva-

bevallatlanul minden építész műemléket szeretne tervezni, ami nem azt jelenti, hogy régi házat, hanem olyan épületet, amely a hely épített és teremtett környezetéhez, a közösség kultúrájához úgy illeszkedik, hogy meghatározza az ott élők mindennapjait évszázadokra, s oly fontossá válik, hogy jogi védelem alá kerül. Más a helyzet egy százhusz éves épülettel: ami ilyen szép kort megért, az már bizonyított, részévé vált a közösség mindennapjainak. Persze jogi értelemben védi, ha műemlékké vagy helyi védett épületté nyilvánítják, és amúgy is figyel rá a közösség minden tagja. Ha idegenként érkezik az építész – mint esetünkben ez Cegléden történt –, már a felmérést és a tervezést is kitüntetett közösségi figyelem kíséri. Sokan sokféleképpen segítették a munkánkat, előkerültek értékes eredeti tervek, régi képeslapok, fotók, és a jótanácsokból, a felelevenített múltbéli legendákból sem volt hiány.

Személyes emlékeket őriz az épületről?

Az 1980-as évek első felében az ócsai Bolyai János Gimnázium diákjaként tanulmányi versenyen vettem részt a Ceglédi Kossuth Lajos Gimnáziumban, amely az intézmény alapítása óta, így az én diákéveimben is a középfokú oktatás regionális központjának minősült. Már nem emlékszem, milyen versenyen voltunk, az eredményről se kérdezzen, de egy hangulatot, homályos képet megőriztem magamban a főlépcső kagylószerű kupolájáról, amely gyerekként is lenyűgözött. A következő találkozásom az épülettel 2020 januárjában történt, akkorra már azt is tudtam, hogy az eredeti terveket Pártos Gyula műépítész készítette, aki rövid ideig munkatársa volt Lechner Ödönnek, a korszak legjelentősebb építészeinek.

Milyen szempontok alapján készült a felújítási terv?

Az előkészítést és a megvalósítást is a Magyar Állam finanszírozta. A megrendelő a tervezési munka során változott, vagy úgy is mondhatnám, kibővült. Kezdetben kizárólag a tankerületi központ volt a megbízónk, ezért az épület leromlott műszaki állapota mellett a gimnázium felújítására, az oktatás körülményeinek javítására került a fókusz. Amikor az Építési és

Közlekedési Minisztérium is bekapcsolódott az előkészítő munkába, a program kibővíthetett az épület teljes körű, külső és belső rekonstrukciójával.

Milyen élmény volt immár építésszemmel bejárni a gimnáziumot?

Szomorú helyzettel szembesültem az első épületbejáráskor: a lehulló, hámló külső vakolat és vakolatdíszek miatt védőtetővel volt körbeépítve az épület. Elöregedett, több helyen működésképtelen nyílászárókat találtunk. A hiányos bádogozás és tetőfedés miatt a beázások is komoly károkat okoztak a homlokzati architektúrában, valamint a tetőszerkezet évszázados gerendáiban. A belső terek linóleumburkolatos padlói és műanyag lambéria falburkolatai méltatlanok voltak az épület rangjához. Az U alakú, kétemeletes épület udvarában eredetileg balluszteres mellvéddel díszített tornacsarnok állt. Ezt az épületrészt az 1970-es években teljesen átépítették: kiszélesítették és emeletessé bővítették, itt alakították ki a könyvtárat. A további – lapos tetős, földszintes – tornacsarnoki részt magastetőt imitáló cserépfedéssel vették körbe, és a homlokzatát is modernizálták. Az oldalhomlokzatokra a korábbi íves ablakok helyett egyenes záródású ablakok kerültek. Ezekkel az átalakításokkal a tornatermi építmény megjelenése különösen zavaróvá vált. A főépület oldalszárnyait és a vizesblokkok tetejét eredetileg fiatornyok hangsúlyozták. Sajnos az átépítések során mindez eltűnt, így az udvari megjelenés sematikus homlokzati látványt nyújtott.

Ezért vették elő az eredeti terveket?

Készült építéstörténeti kutatás és értékvédelmi leltár, amelyben nagy segítségemre volt dr. Janotti Judit műemlékvédelmi szakértő. A tervezési munkához támpontot szolgáltatott az eredeti kiviteli tervek, valamint az a részletes felmérés, amelyet mások mellett munkatársam, Horváth Gergely építész végzett. Mindez kiegészült az ácsszerkezet elemeire vonatkozó, faanyagvédelmi szakértői dokumentációval. Az értékleltár

részletesen kitért az építéskori és a 2020. januári állapot közötti különbségekre, és felsorolta az örökségvédelmi értékkel rendelkező szerkezeteket, elemeket. Ezek alapján igyekeztünk a felújítást részletesen megtervezni, majd a lehetőségek mentén a legnagyobb igényességgel kivitelezni.

Lenyűgözőek lettek a belső festések!

Valóban csodálatosak, Uri Mátyás készítette a főhomlokzati sgraffitókhoz hasonlóan. Az erősen elkoszolódott eredeti minták lemásolása után egyenként határoztuk meg a színeket, több próbafestést is elvégezve. Türelemre parancsoló munka volt, de megérte! A rekonstrukció során megújultak az épület nyílásszárói, burkolatai, szigetelései, az új gépészeti, elektromos és informatikai rendszer mellett a XXI. századi oktatástechnológia struktúrái is kiépültek. A közlekedőrendszer új, belső lifttel egészült ki. A tornatermi szárny is megújult. A homlokzat az eredetit megidéző, a főépülethez illeszkedő megjelenést kapott. A hátsó lépcsőházak feletti tornyokat eredeti formájukban visszaépítettük, az épület tetőfedése szintén az eredeti állapot szerinti, díszítő cserépfedést kapott. Régi képek alapján rekonstruáltuk az országcímet: a megújult főhomlokzat tengelyében ismét angyalok emelik a koronát a magyar címer fölé.

Ez volt tehát a koncepció: az épület eredeti állapotának visszaállítása?

Hogy jól értsük ennek jelentőségét, látnunk kell azt a sajátos építészeti karaktert, amelyet alföldi szecesszióknak nevezünk. Ez nem más, mint a magyar kulturális életben, elsősorban a képzőművészetben és az építőművészetben lezajlott útkeresés a XIX-XX. század fordulóján. Az új építészeti formanyelv forrásának a magyar népművészet motívumkincsét tekintették. Azokat a színeket, formákat, jeleket, amelyek a paraszti kultúra változatos fejlődése során kitörölhetetlen nyomot hagytak a közösségek érzésvilágában, ízléskultúrájában, gondolkodásmódjában. Amelyek a magyarság eredetére, a keleti nagy kultúrákkal való kapcsolatunkra utaltak. Ez a kulturális forradalom egybeesik a nemzettudat ébredésével, Magyarország felemelkedésével a millennium idején. Továbbá van itt még valami, amiről beszélnünk kell, ha egy vidéki középület felújításának jelentőséget taglaljuk: Lázár János miniszter úr fogalmazta meg ezt az épület átadóünnepségén, amikor a helyről és a helyben boldogulás lehetőségeiről beszélt. Kossuth városának rangját és méltóságát, generációk kulturális gyökerét, a helyi közösség szellemi élethez fűződő viszonyát határozta meg ez az épület. Biztos vagyok benne, hogy a jövő generációinak identitására is kedvezően hat a felújított gimnázium. Úgy vélem, az építészet elválaszthatatlan a helytől, annak természeti adottságaitól és kulturális értékeitől. Szakmai hitvallásom szerint az építész feladata az értékmentés-értékteremtés kettősségében rejlik. Az ezek felett álló rendezőelv: a hely maga. A helyért, a

közösségért szakmai felelősséget vállalni pedig nem más, mint főépítésként segíteni a döntéshozók munkáját.

Milyen lehetőséget lát erre az Országos Főépítési Kollégium alelnökeként?

Mesterem, Makovecz Imre az épített környezet minőségét szenvedélyesen ostromozva arra biztatott, vállaljak főépítési feladatokat a tervezői munkám mellett. Szakmai és közéleti fórumokon egyaránt hangsúlyozta: minden településen szakember jelenlétére, gazdára van szükség. Mindig a hely, a közösség szolgálatáról beszélt, olyan előkészítő munkáról, amelynek következtében az ott élők a vágyaik szerinti – magasabb minőségű – életet élhetnek. 1998 óta látok el főépítési feladatokat – tizenhat évig Ócsán, öt évig Maglódon, jelenleg Visegrádon –, ezt a feladatot az építési lét elválaszthatatlan részének tartom. Minden kollégát arra biztatok, hogy próbálja ki magát, és segítse a településeket a legapróbb falvaktól a nagyvárosokig. Szükség is van erre, hiszen ma közel ötszáz vizsgázott főépítész van, amelyből alig háromszáz lát el valamely településen főépítési feladatot. A jelenlegi helyzet tehát nem jó. Úgy gondolom, az Országos Főépítési Kollégiumnak, valamint a hamarosan megalakuló Kamarai Főépítési Tagozatnak sokat kell tennie a szakmán belül és a településvezetőkkel együttműködve azért, hogy ez a szám a közeljövőben jelentősen növekedjék. Ma Magyarországon 3150 település van a megyei jogú városoktól a legapróbb falvakig. A Magyar Építész Kamara közel kilencezer tagja körében kell a toborzó-, népszerűsítő munkát elvégeznünk. Egyetlen helyről sem mondhatunk le, ha az épített környezetünk megóvása, az értékteremtés a cél. Ez nemzeti alapkérdés, amelyben az építés szakmának helyt kell állni. Optimista vagyok abban a tekintetben, hogy a szakmai szervezetek összefogásával, az építési kormányzat értő és támogató tevékenysége mellett sikerülhet olyan helyzetet teremteni, amely fordítani tud a jelenlegi tendenciákon. Egyúttal pedig a főépítési rendszer nagyobb közösségi támogatását is eléri.

Kilenc kérdés – kilenc válasz

Erhardt Gábor és Horváth Zoltán beszélgetése

Mi az a hajlam, ami téged a szerves építészeti formákhoz vezetett?

A hajlam belső irányultság, lehetőség. Olyan, mint egy ösvény az erdőben, nem kötelező rajta végig menni, de könnyebb arra elindulni. A szerves építészetet a hajlamomnak megfelelőnek, vonzóknak, az én utamnak éreztem, hozzásegített ahhoz, hogy építésszé váljak és megmentett attól, hogy szellemtelen, jellegtelen unalmas épületeket építsek. Érzékenység a természet rendjére, fogékonyság a közösségi lét formáira, szellemi mondanivaló, kapcsolódás a múlthoz, a hagyományokhoz, a folytonosság részévé válni, ez mind-mind az a bennem élő hajlam, ami erre az útra terelt.

Mi a szerves gondolkodás?

Úgy gondolom, hogy a szerves gondolkodás világnézeti fogalom, amely az élet egészét, annak minden területét kapcsolatrendszerében látja és láttatja. A természet szervező erejét, rendjét emeli minden emberi alkotás mércéjének. Így képes az ember a természet rendjét nem megbontva, rajta nem uralkodva benne élni, a teremtő erőt folytatva. Mindez az építészetben azt jelenti, hogy az épület kapocs az ember és a természet, az egyén és a közösség, a jövő igényei és a múlt hagyományai között.

Van-e geometriája a szerves építészetnek?

A felületes szemlélők, a szolgai utánzók azt hiszem úgy gondolják, hogy nincs, nekik szabályok nélküli szabad formákat jelent csupán a szerves építészet. Tévednek ők, hiszen a szerves gondolkodáson nyugvó, az élethez hasonló változást, növekedést bemutató geometria, a szerves építészet alapvetése. A szerves építészet geometriája az élő világ rendjét követi, a természet ritmusából fakad. Nem tagadja a matematikát hiszen mértani eszközökkel szerkeszthető, de új dimenziókat ad neki: a szabadságot, a természet mintázatait, a növekedés és a változás rendjét.

A szerves építészetnek van-e kapcsolata a népművészettel? (Mi a különbség a néphagyományhoz és a történeti épített örökséghez való viszonyban?)

A népművészet szolgai másolása anakronizmus. A népművészet üzenet az ember és a természet ősi kapcsolatáról, mint a szerves építészeti alkotások számára. Az alkotás forrásában,

folyamatában van a kapcsolat, az egyik formában dal, faragás vagy hímzés születik, a másikon tér, épület és város. Ezen felül a közösségi jelleg hasonlósága fontos még, hiszen a népművészet nem egyéni, hanem „apáról-fiúra” hagyományozó közösségi alkotás, hasonlóan a szerves építészetéhez, amely közösségformáló szándék és akarat. Az építés ember építéssel kezdődik, nem az egyéni zsenialitás produktuma. A szerves építészet a néphagyományokhoz is és a történeti örökséghez is forrásként kapcsolódik, de egész más módon. Az előbbi gondolkodása, világszemlélete miatt újra formálva, - nem múzeumi anyagként kezelve – folytatja, az utóbbihoz a tisztelet és a párbeszéd hangján, a kortárs nyelvet keresve, hozzá méltó módon illeszkedik.

Mi lehet a szerves építészetben belül a mi, magyarországi szerves építészetünk feladata, lehetősége? Mi a te lehetőséged, célod ezen a belül? Mik a hiányaid, melyeket tőlünk, másoktól kell kitöltened, és mi az, amit te adhatsz?

A szerves építészet nem egyszerűen stílus vagy forma, hanem kulturális küldetés. A bolsevizmus éveiben a közösségépítésén, a hely szellemének megőrzésén keresztül hozzájárult az emberek szabadságvágyának életben tartásához, és ezzel a totalitárius rendszer felbomlásához. Napjaink katartikus felismerése, hogy a tömegdemokráciák és a totalitárius diktatúrák irányítási mechanizmusa a társadalom, a kultúra és a gazdaság területén is azonos. Csapdába kerültünk. Tizenöt év nemzeti kormányzás után, a szerves, a nemzeti építészet mindenhol kisebbségbe szorult a brutalistákkal, a nemzetköziség zászlóját lengető, mindig mindent eltörlőkkel és újrakezdőkkel szemben. Nem vagyunk többségben, talán jelen sem vagyunk a legfontosabb helyeken az oktatásban, az építésügyi kormányzatban, a tervtanácsokban, így az Országos Építészeti Tervtanácsban sem. Jelentéktelenek lettünk minden építészeti állami díjbizottságban. Mindennek természetes következményeként az ideje volt a második év, amikor a Vándoriskolába nem volt jelentkező. Ne a fiatal építész kollégákat kárhoztassuk azért, hogy a sikert választják a kudarc helyett, hogy a megélhetést a koplalás helyett. Hagytuk, hogy a magyar építészetéről szóló törvény preambulumban szereplő mondat üres politikai szólamná váljon: „az államnak nemcsak lehetősége, de feladata is, hogy az épített örökség megőrzése és gyarapítása során a polgári jó ízlést érvényesítse, e célunk megvalósítása során a nemzeti építészet leghaladóbb hagyományait képviselő életművek – Kós Károly, Lechner Ödön és Makovecz Imre építésze – a minta és a zsinórmérték.”

Mi a feladatunk ebben a helyzetben? Mindenekelőtt fel kell ébrednünk és látnunk kell azt, hogy csak magunkra számíthatunk. A személyes egyéni érdekeinket a háttérbe kellene szorítanunk. Ahogy látom magunkat ez sem lesz kis feladat. Az ébredést követő feladataink:

- A magyar népi hagyomány kortárs folytatása – nem utánzás, hanem a szellemiség átírása mai építészeti nyelvre.
- Közösségépítés – olyan tereket alkotni, amelyek megerősítik az emberek összetartozását egy széthúzó világban.
- Híd múlt és jövő között – megmutatni, hogyan lehet a hagyományból kiindulva korszerű, innovatív építészetet létrehozni.
- A hely szellemének megőrzése – a magyar tájak, falvak, városok sajátos karakterének védelme a globalizált, uniformizált építészet ellenében.
- Élő szimbolika – a népművészet és szakrális motívumok kortárs, építészeti nyelven való megszólaltatása.
- Oktatás – el kell érünk, hogy a jelentősebb felsőoktatási intézményekben szerves építészeti tanszékek legyenek.

A magyar szerves építészet ébredését követő lehetőségei:

- Egyediség Európában: a magyar szerves építészet (Kós Károlytól Makovecz Imréig) olyan karakteres, hogy önálló iskolaként jelenhet meg a világban.
- Fenntarthatóság és ökológia: a természetközelség révén választ adhat a mai ökológiai válságra.
- Kulturális identitás: a globalizációval szemben erősítheti a magyar identitást – épületekben, közösségekben, oktatásban.
- Turisztikai és kulturális vonzerő: a magyar szerves építészet lehetne egyedülálló „*márkajegy*”, amely kulturális értékként jelenik meg a külföld előtt is.

Mi a személyes lehetőségem, célom és hiányom? Szeretnék minél több és minél jobb épületet építeni, a mai állami cenzúrával (Országos Építészeti Tervtanács) terhelt világban ez sem kis feladat. Szellemi háború zajlik a kultúra területén, így az építészetben is. Visszatért a három „T” világa, a támogató, a túrt és a tiltott alkotások és alkotók világa. Visszatért? Talán el sem ment. A frontvonal a nemzeti és a nemzetközi, másként kifejezve a kárpát-medencei és a globalista világ között húzódik. Sajnos, nincs ebben semmi új, nekem vénülőknek nagyon ismerős ez. „*Magyarnak lenni, annyit jelent, mint küzdeni*” - Orbán Viktor miniszterelnök. Hát küzdjünk! Környezetem oly sok önfeladása, behódolása helyett én a küzdelmet választom, ez az én személyes lehetőségem, hajlamom szerinti. Ez a harc nem galamblelkű díszhuszároknak való, mert nem kisebb a tét, mint a magyar jövő. Lehet-e a Kárpát-medencében magyarként élni, építeni a jövőben? Szomorú, hogy e kérdésnek tizenöt év nemzeti kormányzást követően is van létjogosultsága. E küzdelem megnyugtat, világossá tesz mindent és ha a tapasztalat már elég bölcsességgel ajándékoz meg és a türelmetlenségem is végleg elszáll, talán a tanításra alkalmas lehetek. Vezető szerepre alkalmatlan vagyok a túl magasra

tekert igazságérzetem és a túl alacsony szintű kompromisszumkészségem miatt, ízig-vérig alföldi ember vagyok, olyan önfeláldozó, harcos magyar...gyalog, legfeljebb futó a sakktáblán. Mit adhat nekem a közösség? Jó szakmai, szellemi vezetőket, olyanokat, akik nem azt hirdetik, hogy a túlélésünk záloga, ha megtanulunk egyszerre lépni, akik nem kikapcsolják, hanem felerősítik természetes védelmi reflexeinket, akik nem altatnak el bennünket édes ígéretekkel, akik nem személyes érdekeiket képviselik, hanem a rájuk bízott közösségét. Makovecz Imre halála óta keressük őt, őket.

Létezhet-e olyan közösség ma Magyarországon, amelynek szervező eleme lehet a szerves építészet?

Természetesen létezhet, hiszen a szerves építészet, a szerves gondolkodás alapvetése a közösségépítés. Ugyanakkor társadalmi, gazdasági és kulturális értelemben is olyan teher nehezedik a ma emberére, amely mindezt gátolja. Ezért ezek a közösségek nem maguktól, hanem tudatos szervező munka eredményeként jöhetnek létre. Reményünk lehet ebben a munkában, hogy az emberek vágnak olyan közösségekre, ahol nem pusztán a funkció, hanem a szellemi erő is szervez.

Van-e magyar genius loci, amely megjeleníthető építészeti formákban, akár egységes formanyelvként? Hogy értelmezhető a hagyomány a szerves építészetben? Szükséges-e ezzel foglalkozni a 21. században?

Igen van magyar genius loci, de nem egyetlen motívumban vagy formában, hanem egy sajátos szellemi és táji minőségben. Alapja a hely, amely egy közösség létezésének legelső feltétele. A Kárpát-medence zártsága, vizei, dombjai, síkságai különleges atmoszférát adnak. Ez az „otthonosság” érzése az, amit az építészetben is meg lehet jeleníteni. A *genius loci* Magyarországon maga a Kárpát-medence lelke és minden épület, amely belenő a földbe, a hagyományba és a közösségbe, ennek a léleknek a hangja.

A hagyomány a szerves építészetben nem lezárt múlt, hanem élő folyamat: a gyökér, amelyből új hajtások nőnek. Nem a formát kell másolni, hanem a szellemet továbbvinni. „A hagyományt nem ápolni kell, hisz nem beteg, nem is őrizni, mert nem rab. Hagyományaink csak akkor maradhatnak meg, ha megéljük őket!” (Sebő Ferenc)

Nagyon fontos, hogy ezzel foglalkozunk a 21. században, több okunk is van erre:

- Identitás: A globalizáció homogenizál, miközben az emberek vágnak arra, hogy valahová tartozzanak. A hagyomány gyökér, amelyből identitás fakad.
- Község: A hagyomány közös nyelv, amely összetart – értékeket, szokásokat, formákat ad, amelyek kapcsolódási pontok.

- Fenntarthatóság: A hagyományos építés és életmód sokszor ökológiailag bölcsőbb volt, mint a modern tömegmegoldások.
- Értéktovábbadás: Hagyomány nélkül minden nemzedéknek újra kellene kezdenie a világ értelmezését – a folytonosság ad értelmet.

Van-e helye a szerves építészetnek, illetve a szerves gondolkodásnak a mai fiatalok (egyetemisták és pályakezdő építészek) életében? Mi a leghatékonyabb módja e gondolkodás átadásának a következő generációk számára?

Erre a fiataloknak kell válaszolni. Amit én tudok erről mondani, hogy nekünk szükségünk van a fiatalokra. Hiszem, hogy miként nekünk szükségünk volt rá, a mai fiatal nemzedékeknek is szükségük van a szerves gondolkodásra. Lássuk be, nincs könnyű helyzetük, abban a csábításokkal teli, képi zajjal terhelt mindennapokban, ami körülveszi őket. Nekünk vénülőknek tudomásul kell vennünk, hogy a globalizált világunkban a szerves gondolkodásra másképpen van szüksége a fiataloknak ma, mint korábban. A szerves gondolkodás a fiatalok számára nem a múltba merengő „régi iskola”, hanem új iránytű: eszköz arra, hogy gyökereikből merítsenek, de a saját koruk kihívásaira adjanak mai válaszokat.

A szerves gondolkodás átadásának leghatékonyabb módjai lehetnek

- Élményalapú tanulás: Nem pusztán előadásban, hanem helyszínen, közös kirándulások, épületlátogatások, terepgyakorlatok, ahol a hallgató átéli a hely szellemét.
- Közösségi alkotás: Táborok, műhelyek, közös építések (pl. kisebb faépítmények, közösségi házak), ahol a tervezés és az építés egyszerre történik.
- Személyes mesterségátadás: A szerves gondolkodás nemcsak tudás, hanem szemlélet, ezért a mester-tanítvány kapcsolatban, példamutatással adható át a leginkább.
- Interdiszciplinaritás: Nem csak építészettel tanítani, bevonni zenét, képzőművészetet, népművészetet, irodalmat. Így a hallgató érzi, hogy a szerves gondolkodás egész világszemlélet.
- Kortárs kihívásokhoz kötve: A szerves építészetet nem „régi iskola” formájában kell közvetíteni, hanem mint választ a klímaválásra, identitásválásra, közösségi széthullásra.

A szerves gondolkodást nem előadásokban, hanem közös élményekben, közös építésekben, közösségi és természeti tapasztalatokban lehet igazán átadni. Nem szavakkal, hanem azzal, hogy a fiatal átéli, az épület és a világ élő egység.

Mi a kézirajz szerepe ma az építészetben? Milyen mértékben van jelen a Te praxisodban, mindennapi életedben?

Nagyszerű kérdés a mindent digitalizáló korban. A kézirajz a személyiség tükré, az építész gondolatának legfőbb lenyomata. Rajzolás közben a kéz és a szem közvetlenül tanulja a formát, az arányt, a térélményt, mindezzel érzelmi többletet adva a munkának, alkotássá nemesítve azt. A kézirajz nem technikai kényszer, hanem alkotói szabadság, ott kezdődik, ahol a számítógép még hallgat, a születő forma csírájánál. Számomra a skicc, egy kézi vázlat olyan, mint a beszéd: azonnali, személyes és eleven kapcsolat a munkatársaimmal, a megrendelővel, a világgal. Lehet, hogy nem lesz belőle tervrajz, de minden folyamat elején ott van. Fontos üzenetem a fiatalok számára, ha a brutalistákkal versenyben akarunk maradni a tervfeldolgozási minőségben, ha a kivitelezők tervvel kapcsolatos jogos igényeit meg akarjuk érteni, akkor el kell fogadnunk, hogy az építész lét alapját a digitális eszközök precizitása és a kézirajz spontaneitása együtt adhatja, együtt teheti teljessé. Tehát, ahogy az élet sok kérdésére nem a „vagy” a jó válasz, hanem az „és”.

A kiadványban szereplő szerzők

Dénes Eszter (1978)

Építész, BME Építészmérnöki Kar (2012), PPKE BTK francia szak. A DNS-Műterem társalapítója, 2013-tól 2021-ig az Országépítő felelős szerkesztője. Rendszeresen publikál építészeti témában különböző folyóiratokban és online felületeken. Pro Architectura díj (2016). A tervezési munkák mellett több mint 15 Településképi Arculati Kézikönyv társszerzője, szerkesztője, a Dévényi-monográfia szerzője, a Turi Attila-könyv társszerzője és szerkesztője. Ezüst Ácsceruza díj (2020).

Erhardt Gábor (1974)

Építész (BME, 1998), Kós Károly Egyesülés Vándoriskola (2005). 2002 óta az AXIS Építésziroda munkatársa, munkái főként Tokaj-Hegyaljához kötik. A tervezési munka mellett folyamatosan, több helyen publikál, könyvet ír és az orszagepito.net felelős szerkesztője. Pro Architectura díj (2018), Ybl-díj (2021). 2018-tól az MMA köztestületi tagja, az MMA Ösztöndíj Program (2018–2021) résztvevője. 2022-től a Mathias Corvinus Collegium Építészet és emlékezet műhelyének vezetője.

Patai Boglárka (1993)

Építész, BME Építészmérnöki Kar (2020), BME Építész Klub Szakkollégium elnök (2013–2015), TDK különdíj (2015), Hallgatói Képviselő (2015–2018), Kari Papír főszerkesztő (2017–2019), szakmai közéleti rendezvények és építőtáborok főszervezője.

Tóth Ida (1975)

Kulturális újságíró, az MMA a Magyar Művészeti Akadémia kommunikációs referense.

Novák Gábor (1965)

Újságíró, a köznevelés és más pedagógiai lapok munkatársa

Pap Gábor (1939)

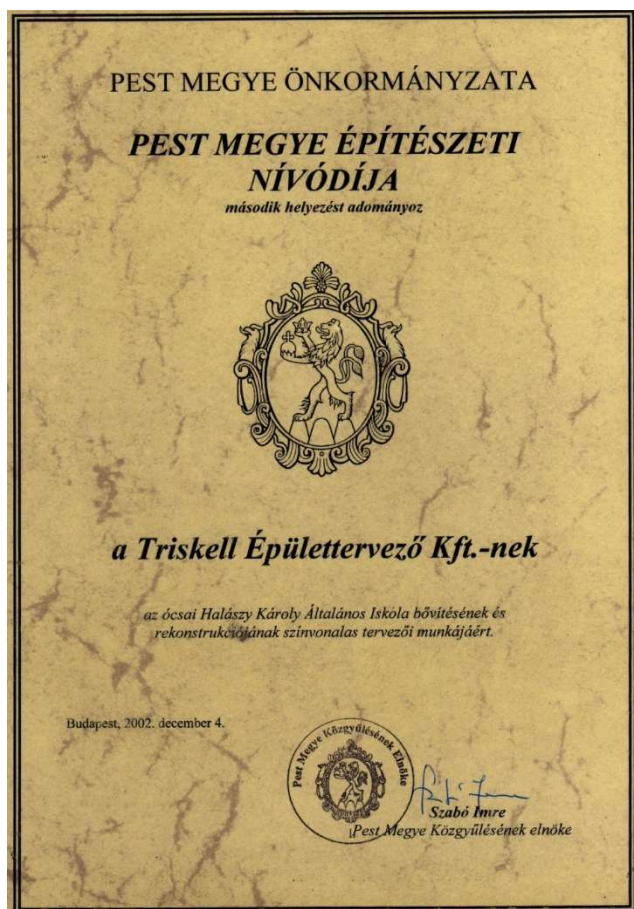
Magyar Örökség díjas (1997) művészettörténész, aki 2016-ban életműdíjat kapott Magyar Művészeti Akadémiától. Több nagy sikerű könyv szerzője, amelyek témái: Szent Korona, Attila vezér, szerves műveltség, magyar népmesék.

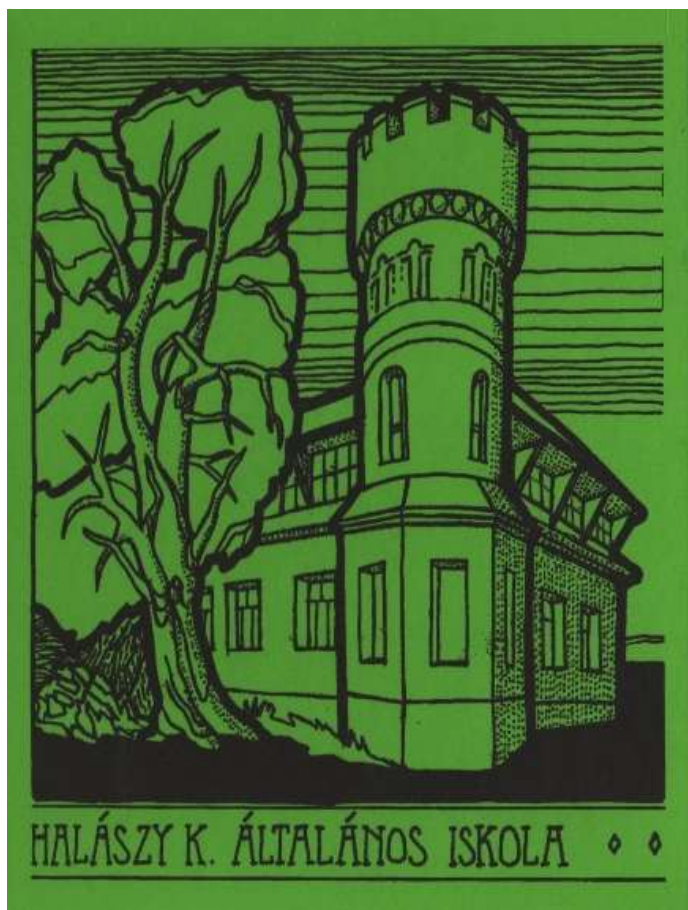
A Fotók készítői

Dénes György, Kedves Zsófia, Papp Elek, Szántó Tamás

„Nem azért kaptad, amit tettél, hanem azért, amit tenni fogsz” – Minden díj kötelez és a jövőről szól.

Melléklet

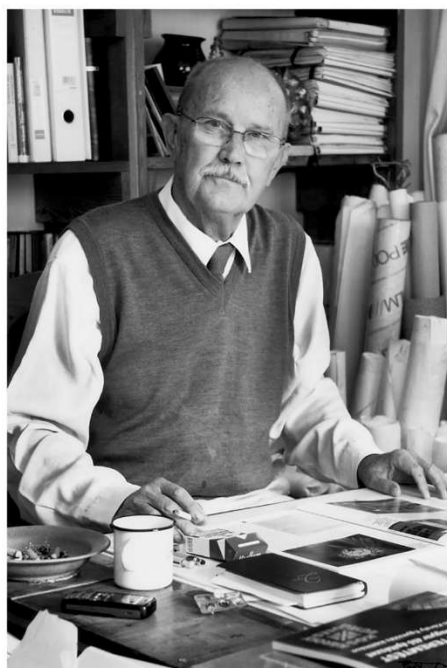

Nos, hát kedves barátaim, valahogy így képzeltük el a jövőt, ahogyan most itt körültekintünk: magyar hagyományok, magyar tervezők, magyar kivitelezők, magyar szakmunkások és magyar segéd munkások közös erőfeszítésének eredményeképpen. Engedjék meg, hogy az első szó az elismerés hangján szóljon, gratulálók mindenkinek, akinek az elméjét, tervező képességét, tervező munkáját, és azoknak a munkásoknak, akiknek a több órás erőfeszítéseit, nehéz körülmények között végzett munkáját ez az épület dicséri.

Orbán Viktor

Ajándék.

A Triskell két kilenc fős isoda.
 Neve építésművészi sorsja van.
 Az építésk a Kós Károly Egyesülés
 szemléletének megfigyelően vidéri
 főépítési feladatokat is ellátva
 a tervek-berendezés mellett
 személyes főként Csenger város
 főépítési 12. éve, Tusi Attila

Budaváralán, Horváth Zoltán Ócsa főépítési

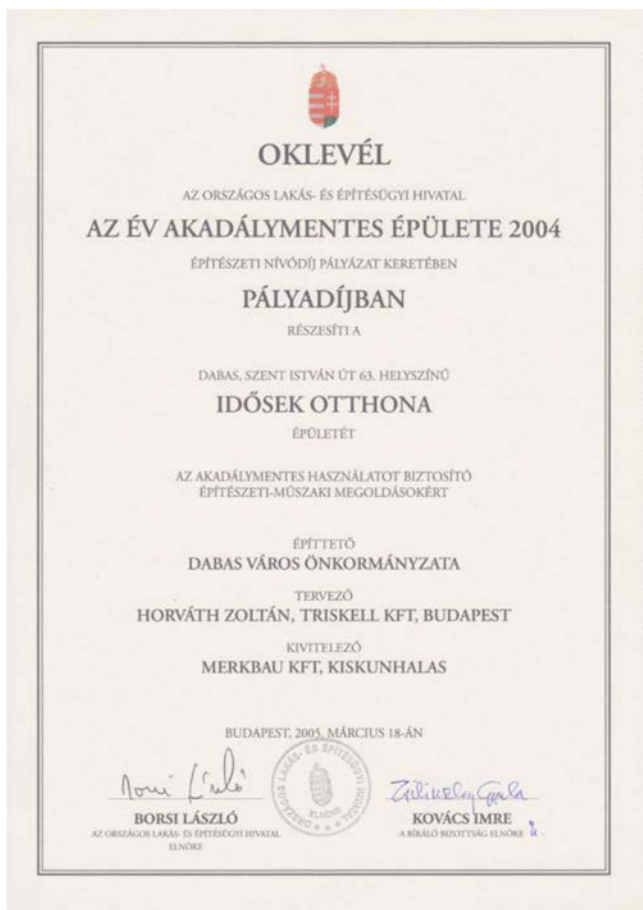
A településen végzett revitalizációs munkájuk
 sikeres és példamutató.

Csengerben nem csak a fizikai infrastruktúra
 épült ki az elmúlt évtizedben, hanem új épüle-
 tekkel, a közter helytakarításával, a környező
 (határon túl is) városok szövetségével, új info-
 matikai rendszer kiépítésével sikerült a szellemi
 gazdasági bennutazás útját kinyitni.

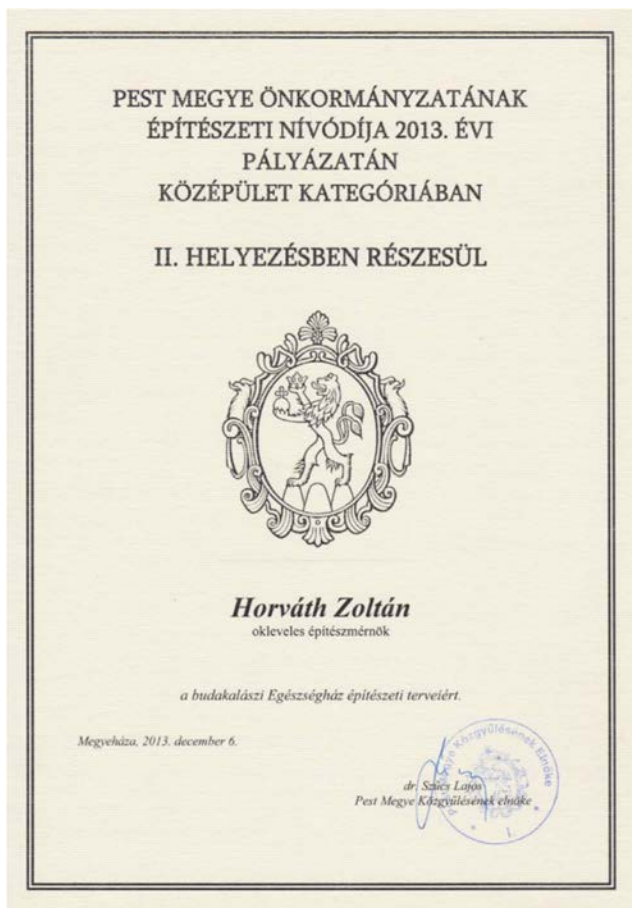
A Triskell Kós Károly szellemét követi a szolgál-
 tatban, a házban és a szolgálatban.

Legjobb meggyőződéssel ajánlom
 Kós Károly díjra.

Nagygyörgy mte

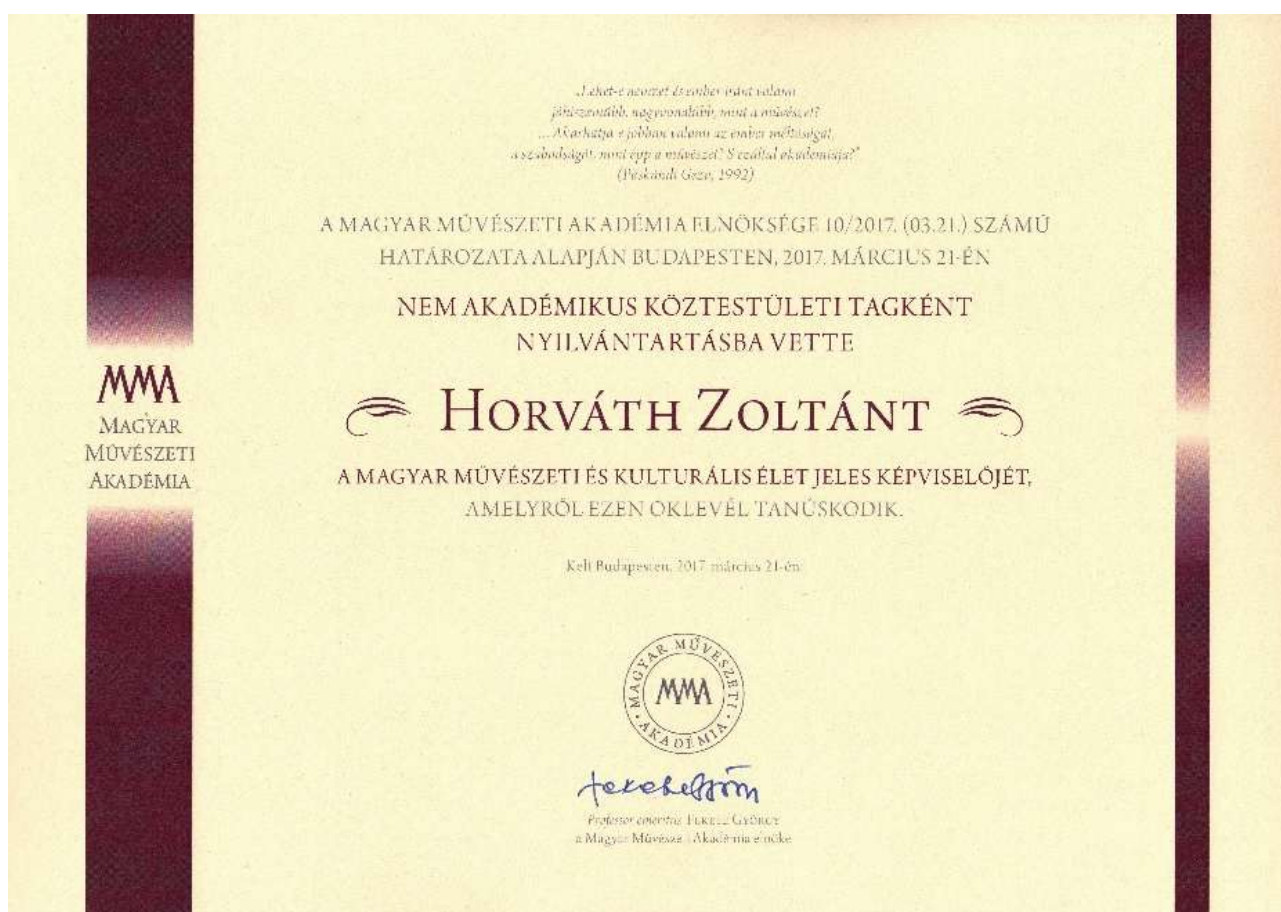

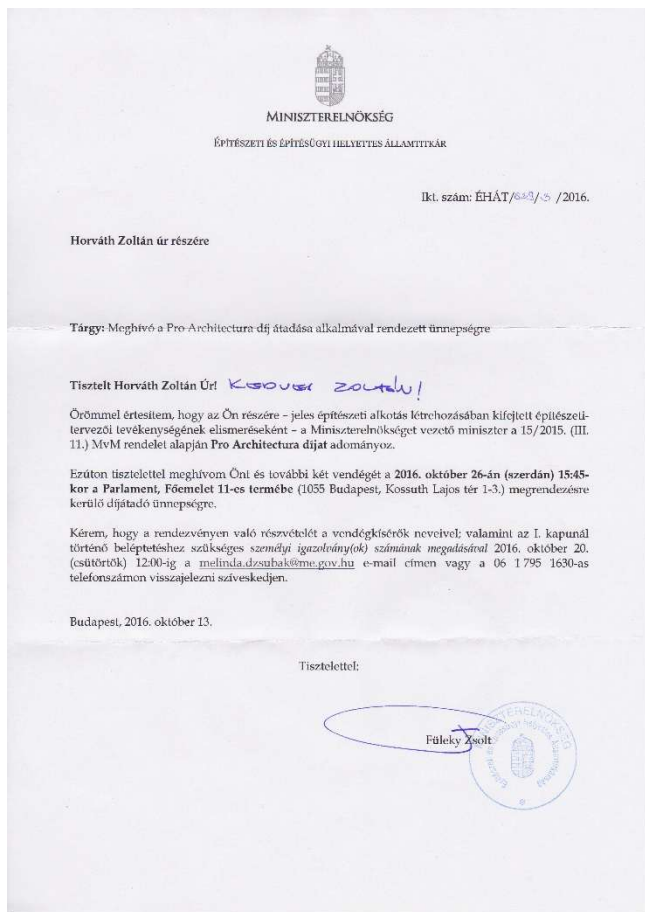

„Budakalász a Duna jobb partján, Dunakeszivel átellenben elhelyezkedő település. A Dunakanyar kapuja, szokták mondani. Kőbányája évszázadokon át sok lakosának munkahelyéül szolgált, faragott kővei sok-sok budapesti palota és szobor nélkülözhetetlen alkotóelemei. A pilisi hegyvonulathoz simuló városka emberi léptéke, közelsége nagy vonzerő a Budapest zajától, forgalmától menekülő polgárok számára. Az új Egészségügyi Központ a városközpont legforgalmasabb csomópontjában létesült, építészeti megjelenése, átgondolt anyaghasználata illeszkedik a település léptékéhez, arculatához, hangulatához. A nagyméretű programot a tervező szellemesen, kis tömegek karéjos füzéréként jeleníti meg, a telepítés teremtette öböl sokféle városi rendezvény méltó színhelye lehet, olyan városi tér, melyet kissé délebbre piazzának hívnak, s amelynek változatos, sokcélú használatát jó lenne nálunk is meghonosítani. Az organikus szemléletű épület szerzőjét, Horváth Zoltánt a részlet gazdag megoldásokért, a tiszta szerkesztésű alaprajzokért, valamint a tetőfelületek sallangmentes voltáért a Bíráló Bizottság III. díjban részesítette.”

Marosi Miklós

Horváth Zoltán több mint két évtizede végez elkötelezett és kitartó településfejlesztő, főépítési és tervezői tevékenységet, melynek valódi esszenciájaként valósult meg az általa tervezett épület Budakalászon.

Horváth Zoltán Egészségháza különleges alkotás Budakalász egyik értékes, központi területén. A hajdani kút köré szervezett épület nemcsak a település közösségi életének új terét, hanem a történetének folyamatosságát jeleníti meg.

Az Ófalu házainak léptékében kialakított két épületszárny jó aránya, az összekötő előcsarnok tornácot idéző tömege, a középület humánus léptéke, emberközeli részletképzése, természetes, a helyre jellemző anyaghasználata okán az épület hamar a közösség kedvelt helyévé vált.

Környezetére kiható erős térszervező kisugárzása új közterülettel ajándékozta meg Budakalász lakosait, példát mutatva abban, hogy egy középület miként merít a hagyományból, miközben átértelmezve azt mai életnek megfelelő építészeti alkotást és környezetet hoz létre.

FÖTTITKÁR

MMA
MAGYAR MŰVÉSZETI
AKADÉMIA

1051 Budapest, Vörösmarty tér 1.
Levelezési cím: 1368 Budapest, Pf. 24;
Telefon: +36 (1) 235-4200;
+36 (1) 235-4213
E-mail: titkarsag@mna.hu
Web: www.mna.hu

Iktatószám: MMA/355- A /2017
Tárgy: Értesítés központi köztestületi
nyilvánlatásba felvételről

Horváth Zoltán
részére

Ócsa
Viola u. 9
2364

Tisztelt Horváth Zoltán Úr!

Örömmel értesítem, hogy a Magyar Művészeti Akadémiáról szóló 2011. évi CX. törvény 8/A. § (2) bekezdése alapján a Magyar Művészeti Akadémia Elnöksége Önt a nem akadémikus tagok központi köztestületi nyilvántartásába a Magyar Művészeti Akadémia nem akadémikus tagjaként a kérelmében megjelölt Építőművészeti Tagozathoz – felvette.

Emelton tisztelettel tájékoztatom, hogy az Építőművészeti Tagozat nem akadémikus tagjainak soron következő ülésére a Magyar Művészeti Akadémia évi első rendes közgyűlést megelőzően, még ezen félév folyamán sor kerül, melyre a későbbiekben küldünk meghívást és amelyen részvételére feltétlen számítunk.

A Magyar Művészeti Akadémia Titkarsága készséggel áll rendelkezésére kérdéseit, észrevételeit kapcsán; kérem, keresse bizalommal kollégáimat a titkarsag@mna.hu elektronikus címen.

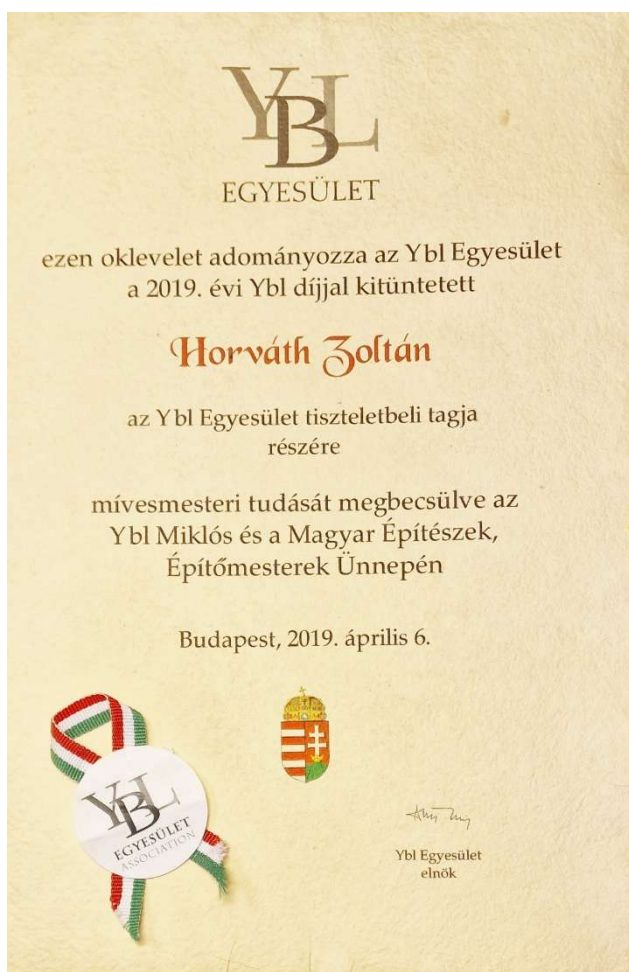
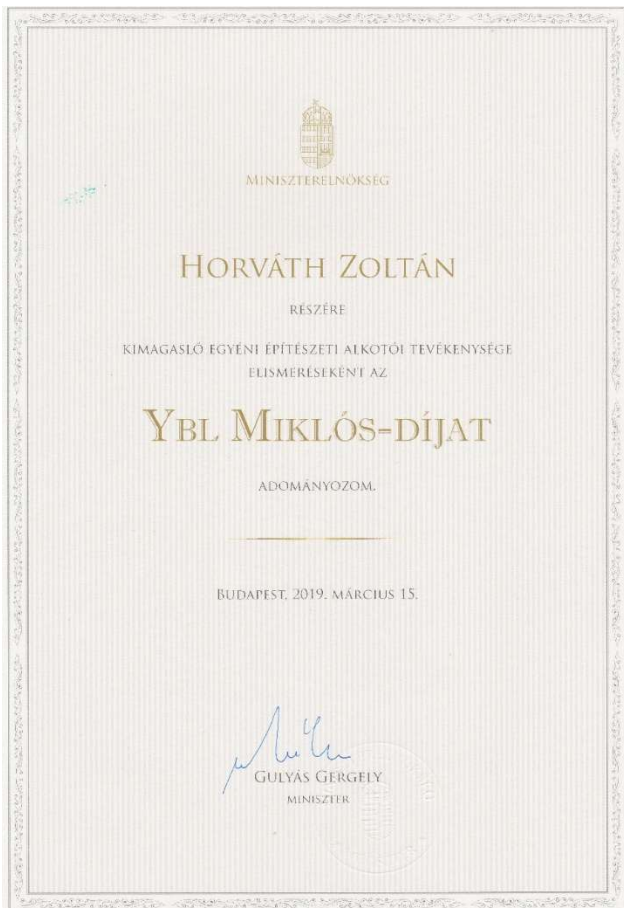
Köztisztelőnk munkájában eredményes közreműködéséhez jó egészséget kívánok és nagyrabecsüléssel tudózom;

Budapest, 2017. április 3.

Prof. emeritus Fekete György megbízásából:

Dr. Kucsera Tamás György

A Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkársága 2022. február 21-én hirdetett pályázatot a 2022, a cselekvő nemzet évében a Kárpát-medencében 2010 óta a magyar kormány támogatásával megvalósított bölcsődei, óvodai létesítmények, épületek építészeinek. A „Jövőt építünk” elnevezésű pályázat célja az volt, hogy díjazzák és megismertessék a közvéleménnyel a Kárpát-medencében épült, mintaértékű bölcsődei, óvodai létesítmények, épületek építészeit.

Az elismeréseket Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár, Grezsa István, a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja együttműködésének fejlesztéséért és a Kárpát-medencei óvodafejlesztési program koordinálásáért felelős miniszteri biztos, Füleki Zsolt, a Miniszterelnökség építészeti és építésügyi helyettes államtitkára, a szakmai zsűri elnöke, Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős államtitkár, Ekler Gergely családokért felelős tárca nélküli miniszter stratégiai államtitkár és Fürjes Zoltán egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár adta át. A díjátadó ünnepségen részt vett Kovácsné Bárány Ildikó bölcsődei ügyek koordinációjáért felelős miniszteri biztos is.

A Várkert Bazárban tartott díjátadón Lévai Anikó, a „Jövőt építünk” pályázat ötletgazdája öt gyermek édesanyjaként és öt gyermek nagymamájaként szólott a díjazottakhoz, köszöntőjében kiemelte Az országnak családokra, a családoknak gyermekekre, a gyermekeknek óvodára, bölcsődékre van szükségük.

Bugyi Nagyközség Csemete Bölcsődéjének tervezője, Horváth Zoltán építész is elismerő díjazásban részesült, aki a díjjal járó ötszázezer forintot, támogatásként a Bölcsődének ajánlotta fel.

TRADÍCIÓ + INNOVÁCIÓ

TETŐ AZ ÉPÍTÉSZETBEN

HORVÁTH ZOLTÁN

ÉPÍTÉSZ

ÉS
HORVÁTH GERGELY, DEMJÉN JÓZSEF, KEDVES ZSÓFIA
TÁRSTERVEZŐK

2022. ÉVI CREATON ÉPÍTÉSZ PÁLYÁZAT
ÚJ ÉPÍTÉSI ÉPÜLET KATEGÓRIA

I. HELYEZÉS

Ripszám János
RIPSZÁM JÁNOS
zsűrelnök

Galovszky Ferenc
GALOVSKY FERENC
alkalmazástechnikai vezető

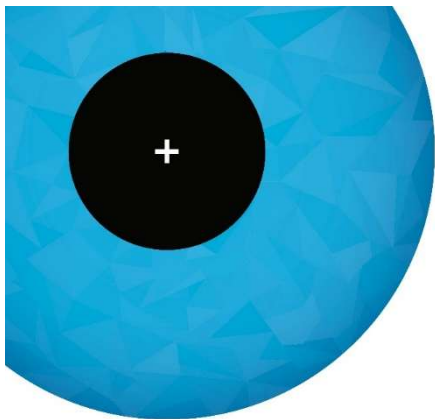
8 csoportszobás birtok: Törökösint

A tervezési helyszín egy családi házas területen lett kijelölve, amely megfelelő méretével alkalmas volt a nagy program megvalósításához. Valószínűleg az épület „kliensei”, a kisgyermekek nagyrésze e viszonylag új családi házas beépítésből kerültek/kerülnek ki, így a helyszínválasztás ideálisnak mondható. Ugyanakkor a családi házak adta lépték köszönőviszonyban sincs egy ekkora épülettel – közel 2.000 m²-es beépítésről beszélünk! Horváth Zoltán és csapata ezt feladványt mintaszerűen megoldotta. Az épületet több tömegré bontva, azokat logikusan sorolva és összekötve egy változatos és egyben egységes beépítés született. Nevelési egységeként, azaz 2-2 csoportszobánként 4 különálló épületrészt alakított ki, napsugaras elrendezésben és egy 5. tömeggel, amely a kiszolgáló részeket foglalja magába, összekötötte azokat. Ezen összekötő tömeg egyben védelmet is nyújt északról a foglalkoztatás tömböknek. A 4 egység sugarasan nyílik DNY-i irányba, ezzel megadva a jó tájolást, a szellős és világos kialakítást és az egymástól való elszeparált külső játszó és pihenőterek intimitását is mindegyik tömbnek.

Varga Csaba

BIG SEE Architecture Award 2025 Winner

Category: **EDUCATIONAL BUILDINGS**

The Award is granted by Zavod Big to:

SCHOOL IN MAGLÓD

Author: Tectum Art; Zoltán Horváth, Gergely Horváth, Zsófia Kedves, József Demjén, Árpád Szöllösi

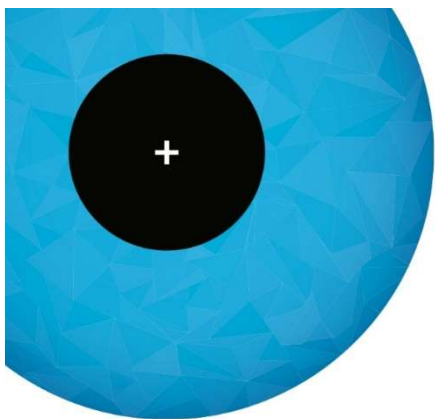
Director of Zavod Big:
Zmago Novak

BIG SEE

Zavod Big
www.bigsee.eu

BIG SEE Architecture Award 2025 Winner

Category: **PUBLIC - RENOVATION**

The Award is granted by Zavod Big to:

KOSSUTH LAJOS HIGH SCHOOL IN CEGLÉD

Architecture: Triskell Épülettervező; Zoltán Horváth, Gergely Horváth, Zsófia Kedves, József Demjén, Nándor Nagy

Director of Zavod Big:
Zmago Novak

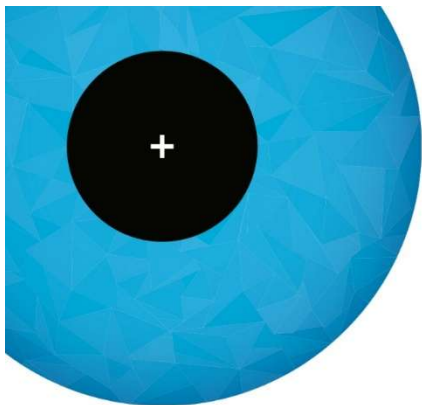

BIG SEE

Zavod Big
www.bigsee.eu

BIG SEE Architecture Award 2025 Winner

Category: **EDUCATIONAL BUILDINGS**

The Award is granted by Zavod Big to:

NURSERY IN TÖRÖKBÁLINT

Architecture: Triskell Építettervező; Zoltán Horváth, Gergely Horváth, Zsófia Kedves, Demjén József, Nándor Nagy

Director of Zavod Big:
Zmago Novak

BIG SEE

Zavod Big
www.bigsee.eu

2026